



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 35 (1854) 1985 RUGPJŪTIS-AUGUST 27 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Kaltųjų bejieškant

Nacių karo nusikaltėliams įieškoti komisija Kanadoje, vadovaujama teisėjo Deschenes, tęsia savo darbą. Ji nėra užmiršusi nė lietuvių — jos advokatai bando įieškoti duomenų ir lietuvių archyvuose. Tai kelia nerimą plačiuose kanadiečių sluoksniuose. Net ir tie, kurie principu pritaria Deschenes komisijos paskirčiai, pradeda žiūrėti į jos darbus su tam tikru nerimu, nes ji panaudojama kaip forumas mesti šešėlius ištisom tautinėm bendruomenėm, kurių kilmės kraštai yra Rytų Europoje. Tuo būdu kaltųjų įieškojime nukentia ir nekaltieji. Kai tik paaiškėja, kad kaltinamas karo nusikaltimais ukrainietis, lietuvis, latvis, estas, kroatas... savaime šešėlis krinta ant visų minėtų bendruomenių. Tai neišvengiama, nes komunikacijos priemonės plačiai paskleidžia žinias apie tariamus nusikaltėlius bei jų tautybę. Tai auganti grėsmė, kuri ima griauti ilgai puoselėtą daugiakultūrę Kanados politiką. Iki šiol tautybių sugyvenimas buvo gana darnus, bet dabar, kai žydai kaltina kelias tautybes, kai lenkai kaltina lietuvių ir vokiečių, kai paliestosios tautybės atsikerta, — jau prasideda tarpusavyo neapykanta, jau mažėja pagarba vienų kitiems, nyksta pasitikėjimas.

KALTININKŲ įieškojimo tikslas — nubausti juos už prieš 40 metų padarytus karo nusikaltimus ir tuo būdu pasitarnauti teisingumui. Tikslas geras, bet jo siekimas, atrodo, atneša priešingus rezultatus. Gydytojų prirašytas vaistas yra pavojingesnis už pačią ligą. Prileiskime, Kanadoje bus surasti keli ar kelios dešimtys nusikaltėlių, nupilietinti, deportuoti. Bet kokia kaina? Bus išleistos milijoniškos sumos lėšų, suardytas tautinių grupių darnus sugyvenimas, sukelta neapykanta vieni ar kiti tautinei grupei, suduotas smūgis Kanados administracijai, kuri tuos nusikaltėlius įsileido, pakirstas pasitikėjimas valdančia partija, kuri ryžosi įieškoti nusikaltėlių tarp Kanados piliečių po 40 metų ramaus gyvenimo. Tuo galės džiaugtis tikrai Sov. Sąjunga, nes bus persekiojami Rytų Europos ateiviai, kurie sovietams yra nuolatini rakštis. Dabartinė Kanados vyriausybė tuo negalės džiaugtis, nes neteks milijonų balsų rinkimuose. Jau dabar Gallup duomenys rodo, kad Mulronio vyriausybės populiarumas mažėja. Tarp kitų priežasčių nepaskutinėje vietoje yra įsteigimas Deschenes komisijos, kurios darbai juo toliau, juo labiau paliečia ištisas tautines grupes ir dargi ketina kviesti į talką abejotinos vertės sovietinę medžiagą.

SPAUDIMAS įieškoti karo nusikaltėlių buvo daromas Kanados vyriausybės jau žymiai anksčiau, bet jos, atsižvelgdamos į esamą būklę Kanadoje, nesiėmė tokio užmojo. Neseniai pateko į viešumą buvęs slaptas dokumentas "Martin Low Report". Tai studija, atlikta specialaus komiteto, sudaryto iš įvairių ministerijų atstovų ir apimanti 37 mašinraščių puslapius. Joje labai nuodugniai išstudijuotas karo nusikaltėlių klausimas, išdėstyti visi teisiniai sunkumai ir parodyta, kad Kanadai neverta imtis tokios naštos. Be kitko, studijoje pabrėžta, kad karo nusikaltėlių įieškojimo atveju reikėtų nesiriboti vien naciais, bet paliesti visus. Deja, Deschenes komisijos paskirtis yra vienašališka ir dėl to tendencinga, proteguojanti tikrai vieną (nacių) pusę. Minėtoje studijoje taip pat paminėta, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos Kanados vyriausybė nepripažįsta. Jei tad būtų nuspręsta ką nors ten deportuoti, liktų pažeista nepripažinimo politika. Yra ir daugiau ten pastabų, primenančių vyriausybei klausimo opumą, sudėtingumą, verčiantį daryti sprendimą, remiantis ne kurios vienos grupės spaudimu, bet viso krašto gerove. Deja, dabartinė vyriausybė pasirinko priešingą kryptį, kuri jau dabar kelia nerimą plačiuose gyventojų sluoksniuose.

KANADOS ĮVYKIAI

Keičiasi ministrai ir vadai

Ministeris pirmininkas B. Mulroney rugpjūčio 20 d. pertvarkė ministerių kabinetą — keletą ministerių perkilnojo į kitas ministerijas ir pridėjo dar vieną naują ministerį, tuo būdu pakeldamas ministerių skaičių iki 40. Tai rekordinis skaičius Kanados istorijoje. Matyt, min. pirmininkas nori, kad ministerių kabinetas būtų reprezentacinis — apimtų visas Kanados provincijas. Iki šiol silpnokai buvo atstovaujamos Atlanto provincijos. Dėl to B. Mulroney įjungė naują ministerį Stewart Donald McInnes iš Halifaxo. Kiti ministrai, per praėjusius metus turėję įvairių sunkumų ar padarę viešų klaidų, gavo kitas ministerijas. Pvz. buvęs vidaus reikalų min. Elmer MacKay, tvarkęs policijos reikalus ir įsivėlęs į N. Brunsviko premjero Hatfieldo bylą, perkeltas į pajamų ministeriją. Aplinkos reikalų ministrė Suzanne Blais-Grenier perkelta transporto ministerijon

kaip pagalbinė ministrė. Buvęs tiekimo min. Harvie Andre tapo pagalbinio gynybos ministru. Daug priekaištų yra turėjęs teisingumo min. John Crosbie dėl savo dviejų sūnų protegavimo, bet liko nepajudintas, nes yra vienas stipriausių konservatorių partijos šulų. **Buvęs federacinės vyriausybės daugiakultūrinių reikalų ministru Jack Murta** dabar paskirtas turizmo ministru, o daugiakultūriai reikalai pavesti sporto ministru Otto Jelinek. Anas buvo arių kilmės, o šis — čekų. Opozicijos daugiakultūrinių reikalų kritikas Sergio Marchi išreiškė nusivylimą šiuo patvarkymu, nes tuo būdu aiškiai silpninama daugiakultūrė krašto politika: nebėra tam skirtos specialaus ministerio; kitais reikalais užimtas ministras negalės skirti pakankamai laiko naujajai sričiai. Be to, sumažintas daugiakultūrinių reikalų direktoriato biudžetas net 8,5%. (Nukelta į 9-tą psl.)



Baltiečių laisvės ir taikos žygio dalyviai demonstruoja Suomijos sostinėje Helsinkyje. Ši nuotrauka buvo įdėta suomių dienraščio "Aamulehti" pirmame puslapyje

Nuotr. A. Makinen

Baltijos kraštų pavergėjai teisme

Tarptautinis visuomeninio pobūdžio teismas Kopenhagoje

STASYS DALIUS

Mūsų korespondentas

Vieną dieną suskamba telefonas:

— Alio, alio, ar čia Dalius?

— Taip, kalba...

— Čia redaktorius. Ar galėtum važiuoti su jaunimo ekskursija laivu po Baltijos jūrą ir dalyvauti toje visoje kelionėje?

— Kad vos grįžau iš Europos su maldininkų ekskursija, tad nelabai norėčiau antrą kartą skristi per Atlantą.

— Prašau gerai apie tai pagalvoti ir greitu laiku pranešti, — atsako redaktorius ir padeda ragelį.

Pradėjau svarstyti tos kelionės galimybes. Paskatintas kitų hamiltoniečių ryžausi tame jaunimo žygyje dalyvauti. Tad liepos 22 d. jau buvau Toronto oraustyje. Belaukdamas eilės, pamatau J. Statkevičių iš West Lorne, Ont., kuris irgi pasiryžęs tai kelionei. Tad dviem jau bus žymiai smagesnė kelionė. Lėktuve besnekučiuojant laikas neprailgsta, ir po vakarienes, tuojau po vidurnakčio, pradeda švisti, pasirodo saulė, kuri šviečia per visą Kanadą palikta naktį.

Danijos sostinėje

Rytą atvykus į Kopenhagos miestą Danijoje formalumai labai menki: uždeda stampą ant paso, o lagaminų visai nežiūri. Stotyje prie informacijos gausime rezervaciją į "Richmond" viešbutį, kuriame bus Baltiečių taikos ir laisvės žygio pradinė iškilmė. Manėm, kad čia turbūt dauguma dalyvių bus ir apsisotė, tad vietoje būsim ir nereikės iš vienos vietos į kitą bėgioti. Tačiau vėliau paaiškėjo, kad tai gana brangus viešbutis, ir dauguma jaunimo dalyvių apsisotė "Comfort" viešbutyje, kuris buvo paskelbtas "Tėv. žiburiuose". Todėl aname viešbutyje nieko iš lietuvių nesutikom, nors buvom atvykę dvi dienas anksčiau.

Belaukdami šio sąskrydžio atidarymo ir turėdami laiko, susipažįstame su Kopenhaga — išvaikščiojam visą miesto centrą, aplankom garšų Tivoli parką, užsukam į vaško figūrų muziejų, kur visi danų karaliai išstatyti, o taip pat ir šių dienų įžymybės. Gan charakteringos figūros: pvz. Hitleris sėdėdamas žaidžia šachmatais su Čerčiliu, tarp danų laikanti cigara.

Nepraleidžiam ir Glyptotekos — meno galerijos turtingų skulptūros rinkinį. Atskirai didelė salė paskirta August Rodin (1840-1917) skulptūrom. Kitose salėse — graikų, romėnų skulptūros. Kai kurios graikų skulptūros yra paskelintos šiam muziejui. Antram ir trečiam aukšte — tapyba ir skulptūra danų dailininkų iš XVIII-XIX š. Daug tapybos darbų dailininko Paul Gauguin iš Tahiti salų. Įdomus yra graikų ir rusų ikonų skyrius, kur dauguma paveikslų piešti ant medžio lentų. Šis skulptūrų muziejus įsteigtas 1882 m.

Miesto centre

Išėjęs iš muziejaus stebi gatvės judėjimą, kuris pradžioje atrodo nedidelis, bet vėliau pamatai, kaip ir visuose miestuose, didelį automobilių susigrūdimą. Gatvėse daugybė pėsčiųjų. Vyrauja jaunimas su džinsais, neskoningai apsirengęs. Gatvėse labai daug dviratininkų, kuriems gatvės šonuose padaryti atskiri važiavimo takai. Parkuose matai daug barzdotų vyrų, sėdintį ant suolelių ir geriančių tiesiog iš butelių. Barzdoti, rūškanotom akim asmenys žvelgia į praeinančius, patys būdami labai apsilėidusios išvaizdos. Neretas vaizdas matyti sėdintį kur nors ant laiptų ir grupę leidžiančių per rankas butelį. Atrodo, policija į visa tai nesikiša.

Miesto statyba sena, šimtmetinė, masyvinė. Didžiuliai mūriniai pastatai su raudonų čerpių stogais. Miestas labai senas, išaugęs iš žvejų kaime. Iki visos Danijos sostinės, kur nuo XVI š. prasidėjo didelis augimas ir dabar Kopenhaga turi arti 2 mil. gyventojų, kai pačioje Danijoje tėra 5 mil. gyventojų. Žmonės labai draugiški, visur be jokio vargo susikalbi angliškai. Linkę padėti; jei tik paklausi, tuojau nurodo kur kas yra ir kuria linkme eiti.

Rengėjų posėdis

Išvakarėse prieš suvažiavimą susiradau ir nuėjau iki "Comfort" viešbučio. Sakau reikia bent vieną lietuvių sukti. Juk turi būti jau atkelti visi. Kai atėjau ir pasiteiravau apie lietuvių, buvo pasakyta, kad dabar vyksta baltiečių komiteto posėdis ir po to bus galima susitikti. Kiek palaukus iš posėdžių kambario išvirsta būrys jaunimo, kurio

tarpe atpažįstu Gintarą Grušą, PLJ S-gos pirmininką. Pasisveikinus, pirmas klausimas buvo, kiek gi lietuvių dalyvauja šiame žygyje, nes iki šiol niekur nebuvo skelbta tikro skaičiaus. Laivo kelionėje dalyvauja 58 lietuviai, 190 latvių, 51 estų ir 70 korespondentų. Lietuviai dalyvauja iš Anglijos, Vokietijos, Amerikos, Prancūzijos, Švedijos ir maldininko Paul Gauguin iš Tahiti salų. Įdomus yra graikų ir rusų ikonų skyrius, kur dauguma paveikslų piešti ant medžio lentų. Šis skulptūrų muziejus įsteigtas 1882 m.

I tribunolo posėdžius

Liepos 25 d. prasidėjo Baltijos tribunolo posėdžiai Kopenhagoje, "Scandinavia" viešbutyje. Nuvykus į viešbutį, rodyklės vedė į antro aukšto salę, kur vyko posėdžiai. Prie salės atskiruose kambariuose — informacija ir registracija. Kyštelėjus galvą ten, nesimantė lietuvių — vien latvių ir estai. Pristačius, kad esu "Tėviškos žiburio" korespondentas, buvo padaryta nuotrauka ir išduota spaudos rotelė, kurią reikėjo prisiegti prie krūtinės, nes kitaip nebūvo įleidžiama į posėdžių salę.

Kiek vėliau prieš atidarymą atvyko dr. K. Bobelis, VLIKo pirmininkas, inž. L. Griunius, VLIKo vicepirmininkas, dr. J. Stiklorius ir kiti lietuviai. Trumpai prieš posėdį, pasiteiravus pas dr. K. Bobelį informaciją, papasakojo apie liepos 24 d. popietinį priėmimą pas Kopenhagos miesto burmistą, kur dalyvavo visa baltiečių delegacija. Trumpai delegacijai pabuvojus pas burmistą miesto rotušėje, buvo pranešta, kad padėta bomba ir skubiai visi buvo evakuoti iš rotušės. Tačiau rotušė iššėkė, bombos nerasta. Apie delegaciją pas burmistą Kopenhagos rytmetiniai laikraščiai tuojau pranešė, išspausdindami straipsnius.

Buvau supažindintas su naujais lietuviu, pasitraukusiu iš Sov. Sąjungos — Bronium Venclova, kuris bolševikų apšmeižtas kaip narkotikų vartotojas. Trumpai pasikalbėjom apie Lietuvą ir jo pabėgimą. Tai dar jaunas vyras, kuris dabar atvyko liudyti šiam tribunolui.

Įeinant į salę, stovintis prie

(Nukelta į 2-rą psl.)

Jaudinantis praeities dokumentas

Vokiečių dienraštis apie lemtingas Baltijos valstybių dienas

"Jie pasiliko savo postuose" — taip pavadintas V. Vokietijos dienraščio "Die Welt" (VII. 26) vedamasis straipsnis, kurį parėšė redaktorius Enno von Loewensternas. Pasak jo, labiausiai jaudinantis pasaulinės istorijos dokumentas — tai Lietuvos užsienio reikalų ministerio Juozo Urbšio telegrama, išsiųstinėta 1940 m. gegužės 30 d. visiems pasiuntiniams užsienyje: "Jei mus čia ištiktų katastrofa, laikykite Stasį Lozoraitį diplomatinės tarnybos šefu".

Panašią telegramą dvi savaites anksčiau buvo išsiųstinėjęs Latvijos vyriausybė. Tai rodo, kad Baltijos valstybės laukė veikaus sovietinio užpuolimo. Jų vyriausybės neketino pasitraukti, bet buvo pasirengusios dalytis likimu su savo tautomis.

Nors Lietuvos prezidentas Antanas Smetona birželio 15-sios vakarą perėjo Rytprūsijų sieną, Urbšys ir beveik visi kiti Lietuvos ministrai pasiliko savo postuose, lygiai kaip Latvijos prezidentas Karlis Ulmanis ir Estijos prezidentas Konstantinas Paetšas. Jie buvo liepos mėnesį suimti ir dingę.

Toliau von Loewensternas pastebi, kad žiomet, kai gyvai prisimenamas keturiasdešimtmatis nuo karo pabaigos, baltiečiai mini 45-sias savo pasibaigusios laisvės metines. 1939 m. rugsėjo 18 d. Lenkija buvo padalyta. Rugsėjo 19 d. Molotovas pradėjo nuo Estijos. Kas tada įvyko, tai pamoka visiems, kurie mano, kad neapsiginklavusios ir sąjungoms nepriklausančios federacinės Vokietijos sovietai nepultų. Aišku, nepultų iš karto. Tai vyksta palaipsniui. Pirmiausia priimamos savitarpio pagalbos sutartys su igulomis. Molotovas perspėjo nesipriešinti, nes tada Sov. Sąjunga būtų priversta panaudoti griežtesnes priemones. O Stalinas buvo toks malonus: plodamas per petį Lietuvos ministerio pirmininko pavaduotojui Kazui Bizauskui, kalbėjo: "Mes kitų tautų atstovai turime bendrą spiritą prieš tokius didžiausius sovietistus kaip Molotovas. Jei aš jūsų čia nesaugčiau, jus prarytų didžiausias ar vokiečiai".

Pirmieji sovietinės okupacijos mėnesiai buvo ramūs, net žadino optimizmą. Juk šiuose kraštuose buvo labai mažai komunistų. Tas pats Stalinas Latvijos užsienio reikalų ministeriui Munteriui sakė: "Ką jūs ten Latvijoje turite, tai trockistai. Ir jei jie jums darytų

sunkumų, galite juos išsaudyti".

1940 m. gegužės pabaigoje Maskva pradėjo kaltinti Lietuvą dėl rusų karių grobimo, Estijos pasienyje kilo incidentai, Baltijos valstybės tariai sudariusios karinę sąjungą prieš Sov. Sąjungą ir taip toliau.

Birželio 15-16 dienomis visoms trims valstybėms įsakytą sudaryti naujas vyriausybes. Ministerių sąrašus pateikė Maskva. Vyriausybės vadovais pasidarė "nepartinis" žurnalistas Justas Paleckis Lietuvoje, profesorius Augustas Kiršenšteinas Latvijoje, rašytojas Johannes Vares-Barbarus Estijoje. Tačiau vidaus reikalų ministerijas ir policijos vadovybę perėmė kompartijos žmonės.

Molotovas prašė naująjį Lietuvos užsienio reikalų ministerį profesorių Vincą Krėvę-Mickevičių suprasti, kad "mažosios tautos ateityje pranyks", todėl reikia savo tautą įjungti į sovietinę sistemą, kuri ateityje visą Europą užvaldysianti. Jau Leninas teigė, kad antrasis pasaulinis karas padės įsigalėti komunizmui visoje Europoje, kaip pirmasis — Rusijoje. Molotovo pavaduotojas Dekanozovas antrino: "Po antrojo pasaulinio karo Europa nukris į mūsų rankas kaip nunokęs vaisius. Neišvengiamas trečiasis pasaulinis karas atneš mums pergale visame pasaulyje".

Po to sekė masinės eitynės, "rinkimai". Dramatiškai išlaisvinti "politiniai kaliniai", o po to tūkstančiai kitų buvo įkalinti. Liepos 21 d. naujieji seimai visas tris šalis paskelbė sovietinėmis respublikomis ir prašė jas prijungti prie Sov. Sąjungos. Rugpjūčio pradžioje Aukščiausios tarybos nutarimais jos buvo "priimtos". Netrukus po to jau ir pirmieji naujųjų vyriausybės nariai buvo suimami, tarp jų — didelis perversmo veikėjas Estijos vidaus reikalų ministris Maksimas Untas.

Amerikos ir Britanijos vyriausybės kasmet iš naujo pareiškia, kad jos nepripažįsta Baltijos valstybių aneksijos. Vokiečiai apie tai tyli. Daugeiui iš viso pokario tvarkos klausimai tebėra tabu. Tačiau baltiečiai išeiviai be jokios abejonės reikalauja atstatyti savo respublikų suverenumą, kai tik raida Rusijoje sudarys tokią galimybę. Taip baigia vedamąjį straipsnį V. Vokietijos dienraščio "Die Welt" redaktorius Enno von Loewensternas. Lmb.

Šiame numeryje:

Kaltųjų bejieškant

Karo nusikaltėlių komisija paliečia žymią dalį visuomenės

Baltijos kraštų pavergėjai teisme

Sovietų Sąjunga apkaltinta tarptautiniame Kopenhagos teisme

Jaudinantis praeities dokumentas

Lietuvos vyriausybės telegrama savo pasiuntinybės užsieniuose

Kuo pats kvepia, tuo kitus tepa

Sovietams tarnaujancio žurnalisto piktos pastabos užsieniečiams

Ateistinių misijonierių pamokslai Lietuvoje

Pagrindžio spauda apie ateistų pamokslus ir patarimus

Liaudies Bažnyčia

Prof. A. Maceina gvildena dabar aktualią išlaisvinimo teologiją

Dvi savaitės anapus Atlanto

Iš maldininkų kelionių Portugalijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje

Pirmoji lietuvių rašytoja Amerikoje

"Aušros" laikotarpio rašytoja Liudvika Malinauskaitė-Šliupienė

Deimantiniai poetės metai

Kotryna Grigaitytė ir įvairi literatūrinė jos kūryba

Mokslo ir visuomenės žmogus

A. a. dr. Bronius Povilaitis, baigęs savo dienas Tillsnburge

Ir mokytojai stovyklavo

Mokytojų ir jaunimo vasaros stovykla Dainavoje prie Detroito

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vy. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, rėmėjo — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

NUOMONĖS IR PASTABOS

Kuo pats kvepia, tuo kitus tepa

K. RADVILA

Žmonės, kurie buvę sutikę žurnalistą Vytautą Kazakevičių okupuojant, pasakojo, kad jis "nepėsčias". Bet kai pripuolamai paskaičiau "Gimtojo krašto" š. m. liepos 18 d. laidoje jo rašytą straipsnį "Reikalaujama šmeižti Lietuvą", pamaciau, kad jis nėra giliai mąstantis žurnalistas. Jis daro labai jau nerimtus priekaištus kitiems žurnalistams.

V. Kazakevičius užsirsūstęs ant "TŽ", esą jie nepagrįstai užsiuolę rašyti. Mailerio reportažą apie lietuvių buitį. Jis priekaištuoja Vakarų žurnalistams už jų vienašališkus rašinius apie Lietuvą. Esą jiems tokius straipsnius iš anksto "vaduotojai" (iševijos veikėjai) parašo.

Tai rodo V. Kazakevičius lėkštą žurnalistinę erudiciją — labiau tipiską sovietinį barskallą. Juk jis nemažai laiko yra praleidęs Vakarų valstybėse, tad turėtų žinoti, jog lietuvių valstybių žurnalistas tokiais "bizniais" ne užsima ir kitų rašytų straipsnių į laikraščius nesuinteresuojama. O dėl šališkumo ir geros pusės nematymo — tokie dalykai be priežasčių neatsiranda. Be priežasčių neatsiranda palestiniečių ir libaniečių teroristiniai veiksmai. Ir amerikiečių žurnalistų tik blogų pusių matymas visoje Sovietų Sąjungoje taip pat be priežasčių neatsiranda. O kas gi, jei ne sovietiniai žurnalistas, įskaitant ir V. Kazakevičių, pirmieji pradėjo nieko gero Amerikoj "nematyti" ir kaip su mešlu drabstyti apie Amerikos santvarką ir jos žmonių gyvenimą.

Nesakau, kad Amerikoj viskas tobula. Ne, ir čia daug kas taisytina, ir čia yra tokių absurdu — net išsimaudyti juose galima, bet nesugrįžtamumas faktas yra šis, Amerikai nereikia mūryti sienų, kad jos žmonės neišbėgiotų. Tokią problemą turi tik Sovietų Sąjunga. Amerika daug rūpesčio turi, kaip nuo atbėgančių masių apsigyventi ir juos sulaukyti.

Kad Amerikos žurnalistas daug ką nutyli, tai faktas. Bet čia jau kitas reikalas. Jie, pvz., rašydami apie Europos įvykius prieš II D. karą, labai retai užsimena, jog 1940 m. Estiją, Latviją ir Lietuvą Sov. Sąjunga okupavo. Joks žurnalistas nepaminėjo, jog 1939 m. vokiečiai atplėšė Klaipėdą su jos sritimi nuo Lietuvos. Taip pat ne vienas žurnalistas neužsiminė, jog nuo 1945 iki 1953 m. Lietuvoje vyko kruvinos kovos tarp Lietuvos laisvės kovotojų ir Sov. Sąjungos okupacinės kariuomenės dalinių bei vietinių sričių ir visokių okupanto statytinių. Pirmą kartą 1985 m. liepos 18 d., 7 v.v., NBC televizija (Tom Brokaw lūpomis) pranešė, kad su Amerikos mokslininkų pagalba ir iš Amerikos gauta medžiaga Izraelis jau turi 140 atominę užtais.

su. Raketoms užtaisai esą 18 colių diametro, dviejų pėdų ilgio ir sveria 260 svarų. O juk tas visas atominis arensalas ne dabar ten atsirado. Amerikos žurnalistas apie tai seniai žino, bet iki šiol tylėjo. Mat nėra taip jau smagu atidengti savo krašto vyriausybės nusikaltimus.

V. Kazakevičius rašo, jog Lietuvoje daug padaryta, bet užsienio žurnalistas nenori apie tai žinoti ir matyti, apie tai nerašo. Turint galvoje, jog kraštas yra okupuotas, tikrai daug padaryta, bet jeigu Lietuva būtų laisva, ar irigi tik tiek būtų padaryta? O jei tik tiek, tai labai mažai.

Ne tik V. Kazakevičius, bet ir kiti gerai žino, jei po praėjusio karo Lietuva būtų buvusi nepriklausoma (nepaisant kokia valdymui sistema būtų), tai žmonės, kurie ir dabar daug širdies jėdą, norėdami, kad Lietuvoje būtų geresnis gyvenimas, — be rusų varžtų būtų daugiau pasiekę. Tada nebūtų reikėję nei dolerinės krautuvės, nei nuo "dėdžių" iš Amerikos siuntinių laukti — jie gal net iš Lietuvos į Ameriką plauktų. O V. Kazakevičius, galėdamas savo mintis laisvai reikšti, kaip gabus žurnalistas stambų dienraštį ar populiarių žurnalą redaguotų.

Pradžioje pasakiau, jog V. Kazakevičius nėra giliai mąstantis. Bet jam ir nevalia mąstyti, o tik pagal esamas instrukcijas rašyti. Kad nebūčiau apšauktas tuščiažodžiautoju, paminėsiu iš tikro gyvenimo epizodą, kuris ko gero ir V. Kazakevičiui nesvetimas. Prieš pusmetį Amerikos WPBT televizijos stotis "Frontline" pograma turėjo pasikalbėti su keliais iš Sov. Sąjungos į Ameriką imigravusiais, dabar Niujorke gyvenančiais, žydais. Jų tarpe buvo vienas Maskvoje leidžiamo laikraščio redakcijos narys. Jam esą reikėdavo kiekvieną dieną parašyti straipsnį tam laikraščiui. Kiekvieną pirmadienio rytą jis rasdavo ant savo rašomojo stalo vokių su lapu popieriaus, kuriame pažymėta apie ką jis turi tą savaitę kiekvieną dieną rašyti. Tokia tvarka buvę labai patenkintas, nes nereikėdavo galvoti sukti apie ką tą ar kitą dieną rašyti. Kartais, jei sunegalavusi žmona negalėdavo priemaisto ar kitokių reikmenų krautuvėse eilę stovėti, tai jis jau tą patį pirmadienį visai savitei visus straipsnius parašydavęs. Niujorke jis pats redaguojas rusų kalba leidžiamą žydų laikraštį. Nusiskundė, jog čia esą daug sunkiau laikraštyje dirbti, nes reikia pačiam sugalvoti apie ką rašyti. Iš to galima daryti išvadą, jog ir V. Kazakevičius tokią pat "bėdą" turi, nes ir jam greičiausiai nevalia pačiam galvos sukti apie ką rašyti. Tai kuo pats kvep, tuo ir kitus tepa, įtardamas, jog čia "vaduotojai" parašytus straipsnius žurnalistas pakiša.

Baltijos kraštų pavergėjai teisme

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Jėjimo tarnautojas tikrina visus einančius, ar turi registracijos kortelę. Salės viduje išrikiuoti stalai su kėdėmis, ant stalų ausiniai garsiakalbiai ir vertėjams klausytis. Atskiri stalai korespondentams ir svečiams. Šone teisėjų stalo televizijos kameros ir radijo korespondentai susispietę. Oficialiai užsiregistravę dalyvauja ir keli rusų Tasso korespondentai. Ant teisėjų stalo visų trijų tautų vėliavos ir mikrofonai. Ant sienos virš teisėjų stalo didelis užrašas: "Baltic Tribunal Against the Soviet Union July 25 and 26, 1985 Kopenhaga". Kitame salės šone ant sienos paveikslų ir diagramų paroda, vaizduojanti Baltijos kraštų okupaciją ir rezistencines kovas.

Teismo pradžia

Teisėjai už stalo susėda, skaitant iš kairės: J. M. Daillet, prancūzas — parlamento narys, Sir J. E. S. Fawcett — anglas, dr. T. Veiter — austrias, tribunolo pirmininkas, P. Ahlmark, švedas — buvęs parlamento narys, Rev. M. A. Bourdeaux — anglas.

Tribunolo posėdį atidaro Raul Moller, Europos parlamento vicepirmininkas. Po jo kalbėjo dr. Pavlovskis, Baltiečių santalkos pirmininkas latvių vardu, kuris savo kalboje priminė Molotovo-Ribbentropo sutartį ir po to sekusi okupacija, kuri tęsiasi jau 40 metų. "Mes norime gyventi taikiai ir laisvai, kaip gyvenom per 4.000 metų prie Baltijos jūros krantų. Taip ir dabar tenorim tik laisvės, nes mūsų kraštuose laisvė paminta".

Dr. L. Savi estų vardu pareiškė, kad bolševikai estus persekioja ir įstatymus interpretuoja pagal savo kodeksus. Mūsų tikslas — pralaužti tylos sieną, kuri mus skiria. Estija pavergta, atimtas balsas ir nutildyta.

Dr. K. Bobelio pareiškimas

Dr. K. Bobelis, VLIKO pirmininkas, lietuvių vardu priminė apie su sovietais padarytas sutartis, kurias jie sulaužė ir okupavo kraštą. Su tuo lietuviai niekad nesutiko ir nesutiks, jie visą laiką aršiai kovojo prieš Sov. Sąjungą. Lietuviai turi labai aktyvią ir didžiausią pagrindinę spaudą visoje sovietų kontroliuojamoje Europos dalyje. Dideles aukas lietuviai sudėjo ir kruvinoje partizanų kovoje prieš okupantą 1944-1951 m. Paminėjo ir Romo Kalantos 1972 m. protesto ženklą susidėginimą bei Helsinkio grupės sudarymą 1976 m., kuri buvo sunaikinta suėmimais, ištėmimais ir mirtimi. Lietuviai niekad nesutiko su krašto pavergimu, ir nebus Europoje taikos, kol nebus atstatytos nepriklausomos Baltijos valstybės.

Po to tribunolo pirmininkas dr. T. Veiter trumpai priminė išleistas knygas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis apie persekiojimus baltiečių kraštuose. Mes čia esam susirinkę išgirsti tų žmonių skundus bei pažinti realybę ir apie tai informuoti laisvąjį pasaulį.

Anglo liudinimas

Po to prasidėjo liudininkų pareiškimai ir apklausinėjimas. Pirmasis kalbėjo K. B. Benton, anglas, buvęs Britanijos vicekonsulu Rygoje ir savo akimis matęs bolševikų invaziją bei Latvijos pavergimą. Jis matė, kaip bolševikų tankai 1940 m. birželio 17 d. įdardėjo Rygon, kaip vėliau bankai ir asmeninės santaupos buvo nacionalizuotos. Buvo deklaruota, kad Latvija esanti dalis Sov. Sąjungos, ir visos užsienio atstovybės uždarytos. Taipgi namai buvo rekvizuoti, kad galėtų rusus apgyvendinti. Savo gam ilgame pareiškime jis gerai apibūdino bolševikų siautėjimą tuo metu, tačiau kai teisėjai pradėjo klausiti, pasirodė labai blogai — beveik iš visus klausimus atsakė "nežinau". Pavyzdžiui, paklaustas kiek tuo metu buvo komunistų partijos narių Latvijoje, to nežinojo. Vėliau dr. A. Štomas savo pareiškime papildė, kad Lietuvoje buvo 1.100, Latvijoje 900, Estijoje 137.

Įtikinantis Štomas

Dr. A. Štomas savo pareiškime labai gyvai ir argumentuotai dėstė, kokias tarptautines sutartis Sov. Sąjunga su-

laužė, kaip karine jėga likvidavo nepriklausomas valstybes, įjungdama į savo bolševikinę orbitą. Nors sovietai, prijungdami Lietuvą, bandė laikytis Lietuvos konstitucijos, sudarė naują "darbo žmonių" valdžią, tačiau tai nebuvo teisėta. Kai prezidentas A. Smetona, palikdamas Lietuvą, paskyrė min. pirm. A. Merkį eiti prezidento pareigas, tai jis turėjo teisę paskirti naują ministrų pirmininką. Tai jis ir padarė. Tačiau legalinė bazė buvo bolševikų sulaužyta, kai A. Merkys buvo pašalintas ir jo vieton paskirtas J. Paleckis, kuris sudarė "valdžią" be legalaus pagrindo. A. Štomas kalbėjo labai įtikinančiai, pagaurinančiai. Teisėjams į klausimus irgi labai vykusiai atsakė.

Estų atbėgėlis

Pareiškimus pateikė ir naujusias estų pabėgėlis Valdo Randpere, buvęs teisingumo ministerio asistentas. Kalbėjo estiškai, jo kalba buvo verčiama į anglų k. ir girdima užsėdėjus ausinius. Plačiai apibūdino, kaip jaunimas rusinamas, priverčiamas stoti į komjaunimą ir partiją. Dauguma mokslo šakų universitete dėstoma vien tik rusiškai, kai kurie dalykai estiškai visai nedėstomi. Studentai sekami, verbuojami į KGB. Teisingumo ministerijoje dirbti ir išlaikyti asistento vietą be partijos bilieto neįmanoma. Religinės laisvės Estijoje nėra. Baigdamas priminė, kad stengiasi atsiimti savo vienerių metų dukterį, bet iki šiol vis neišleidžia. Pats estas, dar jaunas vyras, paklaustas teisėjų, kiek yra tikinčių žmonių Estijoje, atsakė, kad labai sunku tai pasakyti, nes dominuojanti religija yra liuteronų ir tokio ataklumo, kaip katalikai rodo Lietuvoje, Estijoje nėra. Klausiamas dėl savo paliktos dukters, atsakė: kadangi dalyvauja priešsovietinėje akcijoje, tai gal niekad nematys savo dukters, nes paliekami šeimos nariai įkaitais išvažiuojant į užsienį. Pareiškė niekad nebuvo tikru komunistu, bet be partijos bilieto nebūtų galėjęs dirbti to darbo. Jis pabėgo iš Estijos 1984 m. rugpjūčio mėn.

Ruso patirtis

Sergei Zamascikov, gimęs Rusijoje, baigęs mokslus Latvijoje. Pasako jo, universitete buvo visiems privalomas atsargos karininkų kursas, kur viskas dėstoma vien rusiškai. Studentams neleidžia net pertraukti metu kalbėti latviškai. Nė vienas, atlikdamas karinę tarnybą, nepalikamas Latvijoje, bet siunčiamas kur nors

į Aziją. Plačiai apibūdino, kaip kariškai stiprinama visa Baltijos sritis, kur sutraukta daug kariuomenės. Ten esą daug kariškų bazių su atominiais ginklais. Taipgi Sov. Sąjunga turi atsargoje cheminius ginklus ir juos panaudoja manevruose.

S. Zamascikovas plačiai palietė rusifikacijos problemą. Pvz. komjaunimo sekretoriatai buvo etatas mašininkei latvių kalba, tačiau tokios sekretorės visai nebuvo pasigesta, nes viskas vyksta vien rusų kalba. Klausiamas teisėjų, ar daug jaunimo atsisako karinės tarnybos, sakė žinąs kelis tokius atvejus, bet nežinąs statistikos, kiek tokių atsiranda. Klausiamas apie sukilimą karo laive, kuris 1976 m. norėjo pabėgti, atsakė, kad laivas buvo iš lėktuvų bombarduotas ir sustabdytas. Kai kurie karininkai buvo teisiami ir nubausti. Teisėjai labai ilgai jį klausinėjo. Jis atsakinėjo gana išsamiai.

Latvė Rita Bruvers padarė ilgą pareiškimą, liečiantį daugiausia brukamą rusifikaciją per mokyklas, spaudą, laikraščius, įvairius dokumentus. Pabrėžė, kad visoje Sov. Sąjungoje nėra nė vienos mokyklos etninėms mažumoms, o atkeltiems rusams visur yra. Po jos pareiškimo teismas padarė pertrauką iki 2 v.p.p.

Toliau teismo posėdžiuose nebeturėjau galimybės dalyvauti, nors buvo dar reikšmingi lietuvių liudininkų pareiškimai, kaip B. Venclovas, K. Jokubyno, Štromienės. Mat norėjau dalyvauti jaunimo kelionės atidaryme. Dr. K. Bobelis pareiškė, atidarymas po kelių apsiraimų bendruose posėdžiuose esąs nukeltas į popietę, kad jaunimas galėtų dalyvauti Tribunolo posėdžiuose. Tuo apsidžiaugia, nes kažkodėl Tribunolo pradžia ir jaunimo kelionės atidarymas buvo nustatytas tuo pačiu metu. Deja, jaunimo rengta Laisvės ir taikos žygio atidarymo iškilmė įvyko, kaip buvo anksčiau nustatyta, t.y. 10.30 v.r. Toks dviejų renginių nesuderinimas sukludė stebėjimą ir popietinio teismo posėdžio ir dalyvavimą minėto žygio atidaryme. Kituose renginiuose jau buvo įmanoma sklandžiai dalyvauti.

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6



Baltiečių demonstracija Kopenhagoje. Priekyje žygiuoja Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos
Nuotr. St. Daliaus



Baltiečių jaunimas, vaizduojantis sovietų kalinamus tautiečius, užsėdėjęs grandines, žygiuoja Kopenhagos gatvėmis
Nuotr. St. Daliaus



Rusų disidentas V. BUKOVSKY, dalyvavęs Laisvės ir taikos žygyje, kalba demonstracijos dalyviams Kopenhagoje. Apačioje — uniformuotos baltietės, kitoje pusėje — dalyvių minia
Nuotr. St. Daliaus

Yra šalis, graži šalis,
Kur augome mes maži...
Palikęs ją išvažiuau...

A+ PRANUI KERBERIUI mirus,

su jo žmona ALYTE liūdesiu ir skausmu dalindamiesi, reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Aldona ir Ad. Paulauskai

A+ JADVYGAI AMBROZAITIENEI mirus,

jus vyrui ir sūnui KAZIMIERUI su šeima reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

S. R. Masioniai
L. R. Underiai
J. D. Didžbaliai
R. I. Smalenskai

V. Ž. Vaičiūnai
D. H. Elliott
A. J. Serianni
A. N. Benotai

Muzikui ALEKSANDRUI AMBROZAIČIUI, sūnui dr. KAZIMIERUI, marčiai ANGELEI ir šeimai reiškiamo gilią užuojautą jų motinai ir žmonai

a. a. JADVYGAI AMBROZAITIENEI

1985 m. rugpjūčio 11 d.
staiga mirus Kingstone, Ontario

I. Ch. Ambrasai
E. J. Dalmotai
T. Šmitienė

T. Čipkienė
K. Krikščiokaitienė
J. S. Skučai

J. J. Žitkai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume nesukubdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas — St. Prakapas.
Tel. 233-4486



Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Ateistinių misijonierių pamokslai Lietuvoje

Naujo žmogaus formavimo metodai ir formos tarybinėje mokykloje

(Iš respublikos pedagogų, ateistinio darbo vadovų, pasitarimo 1984 metais kovo mėnesį Vilniuje)

LKP CK lektorius J. Sakalauskas trumpai nušvietė susirinkusiems religijos padėti Lietuvoje, pabrėždamas, kad šiuolaikiniame pasaulyje religija politizuojasi, o politika religizuojasi. Bažnyčia dangų jau iškėlė iš kosmoso ir atkėlė į žmogaus širdį. Ši suaktyvino savo veiklą. 1983 metų vasarą Vatikanas pradėjo transliuoti savo laidas uzbekų, kirgizų ir tadžikų kalbomis. 1983 m. į Kauno kunigų seminariją įstojo 4 baltarusių ir ukrainiečių jaunuoliai. 1984 m. kovo 24 d., Šv. Kazimiero jubiliejaus proga, popiežius sveikinime kalbėjo: "Sveikinu visus čia susirinkusius, jų šeimas, o ypač Lietuvos dėl tikėjimo kovojančius..." Šis nepasveikino eilinių tikinčiųjų, o tik ekstremistus, kovotojus... — kalbėjo lektorius J. Sakalauskas.

Lektorius prisiminė ir Adučiškio kleboną B. Laurinavičių, apie kurį sakė, kad jis užsižiojo, palindo po mašiną ir tuo daug sukelė bereikalingo triukšmo, kai tuo tarpu kasdien žūsta po kelis žmones avarijose ir niekas dėl to nepergvėvena.

Lektorius aiškino, kad 1983 m. Vilniuje buvo sukviešti visų Lietuvos vyskupijų vadovai — Lietuvos pravoslavų, sentikių ir liuteronų galvos ir Kauno kunigų seminarijos rektorius, kun. V. Butkus. Po paskaitos vyskupai buvo paraginti savo raštu kreiptis į visuomenę, kad kovotų už taiką. Jiems buvo priminti 1947 m., kai Lietuvos vyskupams buvo įsakyta kreiptis atsisaukimu į visuomenę, kad iš miškų išseitų banditai (partizanai — red. past.), bet vyskupai rašto nerašė... Taigi 1983 m. vyskupams buvo parodytas rašto projektas, kuriame raginama darbu ir malda prisidėti prie taikos, tačiau jie išbraukė sakinį: "Prisidėti prie Tarybų Sąjungos politikos".

J. Sakalauskas teigė, kad kun. Alf. Svarinskas paklaustas, kodėl jis smerkia prof. V. Butkaus keliones į taikos konferencijas, atsakė: "Tokia taika reikalinga bedieviams, o ne tikintiesiems". Dar vienas aktualus klausimas — kunigų pamokslai. Vilniaus VPJ vyr. dėstytojas J. Stankaitis kalbėjo apie veiksmingiausią ateistinio darbo metodą — individualų darbą su mokiniais. Individualus darbas — tai diferencijuotas darbas, pažįstant žmonių ypatumus, jų pasaulėžiūrą. Kiekvienoje mokykloje reikia sukuriant darnią ir diferencijuotą ateistinio auklėjimo sistemą. J. Stankaitis nurodė prielaidas ateistiniam darbu.

Įveikti psichologinį barjerą tarp mokytojo ir mokinio bei jo tėvų. Mokytojo požiūris į tikintį turi būti draugiškas, neįžeidžiantis. Giliai pažinti mokinį, jo polinkius, sie-

soje Lietuvoje kulto kontrolės komisijos nariai išklauso pamokslus ir juos pateikia rajono ar miesto ateizmo taryboms. Pavyzdžiui, Tauragės rajono viename miestelyje kunigas pasakojo pamokslą, jog kariuomenėje jo niekas nepašauktų, ar jis nori dirbti su žvaigždėmis, o gal nori dirbti, kurio sagtyje būtų kryžius. Tai, draugai, jau antitarybinis pamokslas! — aiškino lektorius J. Sakalauskas.

Šiandien labai aktualseje mokinių organizacijų problema, — tęsė paskaitą lektorius. Netempkite davatų į pionierius ir komjaunimą, o stenkitės performuoti jų pasaulėžiūrą. Ir, pirmiausia, visa tai priklauso nuo to, ar visi pedagogai turi tvirtą materialistinę pasaulėžiūrą ir filosofinę kultūrą. Štai neseniai dvi mokytojos, išėję į pensiją, vadovauja nelegaliems vienuoliams, arba mokytojai važiuoja į kitus rajonus išklausti Mišių. Tai kokia mūsų pasaulėžiūra? — klausia susirinkusių paskaitininkas.

Paliesime ir vienuolynų klausimą. Vienuolynų Lietuvoje dabar daugiau, negu jų buvo tada, kai jie buvo legalūs. Kokia vienuolynų augimo priežastis? Pirmiausia, kad nesugebame aprūpinti butais medicinos seserų ir darželių auklėtojų — jos sudaro vienuolių daugumą.

Per mažai kreipiame dėmesio į vienišą žmogų darbovietėje ir organizacijose. Jeigu 1982 m. paskelbtų gerumo metais, tai reikšia, kad Bažnyčia žvelgia bendra humanistine apimtimi, o mums dar toli iki to...

Vilniaus VPJ vyr. dėstytojas J. Stankaitis kalbėjo apie veiksmingiausią ateistinio darbo metodą — individualų darbą su mokiniais. Individualus darbas — tai diferencijuotas darbas, pažįstant žmonių ypatumus, jų pasaulėžiūrą. Kiekvienoje mokykloje reikia sukuriant darnią ir diferencijuotą ateistinio auklėjimo sistemą. J. Stankaitis nurodė prielaidas ateistiniam darbu.

Įveikti psichologinį barjerą tarp mokytojo ir mokinio bei jo tėvų. Mokytojo požiūris į tikintį turi būti draugiškas, neįžeidžiantis. Giliai pažinti mokinį, jo polinkius, sie-

kius, kas jį žavi, liūdina, džiugina.

Svarbus pasyvaus stebėjimo metodas — diplomatiškas pokalbių metodas, kad mokinys net nepajustų provokacijos ir nejuočiame atsiskleistų. Galima pateikti nekaltų klausimų: kokios šventės tau labiausia patinka? Ko dažniausiai moko mamytė, tėvelis, senelė? Ar patinka tavo namams, kai tu pasakoji apie savo veiklą mokykloje? Ką veikiate sekmadieniais, laisvalaikio?

Kitas darbo metodas — religingų šeimų lankymas. Apsilankius stebėti, ar gavėnios ir advento metu šeimos klausomasi muzikos, kuriuo namiekiu galima remtis, auklėjant vaiką ateistiškai (dažniausiai tėvų ar vyresniųjų brolių), ar namuose yra religinės literatūros, ar dažnai lankosi kunigas, kas šeimoje religingiausias?

Ugdyti vaiko poreikį kultūrai, sportui, kinui, spektakliams ir t.t. Berniukus išmokyti šokti ir stebėti, kad jie reguliariai lankytų pasilinksminimus.

Pasiekti, kad tėvai šeimoje užimtų neutralią padėtį, kad bent neskatintų vaikų eiti į bažnyčią ar atlikinėti religines apeigas: kad paliktų, patiktų vaikus auklėti mokyklai.

Pasitelkti tėvų komitetą, apylinkės pirmininką, milicijos

įgaliotinį ir kitus, kad viešoji opinija pasmerktų fanatikus. Be to, gali būti tėvai baudžiami už tai, kad neugdo ateistiškai sąmoningos visuomenės kūrėjų.

Rengiant ateistinius renginius, įtraukti kuo daugiau mokinių į renginio scenarijų.

Reikia organizuoti ateistinių darbų ir gyvenamajame mikrorajone, kaimo vietovėje. Verta priimti ir kultūros namų chorą bažnyčioje giedantį tikintį. Tegul pasidė ant dviejų kėdžių, o paskui gal ir neatsiras laiko nueiti į bažnyčią.

Ateistinės paskaitos turi būti organizuojamos ciklais, pavyzdžiui, 1983-1984 m. su devintokais praversti paskaitų ciklą apie krikščionybės įvedimą Lietuvoje. Iki baigs vidurinę, jie bus įgiję tvirtas ideologines pažiūras.

Ateistines paskaitas, organizuoti sugalvojus įdomius pavadinimus, kad jie neatbaidytų tikinčiųjų, bet juos patrauktų į sudomintų, — aiškino susirinkusiems ateistinio darbo vadovams J. Stankaitis.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptinkami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174



Įspūdingiausia gyvenimo kelionė - Tol. Rytai
2 savaitės — \$2,895.00. 1985 m. spalio 5-19
Tokijo, Singapūras, Hong Kongas, Honolulu

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje
2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4
Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivs, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesni informacijų teirautis:
Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School,
1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180
arba:
GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Liaudies Bažnyčia

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Šis teiginys yra išvada, kilusi permąstant ir peraiškinant arba, kaip šiandien sakoma, "numitinant" Kunigystės sakramentą. Pagal įprastinį Bažnyčios mokslą žmogus yra kunigų pašventinamas, ne paskiriamas (pvz. religijos mokytojas ar teologijos profesorius) ir ne išrenkamas (pvz. popiežius — popiežiaus šventimų nėra). "Sacerdotes consecrantur" — trumpai ši mokslą nusako šv. Tomas Akvinietis (plg. STH III, 67).

Tačiau kas gi įvyksta Kunigystės šventimų metu? Į tai Bažnyčia atsako labai aiškiai: žmogus gauna galios Kristaus asmens vietoje (in persona Christi) švesti Eucharistiją ir teikti kitus sakramentus, kurie visi, pagal Vatikaną II susirinkimo mintį, "yra susiję su šventąja Eucharistija ir į ją nukreipti" (Dekretas "Presbyterorum ordinis" nr. 6). Galia konsekruoti duoną ir vyną sudaro kunigo žymę, kurią Bažnyčia laiko neišdildoma (character indelebilis) ir neperandama net po mirties — "sacerdos in aeternum", kaip neperandama yra ir Krikšto bei Sutvirtinimo sakramentų suteiktoji žymė. Visi šie sakramantai liečia pačią žmogaus būtį, o ne tik jo elgseną bei būseną, todėl yra **ontologinio pobūdžio**. Štai kodėl L. Boffas kunigus ir vadina "ontologinių sluoksnių".

Tokio betgi "ontologinio sluoksnio" kaip tik ir neprivalo būti liaudies Bažnyčioje. Kodėl? Gi todėl, kad, pagal naujosios teologijos sampratą, kunigo šventimų esmė sudaro ne galia konsekruoti duoną ir vyną, bet **charizma vadovauti bendruomenei**. "Išeities taškas suprasti kunigo tarnybą, — rašo W. Kasperas — yra charizma vadovauti bendrijai (Gemeindeleitung) ir tuo pačiu tarnyba Bažnyčios vienybei".⁷⁶ Ne galia švesti Eucharistiją ir teikti kitus sakramentus, kurių nepašventieji teikti negali (Sutvirtinimas, nuodėmių atleidimas, Kunigystė) sudaro Kunigystės esmę, bet minėtoji charizma — "gabumas sueiti su kitais santykiu bei pokalbio, gabumas vadovauti, organizuoti ir administruoti" (op. cit. p. 167). Tai "funkcinė kunigiškosios tarnybos samprata" (t.p.). Kas šią charizmą turi iš prigimties, šventimų metu yra paskiriamas stovėti bendruomenės priekyje bei jai vadovauti ir Eucharistiją švenčiant.

Šioje peraiškintoje sampratoje Kunigystės sakramentas virsta nebe pašventinimo, o **paskyrimu iškilminga forma**. Todėl apie ontologinį jo pobūdį arba aną "neišdildomą žymę" kalbėti netenka. Išlaisvinimo teologija apie jį ne kalba. Priešingai, ji vadina ją "me-

tafizinio klerikalizmu", kuris, pasak L. Boffo, vedąs į klasių atsiradimą Bažnyčioje, skeldamas jos kūną į pašventuosius ir nepašventuosius. Kunigystė kaip vadovavimas įgyja **sociologinio pobūdžio** ir todėl gražiai įsiriškia į visą išlaisvinimo teologijos sistemą. Ne iš galios švesti kyla tarnyba švesti, bet iš paskyrimo **vadovauti** kyla pareiga švesti. Tad reikalui ar bėdai esant, galima Eucharistiją švesti ir neturint kunigo šventimų (plg. W. Kasperas, op. cit. p. 169).

Šitaip suprantos Kunigystės šviesioje aiškėja ir kitas L. Boffo teiginys, esą, iš naujo aptarus kunigo bei vyskupo vaidmenį, būtų atidarytas laisvas kelias "naujoms tarnyboms". Kas gi būtų šios naujos tarnybos? Pagal Bažnyčios mokslą Kunigystės sakramentas nėra vienybės: jis išsiskleidžia statmeniniu būdu, būtent, diakono, kunigo ir vyskupo laipsniais. Kitaip tariant, ana ontologinė sakramento galia intensyviai **gylio** matmeniu. Jei betgi Kunigystės esmę sudaro charizma vadovauti, tai vadovavimas gali ne gilėti, o tik **platėti**, apimdamas įvairių rūšių bei būdų organizavimą bei administravimą. Naujos tarnybos liaudies Bažnyčioje galėtų būti tik vadovavimo funkcijos, ir Kunigystės sakramentas čia galėtų skleisti tik **gulstinio** būdu.

Tai nėra nauja L. Boffo mintis. Šią mintį yra jau gana seniai (1969 m.) reiškęs K. Rahneris, sakydamas, kad "nėra jokia dogma, ... jog tik vyskupo, kunigo ir diakono tarnybos perteikimas yra sakramentas"; teologiškai esą visiškai galima, kad ir kitos "įvairios funkcijos" būtų "oficialiai ir sakramentaliai perteiktos"; vadinasi, "šalia Kunigystės būtų ir kitų sakramentinių funkcijų, pvz. mokytojo ar bendrijos vadovo".⁷⁷ Trumpai sakant, ne tik ontologinė, bet ir funkcinė Kunigystė galinti būti sakramentiškai išskleista. Tai ir turi galvoje L. Boffas, kalbėdamas apie laisvą kelią "naujoms tarnyboms" liaudies Bažnyčioje. Išlaisvinimo teologijos praktikoje, vadinamosiose "liaudies bendrijose — communidades de base" esama vadovų (animadores), kurie savo veiklą iš tikro pergyvena kaip kunigiškąjį pašaukimą, skeldami ne tik Evangeliją ar mokydami tikinčiuosius krikščioniškųjų tiesų, bet net ir švėsdami Eucharistiją, jei kunigas šių bendrijų neremia: "Rekolekcijų metu mes suvokėme, — rašo vienas iš tokių vadovų, — kad Jėzus savo pasiuntinybę ir mums patikėjo ir kad mes jos negalime atiduoti tik klebonui, kuris nemoka su ja apsieiti".⁷⁸

Samprata Kunigystės kaip charizmos vadovauti savaime veda išlaisvinimo teologiją į Bažnyčios kaip institucijos neigimą, o tuo pačiu ir į sankirtą su dabartine Bažnyčios sąranga. Kunigystė kaip galia švesti Eucharistiją sudaranti, pagal išlaisvinimo teologų pažiūrą, "ontologinį sluoksnį" ir skaldanti Bažnyčią

į klases, netekdama jėgos vadovauti vargšų išlaisvinimui. Gi Bažnyčia privalo būti vargšų laisvinimo veiksmu ir net pirmaeilium veiksmu. Tačiau ji juo nebus, būdama institucija. "Ar gali institucinė Bažnyčia, — klausia L. Boffas, — turėti vargšų laisvinimui reikšmės?"⁷⁹ Jo atsakymas yra neigiamas. Be abejonės, kiekviena bendrija, pasak Boffo, turinti turėti minimum institucijos bruožų. Taigi ir Bažnyčia, nes iš institucijos "bendrija semia vienybės, patvarumo ir tapatybės" (p. 94). Tačiau "institucija pasižymi tuo, kad ji ilgai tveria, darosi pastovi ir elgiasi pagal savas taisykles. Remdamasi šiomis žymėmis, ji praziūri istorijos ritmą, tenkinasi pati savimi, pamiršta funkcinį savo pobūdį ir virsta pasyvia, nuobodžia, mechanine ir (tikintiesiems) svetima" (p. 95). Svarbiausia betgi, kad "kiekviena institucija linksta, Boffo žodžiais tariant, **ontokratizuotis**, tai yra tapti galios sistema" (t.p.).

Taip yra atsitikę ir su Bažnyčia. "Nors dabartiniam bažnytinės galios nešėjams ir labai nepatiktų, vis dėlto nėra įmanoma apeiti fakto, kad Bažnyčia kaip institucija galios egzaminų neišlaikė. Būtų buvę galima laukti, kad ji istorijos eigoje išvystytų Evangeliją atitinkantį savo galios vykdymo stilių, tačiau ji tebesilaikė stambeldiškosios galios nuostatų: valdyti, centralizuoti, siaurinti, triumfuoti ir puikuotis po šventu drabužiu" (p. 110). Nuosekliai tad, kol Bažnyčia liks institucija, tol ji niekad nenusikratys polinkio "išvystyti savyje veltėdžių elitą, o visus kitus stumti į pašalį" (t.p.). Štai kodėl liaudies Bažnyčia kaip naujas būdas bažnytiškai gyventi negali būti institucija. L. Boffas cituoja Th. Bruneau žodžius: "Institucijos panaikinimas yra būtina sąlyga pasauliškiam dalyvauti Brazilijos Bažnyčioje" (p. 112).

Kaip ši neinstitucinė Bažnyčia atrodytų kasdienoje, dar niekas nežino. Išlaisvinimo teologija kalba apie tai tik gana bendrais posakiais. Liaudies Bažnyčios nariai turį būti, anot L. Boffo, "pakankamai kritiški ir įsitikinę savo kelio teisingumu, kad turėtų drąsos Viešpaties ir Evangelijos šviesioje atsakyti paklusti centro potvarkiui, tačiau nepurkštadami ir nesiskysdami, o greičiau tvirtai nusistatę likti ištikimi dvasiai" (p. 121). Antra vertus, "religiniai vadovai turi turėti gabumo įvykius ir žmonių ilgesius, ypač vargšų žmonių, interpretuoti Kristaus paslapties ir jų reikšmės šviesoje" (t.p.).

Trumpai tariant, kritinis nusistatymas hierarchijos nuostatų atžvilgiu ir evangelinė-biblijinė vargšų gyvenimo interpretacija esą pagrindinės liaudies Bažnyčios savybės. Liaudies Bažnyčioje, pagal L. Boffą, "popiežiaus, vyskupo ir kunigo tarnybos neperanda savo uždavinį: atvirksčiai, "naujos funkcijos, Evan-



"Baltic Star" laive Baltijos jūroje Baltiečių laisvės ir taikos žygio dalyviai. Iš kairės: "Laisvosios Europos" radijo atstovas ALEKSANDRAS KATZAS, dr. ALEKSANDRAS ŠTROMAS, dr. TOMAS VENCLOVA, Vatikano radijo Lietuvių skyriaus atstovas SAULIUS KUBILIUS. Nuotr. St. Daliaus

Svetimųjų informavimas apie Lietuvą

Baltiečių laisvės lyga duoda gerą pavyzdį

Kanadiečiams, amerikiečiams ir kitiems laisvojo pasaulio gyventojams Lietuva ir jos bylos klausimas labai menkai žinomas. Dėl to esame kalti tik mes patys. Tiesa, pastutiniųjų kelerių metų laikotarpį tenka užtikti kiek daugiau apie Baltijos kraštus kanadiečių spaudoje. Tuo neturėtum pasitenkinti. Kanadiečių mases turėtume užvesti visa galima literatūra apie Lietuvą, jos bylą ir dabartinę padėtį komunistų vergijoje.

Mums reikia kondensuotos ir pigios literatūros tuo klausimu — sąlankų (folders), mažų brošiūrėlių (kelių ar kelio likos puslapių) ir įvairių lapelių. Ta kondensuota ir pigi literatūra turėtų būti platinama ir dalinama kanadiečiams visomis galimomis progomis. Tokių progų yra tūkstančiai ir kiekvienoje vietovėje.

Amerikos lietuviai yra lygiai taip pat atsilikę, kaip ir kanadiečiai. Panaši padėtis yra ir kituose kraštuose, kur gyvena mažesni ar didesni skaičiai lietuvių.

Yra šimtai būdų informuoti kitataučius apie Lietuvą ir jos bylą. Vienas iš masių informavimo būdų yra platinimas ir dalinimas visomis progomis kondensuotos ir puikiai išleistos sąlankos apie pavergtą Lietuvą ir jos dabartinę padėtį.

Šioje srityje gražios iniciatyvos parodė Baltiečių laisvės lyga, apjungianti JAV lietuvių, latvių ir estų su savo centru Los Angeles mieste, Kalifornijoje. Neseniai ši institucija išleido pasigeretą sąlanką, kuri ir žodine ir išvirstine forma yra tiesiog karališka. Ta sąlanka platinama visomis galimomis progomis amerikiečių tarpe. Kanados ir JAV didžiosios organizacijos, verslo institucijos išleidžia panašių sąlankų tūkstančių tūkstančius. Nėra tekę matyti ar užtikti puikios sąlankos, kaip kad paruošė ir išleido Baltiečių laisvės lyga. Tą sąlanką paruošė ir apipavidalino ekspertas.

Nereiktų pasitenkinti tik viena sąlanka ar brošiūrele. Jų galima paruošti ir išleisti bent keletą. Kas to darbo Kanadoje galėtų imtis? Pajėgi ir gausi yra Kanados LB. Jau gerokai sparnus yra pakėlęs Kanados lietuvių fondas. Veikia finansiskai pajėgesnį kiti vienetai. Tos ir panašios institucijos galėtų (ir turėtų!) imtis iniciatyvos masių informavime apie Lietuvą.

Baltiečių Laisvės lyga pasiūnčia tos sąlankos (THE BALTIC NATIONS: ALL WE WANT IS FREEDOM) pavyzdžių nemokamai. Kanados lietuvių institucijų vadovybės turėtų

užsisakyti tos sąlankos pavyzdžių, su ja susipažinti ir išleisti panašias sąlankas tik apie Lietuvą. Rekomenduotina ir pavieniams aktyvesniems lietuviams užsisakyti tos sąlankos pavyzdžių. Rašyti: Baltic American Freedom League, Post Office Box 29657, Los Angeles, California 90029, USA.

Baltiečių laisvės lyga yra atlikusi ir atlieka daug darbų Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės žygyje. Geros valios lietuviai turėtų ateiti į talką šiai institucijai su apčiuopiamomis pinigėmis aukomis. Baltijos kraštų laisvės žygis yra toks milžiniškas, kad jam nei finansinių išteklių, nei darbo rankų nebus niekad per daug. I. vlk.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TEVIŠKES ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
 (prieš Lietuvį Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktų lęšiai (contact lenses).

gelijai artimesnės bei grynesnės, net dar labiau anas tarnybas stiprina, padarydamos jas bendrijos (comunidade) vienybės bei sutaikymo principu" (t.p.). Čia nykstanti tik istorijoje piktinaudžiota galia, nes liaudies Bažnyčioje vienintelė galia yra "Dievo galia", o Dievo galia yra "meilės galia", kuri "yra visai kas kita, negu valdymo galia" (p. 115).

Vis dėlto tarti "Dievo galia" arba "meilės galia" dar anaipol nereikšmia tarti ką nors konkretesnio, kadangi Dievas pats tiesiog jokių galios Bažnyčioje nevykdo. Jis vykdo ją tik per žmones. Kalbėti tad apie liaudies Bažnyčią kaip Dievo galios vykdymo lauką galima tik labai atsargiai ir tik tol, kol nekalbama apie tuos, kurie šią Dievo galią kasdienoje iš tikro vykdo. Todėl kard. J. Ratzingeris savo laiške L. Boffui ir klausia jį: "Kaip pagal Jūsų modelį turėtų būti galia Bažnyčioje vykdoma? Kas turėtų ją vykdyti? Kas būtų anas lankstesnės tarnybos bei funkcijos bei teologinių privilegijų,"⁸⁰ vadinasi, be ano jau minėto "ontologinio sluoksnio?"

Atsakymo į šiuos klausimus išlaisvinimo teologija dar neturi. Išskyrus bendrus posakius, kaip meilė, laisvė, draugiškumas, lygybė, jokios **regimos** sąrangos liaudies Bažnyčia dar nerodo. Jos modelis yra dar labai ūkanotas ir įvairuoja pagal vietines liaudies bendrijas, mėginančias naują modelį kurti. Užtat atrodo dar per anksti kalbėti apie du Bažnyčios modelius: Bažnyčią "kaip didžiulę instituciją" ir Bažnyčią "kaip bendrijų tinklą".⁸¹ Įvairių grupių grupelių, panašių į P. Amerikos liaudies bendrijas, yra buvę Bažnyčioje visados ir visados jos yra bandžiusios daugiau ar mažiau trauktis nuo bažnytinių oficialių institucijų. Tokių grupių esama šiandien ir Vakarų Europoje. Ar Pietų Amerikos grupės, pasivadinusios "liaudies bendrijomis", išsiskiriančios iš šio bendro polinkio tuo, kad jos organizuoja vargšus, stiprinamos jų kaip Dievo tautos sąmonę, galės parodyti tik ateitis. Tačiau teologinė liaudies Bažnyčios samprata ir jai priskiriamos savybės yra labai būdingos visam išlaisvinimo teologijos sąjūdžiui.

3. Vargšai kaip Evangelijos subjektas

Jau minėjome, kad, pasak išlaisvinimo teologijos, Dievo tautos samprata teikianti liaudžiai galimybę, kuriant bažnytinį bendruomenę, perimti **vadovaujantį vaidmenį**, kurį lig šiol turėjusi savo rankose hierarchija. Nūn netekus hierarchijai "ontologinio sluoksnio" žymės ir virtus grynai tarnybine funkcija, liaudis kaip organizuota Dievo tauta tampanti Bažnyčioje vadovaujanti sluoksniu. Blietika tik klausiti: koku būdu šis liaudies vadovavimas reiškiasi? (Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MASKVOS REAKCIJA

“Valstiečių laikraštis” liepos 20 d. paskelbė TASSO apžvalgininko Viktoro Ponomariovo piktą rašinį “Piraiškas išpuolis Baltijoje”. Jame niekinamas Sovietų Sąjungai skirtas tribunolas Kopenhagoje ir baltiečių jaunimo ekskursija “Baltic Star” laivu Baltijos jūroje. Esą tuos du renginius globoja JAV žvalgybos agentūra CIA. Tribunolas vadinamas “antisovietiniu spektakliu”, kuriame seniai lauktus honorarus nori pasiglemžti “nacionalistinių formučių aktyvūs funkcionieriai”. Pasak V. Ponomariovo, liudininkai už Judo sidabrinus įrodinėjus, kad tai, kas juoda, yra balta. Vladą Šakalį jis vadina butų vagiu, Arnę Vahtrą — prisigėrusiu triukšmadariu, Bronių Venclovą — pradedančią narkomanu. Tuzinas kitų liudininkų, V. Ponomariovo nuomone, “nedaug kuo skiriasi nuo šių išdavikų ir pagiežingų atskalūnų”. Iš Kopenhagos bus pervaziuota į Stockholmą, “kur jų jau laukia išsiuomotas piratų laivas”. Bus plaukiama netoli Lietuvos, Latvijos ir Estijos pakrančių. Esą JAV žvalgybos agentūra CIA parūpino šūsnis “ardomojo pobūdžio lapelių”, kurie bus išmesti “specialiais neskeistanciais konteineriais ir oro balionais”. Tada Helsinkio uoste bus “išlaipinta grupė įsisiutėjusių chuliganų”, kurie Helsinkio akto dešimtmečio proga stengsis sudaryti nepakeliamą aplinką Sovietų Sąjungos atstovams. Baltiečių taikos ir laisvės žygį Maskvos propagandistas V. Ponomariovas apšaukia Atlanto sąjungos “reakcinių sluoksnių ir specialiųjų tarnybų mėginimu dar labiau padidinti įtampą pasaulyje”.

POETO MEDŽIAI

Buvusi Kauno jėzuitų berniukų gimnazija prie aikštės dabar yra pavadinta vidurine Adomo Mickevičiaus mokykla. Lionės Abraitaitės pranešimo “Komjaunimo tiesos” 128 nr., išsamesniam atnaujinimo susilaukė Kauno rotušė, buvo pervedama ir jos aikštė. Joje liko tik reta eilutė medžių prieš vidurinę Adomo Mickevičiaus mokyklą. Aikštė tvarkantys architektai nori iškirsti dar tris medžius. Jų ginti šoko mokyklos direktorė V. Kazakaitė, parašiusi laišką gamtos apsaugos komitetui. Senojoje mokyklos pastato dalyje kadaise gyveno ir dirbo Adomas Mickevičius. Dėl to vidurinė mokykla ir buvo pasirinktas jo vardas. Mokykla turi poeto A. Mickevičiaus muziejų, gražias su juo susietas tradicijas. Direktorė V. Kazakaitė primena gamtos apsaugos komitetui, kad muziejuje yra A. Mickevičiaus nuotrauka su tais jau tada augusiais medžiais. Ji nori išsaugoti tuos istorinius daug apie Lietuvą rašiusio poeto Adomo Mickevičiaus laikų medžius. Už medžių iškirtimą pasisako architektai A. Tarnauskas, A. Jakučius ir A. Miškinis. Esą kai kurie medžiai Rotušės aikštėje užgožia pastatus, jų architektūrinį ansamblį. Medžius gi-

na kraštotyrininkai V. Ladavičius ir P. Juozapavičius. Pasak jų, fontanai ar kitokios mažosios architektūros formos niekada negalės pakeisti gyvų medžių. Nuo medžių pasmerkimo susilaiko ir architektas B. Zabulionis. Rašinio autorė L. Abraitytė taipgi primena kauniečiams, kad Rotušės aikštėje akmenys jau iš tikrųjų yra pakankamai.

LITUANISTIKOS KURSAI

“Gimtasis kraštas” liepos 11 d. laidoje įdėjo trumpą informaciją pranešimą apie Vilniaus universitete prasidėjusius tradicinius lituanistikos kursus išeivijos jaunimui. Rašoma, kad į juos atvyko devyniolika vaikinių ir merginų iš JA Valstybių, Kanados, Australijos, Brazilijos ir V. Vokietijos. Jie atvyko “semintis lietuvių kalbos žinių bei įgūdžių, geriau susipažinti su mūsų tautos istorija, su Lietuvos dabartimi”. Tai įgyvendinti jiems padės Vilniaus universiteto profesoriai ir dėstytojai. Tenka sutikti, kad jaunieji mūsų išeivijos atstovai galės patobulinti lietuvių kalbos žinias bei jos įgūdžius, bet su tautos istorija geriau nesusi pažins, kai Vilniuje dabar duodama tik jos versija, užmauta ant rusiško Maskvos korpulio. Kursantams bus surengti susitikimai su mokslo, meno, kultūros bei kitų gyvenimo sričių žinovais, Lietuvos jaunimu. Viešnagė papildys artimesnės išvykos ir tolimesnės ekskursijos.

DVIRAČIŲ TAKAS

Palanga susilaukė dviračių tako, kuris vingiuoja pro “Pušyno” poilsio namus. Jo jau nutiesta 3,5 km. Šiais metais takas nusitęs iki Užkanavės ir pailgės iki 6,5 km. Atleityje jis susijungs Palanga su Šventaja. Naujasis dviračių takas vingiuoja gražiu pajūrio želdiniu plotu. Nenuostabu, kad šioje zonoje dabar atsirado daugiau poilsiautojų.

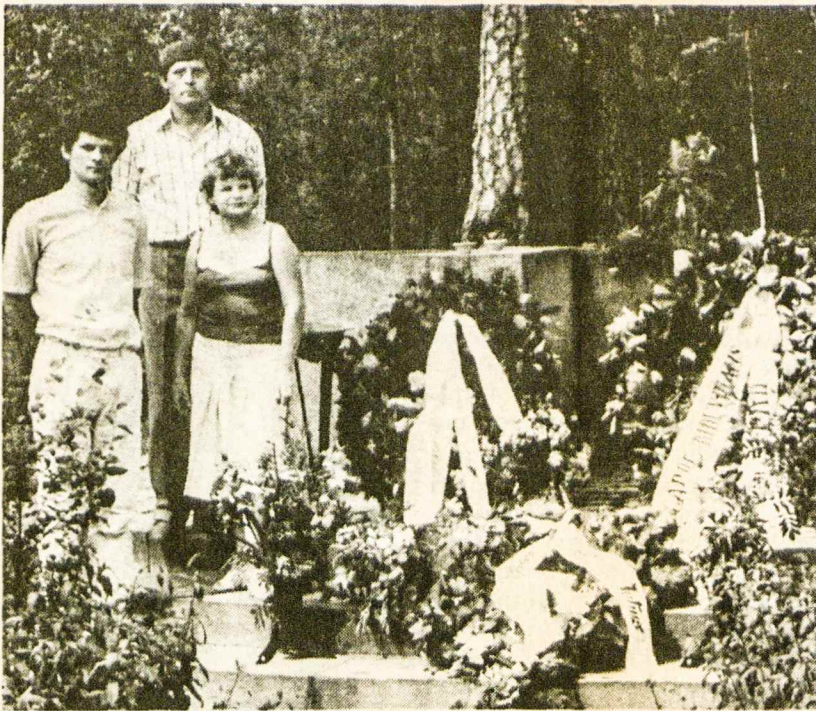
“ŠIRVINTA” ŠEŠKINĖJE

Šeškinės rajone vilniečiai susilaukė universalios maisto gaminių parduotuvės “Širvinta”, kurią suprojektavo miesto prekybos organizacijų valdybos konstravimo biuras. “Širvintoje” galima įsigyti ne tik maisto gaminių, bet ir pirmo būtinumo namų apyvokos prekių. Tai bus antrasis prekybos centras Šeškinėje. Čia jau veikia dar viena universali maisto parduotuvė “Šeškinė”, kavinė “Ozas”, kelios kitos prekybos įmonės.

KAUNO PORCELIANAS

Lietuvišką porcelianą Kaune gamina dailiosios keramikos įmonė “Jiesia”, turinti porceliano gamybos skyrių. Porceliano iš vietinių žaliavų gamybos technologiją sukūrė įmonės specialistai, bendradarbiaudami su Kauno politechnikos instituto mokslininkais. “Jiesios” įmonėje per pamainą dabar pagaminami keli tūkstančiai porceliano lėkštucių, puodelių, vazelių, cukrinių. Tie gaminiai pardavinėjami ir užsienyje — Anglijoje, R. Vokietijoje, Lenkijoje.

V. Kst.



Naujoji Lietuvos visuomeninė kultūros draugijos Šteto skyriaus valdyba prie Dariaus-Gyrenos paminklo Pšcelnikas. Iš kairės: pirm. Valdas Pliuskis, sekr. Antanas Marcinkevičius, ižd. Danutė Daugėlaitė. Kairėje — LVKB vainikas, dešinėje — klubo “Rūta”. Valdybos nariai yra dar jauni ir veiklūs tautiečiai

Senosios kartos veikėjų sukaktis

SO. BOSTON, MASS. Ilgamečiai So. Bostono gyventojai, pasižymėję visuomenine bei religine veikla, Ona ir Stasys Griganavičiai š. m. birželio 30 d. atšventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį. Šventėje dalyvavo apie 100 asmenų. Sekmadienį Šv. Petro šventovėje suakutinininkų intencija buvo atlaikyti Mišios. Jas atnašavo ir tai šventei pritaikyta pamokslą pasakė tos parapijos klebonas kun. Albertas Kontautas, o jo kocelebrantais buvo suakutinininkų bičiuliai kun. Albinas Janiūnas ir svečias pasijonistas kun. Klemensas Kasinskas. Vargonais grojo muz. prof. Jeronimas Kačinskas, giedojo solistas baritonas Benediktas Povilavičius. Šv. Mišios buvo atnašautos dviem kalbomis. Anglų kalba tekstus skaitė suakutinininkų vaikaitis Billy, o lietuviškai — Pranas Averka.

Po Mišių ir atitinkamų apeigų, suakutinininkai su gausia bieliu ir giminių, atvykusių net iš Čikagos ir Kanados, palaida nuvyko į “Anthony Pier Four” svetainę, įrengtą laivo pavidalo pastate ant pat Atlanto vandenyno kranto.

Ona Kanapinskaitė-Griganavičienė gimė 1910 m. Rumford, Maine. Jos tėvai prieš I D. karą grįžo į Lietuvą, kartu parsiveždami ir mažytę Onutę. Tačiau jos tėvas, neįstengdamas išmokyti skolos už nusipirktą ūkį, po kelerių metų vėl grįžo į Ameriką užsidirbti pinigų. 1927 m. pas jį atvažiavo jau 17 metų dukrelė Onutė. Ji kurį laiką gyveno ir dirbo savo gimtavietyje — Rumfode, o 1931 m. persikėlė į Bostoną. Čia įstojo nare į Vyčių 17-tą Algirdo vardo kuopą. Joje susipažino su Stasiu Griganavičium ir susituokė 1935 m.

Stasys Griganavičius gimė 1902 m. Radecko vienkienyje, Taujėnų vls., Ukmergės apskr. Prieš I D. karą baigė rusų pradžios mokyklą, o lietuviškai skaityti ir rašyti išmoko savarankiškai. Jo tėvas Antanas Griganavičius 1912 m. pardavė Radecko vienkienį ir Kovarsko vls., Ukmergės apskr., nusipirko 70 ha Šaventų vienkienį.

1922 m. Stasys buvo pašauktas į Lietuvos kariuomenę — 2-ji DLK Algirdo pestininkų pulką. Ten baigė mokomąją kuopą ir kaip naujokų apmokymo instruktorius buvo perkeltas į kulkosvaidžių kuopą. Čia pasižymėjo mokytojo gabumais ir buvo kalbinamas pasiūlyti virštarnybinių, tačiau Stasys 1925 m. grįžo į tėvų ūkį. Jį viliojo “aukso šalis” — Amerika, kurioje gyveno lietuviškoje veikloje pasižymėjęs jo dėdė Kazimieras Sidlauskas. Jam pagelbstint, Stasys gavo į Ameriką įvažiavimo vizą ir 1928 m. pasiekė Amerikos žemę.

Ketverius metus dirbo kaip virėjas netoli Bostono esančiame Cochasest vasaros kurorte. Dėdei Kazimierui rekomenduojant, 1931 m. gavo pastovų darbą Bostone. Čia tuojau įsijungė į lietuvišką ir parapijinę veiklą, tapdamas kelių organizacijų nariu. Visose kasmet būdavo išrenkamas iždininku. Be šio pareigų, Stasys buvo veiklus Lietuvos vyčių dramos ratelio narys, dažnai atlikdamas įvairius vaidmenis to ratelio surošiamuose vaidinimuose, kartu eidamas to ratelio pirmininko pareigas. Užtat Bostono vyčiai yra pakelę Stasį į aukščiausią IV laipsnį. Bene daugiausia Stasys yra nusipelnęs So. Bostono Lietuvių piliečių draugijai. 1962 m. jis buvo išrinktas jos reikalų vedėju. Jis

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu “Union Gas” atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Hamilton, Ontario

GIEDRAČIO ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ klubas rengia rugsėjo 8 d. rudens sezono uždarymo gegužinę savoje sodyboje už Kaledonijos. Pradžią — 12 v. Bus pastato šventinimas, premijuoti šaudymai, loterija ir šilti užkandžiai.

Valdyba

TRAGIŠKA MIRTIM Sudbury prieš kelerius metus žuvusių brolių kunigų — a.a. Antano ir Augustino Sabų intencija šv. Mišias AV šventovėje liepos 28 d. atnašavo svečias kunigas iš Anglijos — kan. V. Kamaitis. Mišios buvo užprašytos Sof. St. Rakščių ir L. J. Kriaučiūnų.

HOLY SEPULCHRE kapinėse rugpjūčio 16 d. buvo palaidotas a.a. Jonas Adomaitis, 71 m. Paliko žmoną Albiną, dukrą Liliją — Mrs. Ron Pozzer, gyv. Dundas, ir sūnų Viktorą, gyv. Otavoj. Paliko jau ir du vaikaičius. Lietuvoje gyvena dvi jo seserys. Velionis jau kurį laiką negalavo. Mirė širdies priepuolio ištiktas. Laidotuvių apeigas atliko AV par. klebonas kun. J. Liauba.

DALIOS IR JONO TRUMPICKŲ sūnelis rugpjūčio 17 d. buvo kun. J. Liaubos pakrikštytas Justino Jono vardais. Krikšto tėvais buvo jaunas Algis Grajauskas su Ona Trumpickiene. Dvimetė Venesa dabar turės mažą broliuką.

FELIKAS RIMKUS, “Dofasco” plieno įmonėje turėjęs prižiūrėtojo darbą, nuo rugpjūčio 1 d. pradėjo pensininko gyvenimą. A. Kaminskis, Fordo įmonėje išdirbęs 30 metų, irgi išėjo į pensiją.

ALB. ALF. PILIPAVIČIAI iš Juno Beach, Floridoje, svečiuojasi Hamiltone. Yra apsisistoję pas M. D. Jonikis. Seniau buvę hamiltoniečiai, jie nepamiršė mūsų miesto ir kasmet atvyksta čia susitikti savo draugų ir pažįstamų. Gyvendami čia, abu buvo veiklūs mūsų organizacijoje. Į lietuvišką veiklą jie yra įsijungę ir ten, gyvendami Floridoje.

STAIGIAI SUNEGALAVUSIA širdim ligoninėje yra Pr. Vizbaras. Sunkią kaulų operaciją turėjo dr. A. Gailius.

KANADOS ŠAULIŲ RINKTINIS “VILNIUS” šaulės rugpjūčio 18, sekmadienį, prie Kaledonijos medžiotojų-žūklautojų klubo stovyklavietėje surengė sėkmingą XII gegužinę. Jas pradėjo rengti rinktinės moterų šaulių vadovė tapusi St. Petkevičienė. Jos rengiamos gegužinės visada duoda nemažą pelną. Šiemet pelno padaryta per \$700. Iš gegužinių pelno šaulės turi sudariusios savo fondą, kuriame jau yra apie \$2000. Ką daryti su tais fondo pinigais, bus tariamasi sekančiame šaulių suvažiavime. Į gegužinę buvo atvykęs iš Montrealio “Vilniaus” rinktinės pirm. J. Šiaučiulis, iš Detroito — jūros šaulių centro v-bos vicepirm. A. Barius ir daug šėbės iš visur. K. M.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

A. a. ELENAI GALECKIENEI MIRUS 1985 m. liepos 28 d., jos atminimui aukojo “Tėviškės žiburiams” \$20 — P. Janulis; \$10 — V. Vytas, A. Budreika, D. M. Norkai, P. Pargauskas, A. B. Stonkai, A. Klemkienė, P. Lapienis; \$5 — E. B. Vyšniauskai, J. Jurėnas, E. Razonienė, G. Lingaitis, B. L. Rutkauskai; iš viso — \$115. **Kanados lietuvių fondui** \$10 — Z. P. Augaicius, E. Vindašienė, J. Strodromskis, J. Lukšys; iš viso — \$40. **Tautos fondui** \$20 — E. G. Rugienai, J. D. Žiogai, J. Mačiulis, J. Jocas; \$10 — J. Vitas, K. Ratavičius, M. Povilaitienė, B. Gudinskas, A. Žebertavičius, B. V. Cvirksas; \$5 — J. Jurėnas; iš viso \$145.

Nuoširdi padėka visiems aukotojams —

J. Vitas, įgaliotinis

• Laimė glūdi ne darbe, kurį mėgstame, bet pamėgime darbo, kurį privalome atlikti

(J. M. Barrie)

Oshawa, Ontario

M. A. CLARK
FUNERAL HOME
567 Upper Wellington Street
Hamilton, Ont. L9A 3P8

A.a. Antanas Jonika

po ilgos ligos mirė 1985 metų rugpjūčio 19, pirmadienį, eidamas 74-ius metus. Anksčiau yra mirusi jo žmona Margarita. Velionis buvo mylimas tėvas Lori, Paul ir Liz Bender, Helen Oliphant; mylimas uošvis — Murray Bender, Don Oliphant ir Val Jonika; mielas senelis — Becky, Michael, Jennifer, Lisa, Diane ir Bradley; mielas draugas Jono Pipiro.

Gedulines apeigas buvo atlikęs M. A. Clark laidotuvių namuose 1985 m. rugpjūčio 21 d. Palaidotas Lietuvių šv. Jono kapinėse Mississaugoje. Velionies šeima dėkinga už aukas Kanados vėžio draugijai.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS “TALKA”

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santaukas 6¼%
kasdienines palūkanas
už santaukas 5¼%
term. indėlius 1 m. 9¼%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 7¼%
90 dienų indėlius 8¼%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9¼%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 10%
asmenines paskolas 12%

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

BALFo seimas įvyks š. m. spalio 12-13 d.d. Vašingtone, kur bus paminėtas veiklos keturiasdešimtmetis. Iš tikrųjų šios sukakties buvo susilaukta pernai, ją jau paminėjo daugelis BALFo skyrių. Pagrindinis minėjimas betgi buvo atidėtas dėl šv. Kazimiero sukakties minėjimų bei kitų renginių. Spalio 12, šeštadienį, numatomi seimo posėdžiai, iškilminga vakarienė Lietuvos atstovui Vašingtone dr. St. Bačkui pagerbti. Šioms pareigoms jis jau yra atidavęs 25 savo gyvenimo metus. Sekmadienį, 2 v.p.p., Dievo Motinos Nekalto Prasidėjimo katedroje. Mišias su Vašingtono arkiv. J. A. Kickey koncelebruos vysk. P. Baltakis, vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys ir vysk. Ch. Salatka.

Dr. Saulius Cibas, pasižymėjęs pianistas, 1982 m. baigė Harvardo universiteto medicinos fakultetą. Praktika atliko garbios Brigham ligoninės Bostone patologijos skyriuje. Dabar vieneriems metams gavo stipendiją dirbti ir tobulintis patologijos srityje Niujorke. Sloan Kettering vėžio institute. Dr. S. Cibas buvo studijavęs fortepijoną, dažnai akompanuodavo solistams, bet pagrindine šaka pasirinko mediciną. Tikimasi, kad jis nenutrauks ryšių su Bostonu, nes ten liko jo tėvai — inž. Edmundas ir Harvardo bibliotekos skyriaus vedėja Stasė Ciba.

Mamertas ir Petronėlė Cvirkos, pernai išvykę nuolatiniu apsigyvenimui pas sūnų okupuotoje Lietuvoje, liepos 3 d. grįžo Brocktonan. Jiedu yra senyvo amžiaus pokariniai ateiviai. Mamertas jau turi 84 metus, o Petronėlė yra paliegusi, negali vaikščioti. Sugrįžėliai yra Brocktono miesto socialinių reikalų tarnybos globoje. Grįžimo priežastis neskelbiama.

Metinis “Dainavos” stovyklavietės narių suvažiavimas įvyko liepos 21 d. Valdybos nariai savo pranešimuose nušvietė dabartinius “Dainavos” reikalus, atliktus pagerinimus, ateities planus. Dail. Stasė Smalinskienė kalbėjo apie paminklą Romui Kalantai. Darbai jau pradėti ir bus užbaigti, kai bus surinkta pakankamai lėšų. Paminklas kainuos apie \$2.500.

A. a. Dalius Brazdžionis, poeto Bernardo ir Aldonos Brazdžionių sūnus, staiga mirė liepos 29 d. Los Angeles mieste, nesulaukęs 50 metų amžiaus. Velionies mirtis yra skaudus smūgis ne tik tėvams, bet ir žmonai dail. Ilonai Brazdžionienei bei kitiems artimiesiems.

Darius ir Girenos 52-rosios skrydžio per Atlantą ir jų tragiškos mirties metinės liepos 20 d. paminėtos Bruklinė prie jiems skirto paminklo Lituanikos aikštėje. Susirinko apie 100 lietuvių. Tarp jų buvo ir tokių, kurie asmeniškai pažino žuvusių lakūnus, telkė lėšas jų skrydžiui. Invokacija sukalbėjo kun. L. Andriekus, OFM. Apie didvyrišką Stepono Dariaus ir Stasio Girenų žygį kalbėjo dr. J. Stukas, G. Briedis, L. Šateikienė. Minėjimą suorganizavo B. Spūdienė.

Brazilija
Sao Paulo mieste lietuvių stengiasi atgaivinti lietuvišką mokyklą. Tais reikalais rūpinis yra sudaryta švietimo komisija: A. Bumbulis, A. Petraitis, L. Banytė, Fl. Bacevičius, A. ir J. Tatarūnai, kun. Pr. Gavėnas.

Urugvajus
Lietuvių bendruomenė sibirinių trėmimų sukakties proga išleido manifestą ir jį įteikė deputatams, senatoriams, valdžios atstovams, spaudai, radijo ir televizijos stotims.

PLB vicepirmininkės Birutės Jasaitienės iš JAV apsilankymas paskatino dvi naujas šokių mokytojas — Aliną Eglę Mačanskaitę ir Elv. Albą Mačanskienę mokyti “Jauno žuolyno” šokėjų tautinių šokių.

Australija
Australijos laikraščiuose vis dažniau spausdinami straipsniai apie Baltijos kraštus. “The Times” dažnai iškelia sovietinio režimo priespaudą ir rusinimą. “The Age” dienraštyje jau kelis kartus buvo išspausdinti objektiviūs australų žurnalistų straipsniai. Rugpjūčio 2 d. “Sydney Morning Herald” skaitytųjų laiškų skyriuje buvo įdeštas dr. Rūtos Kavaliauskaitės ilgas ir stipriai pagrįstas straipsnis apie baltiečių išvežimus į Sibirą.

Gražiai veikia Adelaidės lietuvių pensininkų klubas su 115 narių. Klubas pirm. Kaz. Kaminskas išrinktas antriems metams. Ruošiamos gegužinės, vakaronės. Kiekvieną mėnesį šaukiami pensininkų susirinkimai, kuriuose būna paskaitos, žaidimai ir suvenėdijos vaišės. G. Vasiliauskienė suorganizavo pensininkų moterų oktetą. Išleistas “Pensininko lazda” leidinėlis, kuris susilaukė daug kritikos. Todėl su sekančiu numeriu pakeistas vardas į “Bičiulį”. Su nauju vardu padidėjo redakcinė komisija, nes prisibijota naujos kritikos. “Bičiulio” leidinį stengiasi teikti savo nariams galimybę pasireikšti kuryboje patarimais, juokais, receptais, aprašymais, prisiminimais, vertimais iš kitų kalbų, informacija. “Bičiulis” yra tik klubo narių laikraštėlis ir nemano konkuruoti su kitais Australijos lietuvių laikraščiais.

Zigmas Augaitis siūlo sovietams įkauti atlikti bausmę už kun. A. Svarinską. Jis kreipėsi raštu į Australijos užsienio reikalų ministerį G. Hayden, kad jis kreiptųsi į Sov. Sąjungos valdžią dėl išleidimo kun. A. Svarinsko iš koncentracijos stovyklos Sibire. Z. Augaitis sutinka atlikti bausmę už kunigą ir paveda kunigui naudotis savo namais ir banko sąskaita Australijoje, kol už jį bus atlikta bausmė ir Zigmas galės grįžti namo.

Sporto klubas “Vilkas” Kanberoje rugsėjo 21 d. organizuoja žiemos sporto šventę. Slidinėjimas ir kiti žiemos sporto renginiai bus Guthega kurorte. Sportininkams ir svečiams nakvynės tvarko Ridas Daukus.

Demonstracija liepos 28 d. prie Sovietų Sąjungos ambasados Kanberoje dėl žmogaus teisių pažeidimo surengė ACT jaunų liberalų skyrius, dalyvaujant baltiečiams, tautinei partijai, žydų bendruomenei, Rytų Europos grupėms ir kitiems. Šios demonstracijos vaizdai buvo rodomi televizijos programoje ir aprašyti dienraštyje.

Britanija

A. a. Jonas Petkevičius, Stargardo lietuvis, žuvo eismo nelaimėje, važiuodamas į darbą motociklu. Velionis buvo 62 metų amžiaus, kilęs nuo Širvintų. Palaidotas gegužės 13 d.

A. a. Pranas Spingys, 57 metų amžiaus, po ilgos ir sunkios ligos mirė liepos 2 d. Northamptono ligoninėje. Palaidotas liepos 8 d. iš St. Mary's šventovės Dalingtono kapinėse. Liko žmona ir sūnus Steve.

Mančesterio lietuvių klube birželio 30 d. bendrais pietumis buvo pagerbtas lietuvių kapelionas kan. V. Kamaitis. Pagerbtųjų pietuose, kuriuos surengė klubo sekr. J. Verbickas su savo artimaisiais, dalyvavo 17 asmenų. Jų eilėse buvo ir klubo advokatas Cuttle su žmona. Apie kan. V. Kamaičio reikšmę lietuviams kalbėjo DBLS Mančesterio skyriaus pirm. A. Jaloveckas. Žodį tarė ir pietų šeimininkas J. Verbickas. Tokie pietūs savo kunigui pagerbti ir pabendravti klube rengiami kasmet.

Šveicarija

Lietuvos diplomatinės tarnybos narį dr. A. Gerutį, besigydantį Lindenhof ligoninėje Berne, 1985 m. rugpjūčio 13 d. applanė Europos lietuvių vyskupas dr. A. Deksnys ir palinkėjo ligoninui greit pasveikti.

Italija

Europos lietuviškų studijų savaitė nuo 1954 m. kasmet buvo rengiama V. Vokietijoje. Šiais metais ji buvo surengta rugpjūčio 11-18 dienomis Veronoje, šiaurės Italijoje. Iš įvairių Europos vietovių lietuvių bei turistai susirenka visai savaitę pagventi bendromis lietuviškos nuotaikomis, pasidalinti džiaugsmiais bei rūpesčiais ir išgirsti ką nors naujo.

Vokietija

Kun. V. Šarka po sunkios vėžio operacijos buvo pasveikęs ir applanė lietuvių Austrijoje, Belgijoje ir Norvegijoje. Vėl sunkiau susirgo ir reikės daryti kitą operaciją. Būdamas ligoninėje, jis parašė laiškus Gromykai, Garbačiūviui ir A. Barkauskiui, kad leistų jo seserims jį sunkioje ligoje aplankyti. Į jo laiškus anie neatsakė.

Katalikų vyskupai gegužės 12 d. paskelbė Maldos dieną už persekiojamus tikinčiuosius. Pamaldose jie kvietė melstis už Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergtus tikinčiuosius. Zurnale “Glaube in der 2 Welt” šia tema buvo vedamas.

AUDRA Travel
Kviečia keliauti kartu!!!
1985 metų
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dieną.
Norinčius vykti kviečiami skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant gimėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu “Union Gas” atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3



Vadinamoji Kauno jūra Nemuno slėnyje, fotografuota 1984 metų vasarą

Nuotr. V. Čiplo

Dvi savaitės anapus Atlanto

Grupinė kelionė po Ispaniją, Prancūziją, Portugaliją, įskaitant Liurdą ir Fatimą

STASYS DALIUS

(Tęsinyi iš praėjusio nr.)

Maldos lietuviškai

Vakare visi lietuviai dalyvaujame žvakių procesijoje, o kun. A. Simanavičius ir kun. P. Barius per garsiakalbius, kai buvo kalbamas Rožinis lietuviškai, sukalbėjo jo dalį, ir visi sugiedojo "Sveika Marija". Labai buvo malonu girdėti tarp prancūzų, anglų, ispanų, lenkų ir kitų kalbų ir savą lietuvišką žodį.

I Liurdo šventovę lietuvių buvo atvežta didžiulė žvakė, kuri buvo padėta prie grotos laukti eilės uždegti, nes čia suaukojama tokia daugybė žvakių, kad jos suguldomos vežimėlyje prie grotos ir turi laukti, kol kitos pastatytos su degs ir ateis eilė kitoms.

Lietuviams pamaldos buvo laikomos kasdien vieno vienuolyno koplyčioje kiek toliau nuo viešbučio. Aplink Liurdo miestą viršuje kyla Pirenėjų kalnai ir virš miesto ant stačios uolos stovi pilis su plevesuojančia Prancūzijos vėliava. Kadangi Liurdas yra Pirenėjų kalnų papėdėje, tad žiemos metu čia būna daug sniego. Dėl to spalio-balandžio mėnesiais procesijų nebūna ir maldininkų mažai teatvyksta. Liurde maldininkams yra daugybė viešbučių ir butų, bet kainos gana brangios. Pvz. dviem žmonėm kambarys dienai kainuoja apie 600 frankų — apie 80 dol. Benzino litras kainuoja 5,85 franko.

Liurde išbuvome dvi su puse dienos, tad buvo laiko dalyvauti visose pamaldose ir procesijose, apeiti Kryžiaus kelius, kurie įrengti labai natūraliose sąlygose, lipant į gamtą aukštą kalną. Kai kuriems, turintiems širdies negalavimų, teko atsisakyti nuo ėjimo. Kristaus ir visų kitų figūros natūralaus žmogaus dydžio. Kas nepabijojo šalto šaltinio vandens, nusimaudė įrengtuose baseinuose. Šiaipjau maldininkai plovėsi veidus ir rankas prie šaltinio čiaupų, pripildė butelius vandens vežtis namo. Ne vienas, sujaučias visos tos aplinkumos, pasizadėjo, jei bus galimybė, dar sykį apsilankyti Liurde.

Kelias atgal

Liepos 8 d. pradedam kelionę iš Liurdo atgal po pamaldų vienuolynę 9 v.r. Visa apylinkė labai žalia, pilna vyšnios augmenijos, nes čia daug lietaus. Dažnai čia tik porą dienų šviečia saulė, o po to lietus, kartais labai stiprus, tad viskas gražiai auga ir žaliuoja. Mums ten būnant lietaus nebuvo, o saulė pasirodė tik vieną dieną, bet su dideliu vasaros karščiu.

Iš Liurdo išvažiavę per pakelės kukurūzų laukus greit pasiekiam Pirenėjų kalnus, per kurių perėjimą tenka pravažiuoti. Pirenėjų kalnai siekia iki 3.400 m. aukščio. Mums tenka vingiuoti pro prarajas ir tarpekius tuo pačiu keliu, kuriuo senovėje romėnų legijonai žygiavo. Net keletą valandų važiuojame per tuos kalnus, matydami puikius slėnius, miškus ir po kojom vingiuojančią kalnų upe, kurios

vanduo toks tyras, kaip krištolinis. Kalnų keterose baltuoja amžinas sniegas, kuris ir vasaros metu neištirpsta.

Taip besizvalgydami ir besigerėdami kalnų reginiais pasiekiam prie sienos Pirenėjų parką, kurį pervaziavę atsisturiame Ispanijos pusėje ir sustojame restorane atsigalvinti. Gauname alaus ir vyno, bet vargas tokiam būriui žmonių — ne visi restoranai įsileidžia į prausyklas. Gerai, kad aplinkui tiek daug medžių ir krūmų, tad ne vienas tenka pabėgti į krūmus...

Aragono karalijoje

Ispanijoje važiuojame per Aragono provinciją, garsią senovėje karalija, pro Jaca ir Huesca miestus, kur senovės pilys ar jų liekanos dar ir dabar primena buvusią galybę. Huesca mieste sustojame pietums, kurių vynes pakelia keleiviams nuotaiką po gan ilgos 4,5 v. kalnų kelionės. Po to jau beveik per lygumas greit pasiekiam Saragosos miestą, kur apsistojam "Hotel Palafox".

Saragosos miestas buvo Aragono karalijos centras, kuriame gyveno karaliai. Taipgi nepaprastai puošni katedra su keletu aukštyn šaunančių bokštų dar vadinama "El Pilar" (kolonų) katedra. Šioje katedroje Aragonijos karaliai ir riteriai, prieš vykdami į kovas, meldavosi ir aukodavo, prašydami pergalės, o grįžę po karų palikdavo brangias padėkos dovanas, vėliavas ir garbės ženklus. Atradus Amerikos kontinentą iš ten plaukė Aragonijon auksas ir sidabras, kuriuo dabar išpuošti altoriai. Pastarieji papuošti dailininkų paveikslais, skulptūrom ir auksu. Ant sienų sukabintos visos Pietų ir Vidurio Amerikos vėliavos su tų kraštų pavadinimais. Civilinio karo metu 1936-39 m. ši katedra vyriausybinių buvo bombarduota iš lėktuvų. Dabar trys nesproguosios bombos prikabinotos prie sienos su įrašu primena tą įvykį.

Lietuviškos pamaldos

Šioje puošnioje katedroje mes turėjome atskiras pamaldas, kur šv. Mišių metu man teko garbė skaityti lekciją. Prie katedros yra muziejus, kur už mokesčių esam įleidžiami pasižiūrėti. Čia daug ispanų dailininko Goya paveikslų, įvairių ordinų, auksinių monstrancijų ir kielikų, kryžių, išpuoštų brangakmeniais, karūnos, kaklo papuošalai, apyrankės, kurie kaip padėkos ženklai čia sukrauti. Kur tik žvelgi, vien auksas, sidabras, brangūs akmenys. Yra taipgi senoviškų lotynų kalba rašytų diplomų, raštų ir laiškų.

I Madridą

Po pietų išvažiuojame Madrido link. Įlendam į kalnagubrių grandines, net kelis neilgus tunelius. Kalnai apodinti spygliuočiais medžiais, o slėniuose prie upelių vaismedžių, vynuogių plotai. Pro langą prasklenka vienas senoviškas kaimelis, kurio visi nameliai iš nedegto molio plytų. Tą popietę padarome 300 km. ir pavakare atsisturiame Madride, kur apsistojam "Hotel Residencia

Convention". Čia atvykusių jau laukė kun. B. Jurksas, gyvenęs Madride. Vakare 11 v. važiuojame į klubą pažiūrėti "Flamenco" šokių, kurie visiems patiko dėl temperamentingo ir greito tempo. Grįžtame atgal į viešbutį jau po vidurnakčio.

(Bus daugiau)

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Kanados lietuvių dienos

1985 m. rugpjūčio 20 d. "TŽ" nr. buvo užsiminta apie Kanados lietuvių dienų svarbą, apie jų rengėjų rūpesčius ir apie gausų lietuvių jose dalyvavimą. Šį kartą reiktu atkreipti skaitytojų dėmesį į jų paruošiamuosius darbus.

Kiekvienas didelio masto užmojis reikalauja iš rengėjų ne tik pasiryžimo ir pastangų, bet ir tarpusavio susipratimo, minčių vieningumo, išsėdėjimo. Malonu pastebėti, kad Lietuvių dienų rengėjai — KLB Toronto apylinkės valdyba ir komisijų darbuotojai — savo uždavinius sprendžia minėtoje dvasioje. Reikia tikėtis, kad ir jų pastangų vaisiai spalio mėnesio ilgojo savaitgalio dienomis bus jau prinokę.

Betgi šios šventės metu nemažai reikės ir talkininkų kai kuriems darbams atlikti. Lankytojai dažnai nežino, kad kartais valdybos pirmininkui ar kitiems jos nariams tenka salėse net stalus ir kėdes sustatinti, o renginiui pasibaigus, vėl viską grąžinti į savo vietas ir priedui dar sales išsluoti. Jie, žinoma, tai gali padaryti, bet, po šimts pyptkių, argi organizacijos tik šiam tikslui išsirenka sau valdybas?

Taigi Lietuvių dienoms numatyta nemažai tarnybų, kurioms atlikti reikės ištiso būrio žmonių. Į šias tarnybas turėtų ateiti mūsų jaunimo organizacijos, pensininkai ir apamai laisvesni nuo darbo žmonės.

Užsiminus apie pensininkus, reikia pasakyti, kad tai yra nemaža ir dar gana pajėgi žmonių grupė, kuri tėvynės labui gali kalnus nuversti. Jų tarpe dar esama sveikų ir gabių vyrų bei moterų, tik nežinia kodėl jų pagalba per mažai pasinaudojama. O gal jie patys nenori ar nedrįsta įsitraukti į bendrą visuomeninį darbą. Pastaruoju atveju organizacijų vadovybės turėtų juos pakalbinti ir pasiūlyti jiems kai

kurias pareigas ar darbus įvairiuose renginiuose ir aplamai lietuviškoje veikloje. O, antra vertus, pensininko amžiuje naudingas judėjimas ir smegenų įtempimas yra geras vaistas sveikatai palaikyti. Žinoma, su saiku.

Taigi nepalikime Lietuvių dienų rengėjų vienu, nes jie jau ir taip kelis mėnesius prieš šį renginį daugelį kartų darbavosi iki išnaikų. Jie, be ko kita, aukoja ne tik savo laiką, bet ir ryšium su švente susijusias asmenines išlaidas. Netgi į kiekvieną renginį jie nutarė pirkti bilietą, kaip ir kiekvienas šventės dalyvis.

Kanados lietuvių dienų leidinys turėtų pasirodyti rugšėjo pirmoje pusėje. Apyl. valdyba labai norėtų, kad tautiečiai jį iš anksto įsigytų.

Inf. II — A. Kalnins

• ISTORIJA moko, kad pirmoji emigrantų karta tik retai pasiekia tuos tikslus, dėl kurių paliko savo kraštą. Svarbu tad užkrėsti ir kitą generaciją savo idealų meile, uždegti įpėdinius.

J. ERETAS



Vienuolė kazimierietė REGINA Buenos Aires mieste, Argentinoje, su savo mokiniais lietuviukais ir argentiniečiais parapijos mokykloje

Lietuviškoje Amerikos sodyboje

Metinė susiartinimo šventė, sulaukusi 3000 dalyvių. Vyskupo pamaldos, procesija, parodų ir muziejaus lankymas, mergaičių tautiniai šokiai

Putname, Conn., Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos sodyboje š. m. liepos 28 d. buvo surengta metinė lietuvių susiartinimo šventė. Iš pat ryto gausiai rinkosi tautiečiai.

Štai jau 11 v.r. Iškilmingos šv. Mišios, kurias laiko vysk. P. Baltakis, koncelebruojant 11 kunigų. Altorius lauke, prie seselių koplyčios šono. Žmonės sėdi po plačiašakiais medžiais. Turiningas ir nuosirdus vyskupo pamokslas, bendras tikinčiųjų giedojimas, viskas lietuvių kalba, ne viena giliai paveikė ir priminė didžiulius Lietuvoj turėtus atlaides. Šv. Mišioms pasibaigus, prasidėjo ilga procesija į Fatimos aikštelę.

Kalbant Rožinį, pamažu einama su vyskupu ir kunigais priekyje prie Fatimos Marijos statulos, kur atnaujinamas pasiaukojimas Nekaltčiausiai Marijos širdžiai. Pasiaukojimo malda buvo parašyta a.a. buvusio seselių kapeliono kun. St. Ylos. Ji dažnai buvo ir yra kartojama įvairių švenčių progomis. Tai buvo ypatingai gražus, tiesiog širdį veriantis momentas, kai visa didžiulė minia susikaupusi ir garsiai skaitė tuos gražius, nuosirdžius, a.a. kun. St. Ylos sudėtus pasiaukojimo maldos žodžius. Šiuo aktu buvo pažymėta 35-kerių metų sukaktis nuo Fatimos Marijos statulos pašventinimo vienuolyno sodyboje.

Pietų pertraukus metu, pavalgę ir pailsėję svečiai pradėjo lankyti Raudondvario salėje: dail. Marijos Žukauskienės paveikslų parodą ir dail. Adomo Galdiko paveikslus. Be paveikslų, galėjo įsigyti knygų, plokštelių, religinių simbolių bei kitų įvairenybių. Didžiulėje loterijos salėje matėsi eilės žmonių su vaikais, bandančiais savo laimę.

I v.p.p. dalis svečių dideliu autobusu buvo nuvežti į Matulaičio namus, kad ta proga galėtų aplankyti savo šeimų ten esančius narius ar gerus draugus bei pažįstamus. Kita dalis svečių galėjo aplankyti ALKĄ (Amerikos lietuvių katalikų archyva), esantį čia pat — arti vienuolyno.

Lygiai 3 v.p.p. prasidėjo popietinė šventės programa, kurią atliko Neringos stovyklautojos — mergaitės nuo 7 iki 16 metų. Jos visos buvo seselės Ignės vadovaujamos. Jų buvo apie 100 su vadovais. Tikrai reikėjo stebėtis, kaip seselė Ignė su stovyklos vadovais per trumpą laiką (dvi savaites) paruošė tokią puikią programą.

Jos pašoko keletą tautinių šokių, inscenizavo kelis lietuviškus vaizdus grakščiai, sutartinai ir greitai, darydamos perėjimus iš vieno šokio į kitą, jungdamos prie didžiųjų ir pačias mažiausias stovyklos "pupas". Buvo labai gražus vaizdas! Visos su tautiniais drabužiais, basutės, saulute gražiai nudėgusios, linksmi besišypsančios. Malonu buvo žiūrėti, kaip vikriai šoko didesnės ir kaip labai stengėsi nuo jų neatsilikti pačios mažiausios. Po kiekvieno šokio publika joms ilgai plojo. Jos buvo fotografuojamos iš visų pusių: jų tėvelių, draugų ir pažįstamų. Vysk. P. Baltakis švėtėjo džiaugsmu, matydamas tokį gražų lietuvių būrį. O jų tėvai buvo laimingi ir patenkinti savo dukromis. Girdėjau, kaip vienas mažos šokėjos tėvelis sakė: "Birute, tik tu pažiūrėk, kaip mūsų Andreja smagiai sukasi". Jis taip joms plojo ir taip visu kuo džiaugėsi!

Programai pasibaigus, kai kurios šeimoms, atvykusios iš toliau, pradėjo ruošti kelionę į namus. Tačiau, esant tokiam gražiam vakariui, dar daugelis pasilikė ilgiau, vaikštinejo po gražią lietuvišką seselių sodybą, gėrėjosi visu kuo: apžiūrinėjo geles, lankė kapus arba suposi patogiose supuoklėse. Kiti išėjosi gražių liepų, pušų pavėsyje, valgė, gaivinosi gira, kalbėjosi ir sudarė lyg vieną didelę lietuvišką šeimą. Galop, saulutei besileidžiant, su seselėmis atsiveikinė, išvyko ir paskutinieji šventės svečiai. Dabar seselių sodyba paliko tyli, tyli, po tokio džiaugsmingo dienos triukšmo ir lietuviškos muzikos.

Nauja dalyvė

NUOMOS PERŽIŪRA

Ontario vyriausybės planuojamas naujas nuomos įstatymas reiškia, kad savininkų ir nuomininkų atsakomybė bus pakeista nuo 1985 metų rugpjūčio 1 dienos.

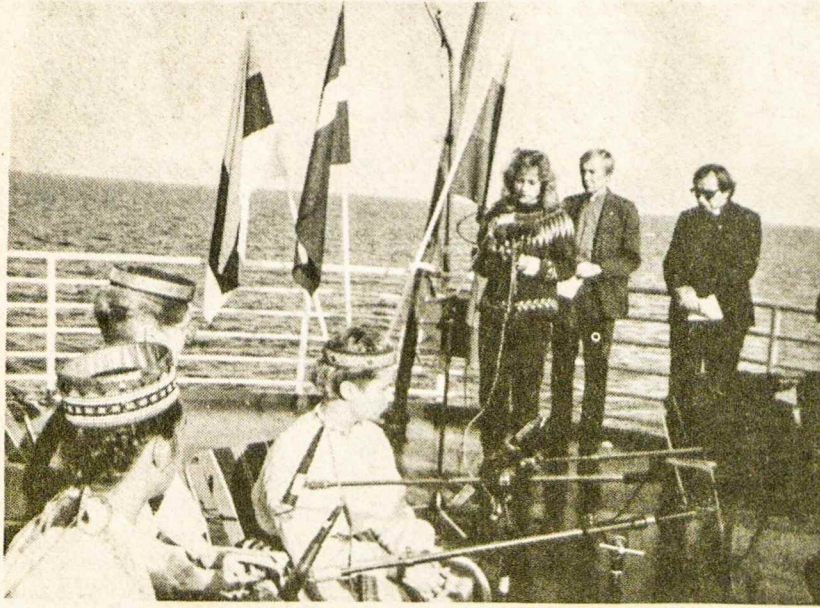
Nuo tos dienos nustatyta 4% pakėlimo taisyklė bus taikoma daugumai apartamentinių pastatų, nuomojamiems miestnamiams, duplexams, bendranamiams ir individualiems butams bei namams. Smulkesni nuostatai:

- Pagal naujus nuomos nuostatus, savininkai gali pakelti nuomą iki tam tikros ribos, neprašydami leidimo naujai nuomai, tačiau jeigu nuomininkas nesutinka su pasiūlytu nuomos pakėlimu, **nors ji būtų ir mažesnė už nustatytą ribą**, jis arba ji vis tiek gali prašyti peržiūros. Iki 1985 metų rugpjūčio 1 dienos 6% nuomos pakėlimas buvo taikomas daugumai privačių nuomojamų patalpų, išskyrus vienetus, išnuomotus po 1975 metų ir kai kuriuos vienetus, nuomojamus už \$750 mėnesiui ar daugiau.
- Nuo 1985 metų rugpjūčio 1 dienos 4% nuomos pakėlimas taikomas visoms privačioms nuomojamoms patalpoms, **įskaitant išnuomotąsias po 1975 metų, ir tas, kurių mėnesinė nuoma yra daugiau kaip \$750.**
- Kol įstatymas įsigalios, savininkai gali teisėtai reikalauti 6% pakėlimo. Tačiau yra numatyta galimybė grąžinti nuomininkams bet kurią sumą, viršijančią 4%, nebent didesnis nuomos pakėlimas būtų pateisintas apklausoje. Dėl to visi savininkai yra prašomi savanoriškai sutikti su 4% pakėlimu, kad tuo būdu išvengtų ilgo grąžinimo proceso.

Platesnę informaciją apie tai, kaip naujasis įstatymas palies jus, gausite artimiausioje įstaigoje "Residential Tenancy Commission Office", kuri yra pažymėta mėlynuosiuose telefono knygos puslapiuose.



Ministry of Housing
Hon. Alvin Curling, Minister



Pamaldos "Baltic Star" laive, kuriuo plaukė Laisvės ir taikos žygio dalyviai. Nesant lietuvių kunigo, Šv. Rašto ištrauką skaito S. BERSĖNAITE, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininke. Nuotr. St. Daliaus

Pirmoji lietuvaite rašytoja Amerikoje

JONAS KUTRA

Lietuvių istorijos draugija, daugiausia a.a. Al. Rugytės pastangomis 1984 m. išleido, kaip XIII tomą, biografinis nuotrupas apie "Aušros" laikotarpio dukrą Eglę. Mece-natė — dr. Aldona Šliūpaitė, vyriausioji Eglės dukra. Veikalo autorė — dr. Vanda Daurgidaitė Sruogienė.

Kas buvo Liudvika Malinauskaitė-Šliūpienė, žinoma kaip Eglė? "Tai pirmoji moteris, įėjusi į lietuvių literatūrą — rašytoja, poetė, lietuvių teatro pradininkė Amerikoje, visuomenininkė ir aušrininkė" (13 p.). "Likimas lėmė Liudvikai Malinauskaitei gimti pačioje Lietuvos atgimimo užuomazgoje. Ji buvo tikra 'Aušros' dukra" (17 p.).

Knygoje aprašomas Liudvikos (Liudos) gyvenimas ir darbai Lietuvoje bei JA Valstybėse.

Liuda gimė 1864 m. vasario 4 d. Ručėnių dvare, Vaškų vls., Biržų aps. Jos tėvai — Anupras ir Karolina Kariniauskaitė Malinauskai, aplenkę Lietuvą bajorai. Motina mirė, būdama vos 33 m. amžiaus. Liko didelė šeima. Berniukai lankė Jėgavos gimnaziją, o Liuda turėjo rūpintis mažesniaisiais. Ji pati stengėsi lavintis, daug skaitė. Visa savo jautria siela įsijungė į lietuvišką veiklą. Paveikta Adomo Mickevičiaus ir kitų poetų romantikų, Liuda, pati lyriškai, labai anksti pradėjo rašyti eilėraščius lietuviškai (23 p.).

Liudos gyvenimas labai pasi-keitė, susipažinus jai su J. Šliūpu. "Susipažinimas su Liuda dar sustiprino Šliūpo tautinę sąmonę, nes kai kurių amžininkų liudijimu ne tiek jis jai, kiek ji jam davė savo ideologiją" (26 p.). Pasirodžius "Aušrai", J. Šliūpas aktyviai joje reikšėsi ir į bendradarbius įtraukė Liudą. Jau 3-me "Aušros" numeryje pasirodė Eglės slapyvardžių pirmasis eilėraštis "Broliams lietuviams", lyg laikraščio programinis pareiškimas (eilėraštis išstai paskelbtas knygoje). Jos slapyvardis — Eglė tapo lyg jos antruoju vardu.

J. Šliūpas, prieš išvykdamas į Ameriką, Jėgavoje susižiedavo su Liuda. Kai Liudai sukako 21 metai, giminės sutiko, kad ji tekėtų už jau Amerikoje pragarsėjusio "litvomano", netikėlio, bet su sąlyga, kad susituoks šventovėje. 1885 m. Liuda pasiekė Niujorką. Ji nesutiko tuoktis civiliška, tad jie, nuėję į vokiečių kapucinų šventovę susituokė.

Apsigyveno Niujorko darbininkų rajono bute, kur net ir baldų nebuvo. Liuda iš karto įsijungė į vyro visuomeninį darbą, rūpinosi jo leidžiamais laikraščiais. Savo fiziniu darbu — siuvimu rėmė ir laikraščius. "Tai pirmoji lietuviškos Amerikoje, kuri išeidavo su prakalbomis, patriotiškais deklamacijomis. Ji visada buvo pasiruošusi ginti nuskriautusius, į vargą patekusius" (47 p.).

1886 m. Šliūpams gimė duk-tė Aldona. Jos pirmasis lopšys buvo spaustuvs raidėms skirtas stalčius. Po poros metų gimė sūnus Kęstutis. Namuose skurdas buvo toks didelis, kad nuolatos reikėjo skolinintis pinigų. Dažnai visai nebuvo ko valgyti. Liuda reika-

lavo vyrą mesti laikraščius ir studijuoti mediciną. Pati nutarė su vaikais išvykti į Lietuvą, kur tikėjosi gauti savo palikimo dalį. Parvykus Lietuvon, Kuršė kun. Marcijonas, be jos žinios, pakrikštijo vaikus. 1891 m. vasarą Liuda grįžo į Ameriką. Buvo išvargusi, nusiminusi, nes negavo jai priklausomos palikimo dalies.

Tais pačiais metais J. Šliūpas baigė medicinos mokslus, apsigyveno Scrantone ir pradėjo verstis gydytojo praktika. 1893 m. gimė dukra Hypatija, (ištekėjusi už M. Yėo ir vėliau už P. Žiūrio) tebegyvena Amerikoje. Knygoje išvardinta visa eilė draugijų ir organizacijų, kurioms Liuda priklausė.

Liudos kūrybos randame "Gar-se", "Saulėje", "Apšvietoje", "Kovoje", "Lietuvoje" ir kt. Pasirašinėjo slapyvardžiais: Aglė, Eglė, Šarka, Pušė, Lietuvaite, taip pat sutrumpintai: L.M.L.I. ir kt.

Ji rašydavo eilėraščius bei įvairaus pobūdžio visuomeninius straipsnius apie reikala leisti dukras į mokyklą, taip pat neilgus grožinės literatūros kūrinius. Vertė ir iš lenkų kalbos.

Dažnai pamiršamas Eglės vaidmuo kaip dramaturgės ir lietuviškojo teatro pradininkės Amerikoje. 1910 m. ji pati parašė dramos kūrinių "Netikėtai" (išstai knygoje atspausdintas).

"Visos jos gyvenimo valandos buvo užimtos darbu, rūpesčiais, dažnai susikirtimais dėl tų nemalonių, kurių nesigailėdavo Šliūpams taip kunigai, taip ir jų sukurstyti parapijiečiai" (63 p.). Gyvendama užjūryje daugiau kaip 35 metus, Liuda niekad nesiliovė ilgėtis Lietuvos. Dar jaunystėje išreiškė savo troškimą eilėraštyje "Liūdnybė" "žemėje prigimtoje numirti" (72 p.).

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, Liuda su savo šeima persikėlė į Lietuvą. Apsigyveno Kaune, daugiausia laiko praleisdavo dukters Hypatijos šeimoje. Vasarą vykdavo į Palangą. Kaip ir daugelis, Liuda jautėsi nepritampanti prie naujo gyvenimo, visuomenės pamiršta. Nuotaika pradėjo blogėti, sveikata irti. Ją kankino ir sūnaus Kęstutio liga. Nusilpo širdis. Liudos Šliūpienės gyvybė užgeso 1928 m. balandžio 7 d., sulaukus 64 m. amžiaus. Buvo iškilmingai palaidota Kauno evang. reformatų kapinėse. Taip baigė gyvenimą ši reta, istorinė asmenybė.

Knygoje yra išspausdinta Liudos laiškų, eilėraščių, prozos kūrinių, Al. Devenienės straipsnis iš "Vienybės" "Dr. Aldona Šliūpaitė prisimenant", vaikaitės — H.Y.P. parašyta dr. Aldonos Šliūpaitės autobiografinis santrauka.

Knygos gale atspausdintas Hypatijos Yčaitės Petkienės angliškai parašytas straipsnis apie Eglės gyvenimą ir darbą, lyg ir šios knygos santrauka. Yra keliolika šeimos ir artimųjų nuotraukų. Knyga išleista gražiai. Kalba gera.

Atrodo, kad knygos pradžioje pažymėtas "šio rašinio tikslas yra išsaugoti likusias žinias apie šios žymios visuomenininkės ir rašytojos, patriotės bei humanistės — Liudvikos Malinauskaitės-Šliūpienės — Eglės gyvenimą" (17 p.) yra tikrai pasiektas.

Deimantiniai poetės metai

ALGIRDAS GUSTAITIS

Nesinori tikėti, kad **Kotrynai Grigaitytei** 75 metai! Ji visad atrodo jauna, kaip ir anais geraisiais Lietuvos laikais. Kažin kokia netvarka kalendoriuose...

K. Grigaitytė gimė 1910 m. liepos 26 d. Būdežerių k., Vilkaviškio vls. ir aps. Daug kartų lankiausi jų malonioje sodyboje, nepaprastai gražiai prižiūrimoje, su gausybe įvairiausių gėlių, skaniausių vaisių, čiuulbančių paukštelių. Tokia aplinka paliko gilų įspaudą jaunai mergaitei, vėliau poetei, daber jau laureatei, kurios poezija, sudėstyta kompozitorių lapuose, nuolatos skamba koncertų salėse.

K. Grigaitytė žinoma kaip poetė, žinoma ir kaip prozos kūrėja, padovanojusi daug retu sodrumo novelių ir kitokių raštų. Juose gražiai vystoma intriga, sumaniai dėstoma. O kas maloniausia — visad jauti tarsi kalbėtum su lietuviu, ne kažin kokiais svetimaisiais, ne tarptautiškuo sutrintais, vis tebeturintais kažin ką artimesnio, lyg pažįstamo ar kažin kur nujausto. Jos kūryboje nuolatos grįžtama į lietuvišką kaimą, kuris kažin ar tebėra toks pat. Jos įpinti jausmai, gaubiami gamtos grožio, malonios melodijos, sidabrinės mėsienos, retkarčiais praskrendanti pelėda ar pievos gale putpeltuojanti putpela yra ne kas kitas, kaip klasikinė lietuviškos kūrybos išraiška. Tai žino skaitytojai, jaučia ir autorė. K. Grigaitytė (buvo iš-

tekėjusi už Graudušio — jis miręs — užaugino lietuviškumą ir talentais sklindančią atžalyną) leidžia savo kūrybos knygą po knygos. Tuo visi džiaugiasi.

K. Grigaitytės kūryba, anksčiau M. Svyritės slapyvardžiu, nusagstyta, kaip gintarėliais, lietuviška spauda tiek Europoje, tiek Amerikoje. Galbūt kas nors, kada nors viską surankios, sudėstys ir pateiks skaitančiųjų pasauliui. Kol tai bus, lauktina jos atsiminimų knygos, tarsi karūnos jos kūrybiniam pasauliui.

Norėčiau užbaigti vienu K. Grigaitytės eilėraščiu, taip lietuvišku, įžvalgiu, jausmingu, tautosakiškai brangiu:

Nemuno šaly

*Širdin žodžiai įdainuoti
Su ląstingalos giesme.
Tyliai, tyliai supas luotas
Rusvam Nemuno žaisme.*

*Mielas, kam irklus padėjai?
Per toli srovė nuneš!
Sutaršys gegužės vėjai,
Sutaršys jie man kasas.*

*Žiūrėk, glaudžias vosilkėlė
Jau prie dobilo peties.
Naktis, laumių dukružėlė
Mums sugaut tinklus išties.*

*Aidi ilgesio varpeltis
Anoj pusėj vandenu.
Ziedais vyšnių barstos kelias
Kur sustoji, kur einu.*

(Iš "Širdis pergamente", psl. 16, išleista Vokietijoje 1956 m.)

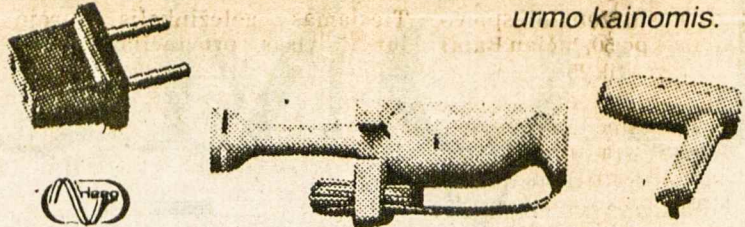
Šis eilėraštis tinka ne tik tai literatūros vadovėliui, bet ir dainai, tautosakai, netgi mitologijai. Jame galima pajusti seną, seną lietuvišką dvasią, kuri gyvuosius palaiko, poezijai teikia svorio.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convector) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į "House of 220". Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.



HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

SAVIVALDYBINIS SURAŠINĖJIMAS

Pradedant 1985 metų rugsėjo 3 dieną, surašinėtojas, turįs atitinkamą asmens pažymėjimą, atvyks į jūsų namus keliom minutėm patikrinti pagrindinių žinių, reikalingų nustatyti:

- jūsų teisei balsuoti savivaldybės ir švietimo vadybų rinkimuose, kurie bus šių metų lapkričio 12 dieną;
- jūsų nuosavybės mokesčiams — viešųjų ar atskirųjų mokyklų sistemai;
- provincinės vyriausybės paramai, skirtai sumažinti mokesčiams;
- paruošti prisiekusiųjų teismo kandidatų sąrašams; ir
- sudaryti informacijai, reikalingai kitiems savivaldybių reikalams.

Surašinėtojas turi įrašyti tokias žinias, kaip vardas bei pavardė, amžius, nuosavybė (pvz. savininkas ar nuomininkas), švietimo mokesčiai, visų šeimos narių gyvenamoji vieta.

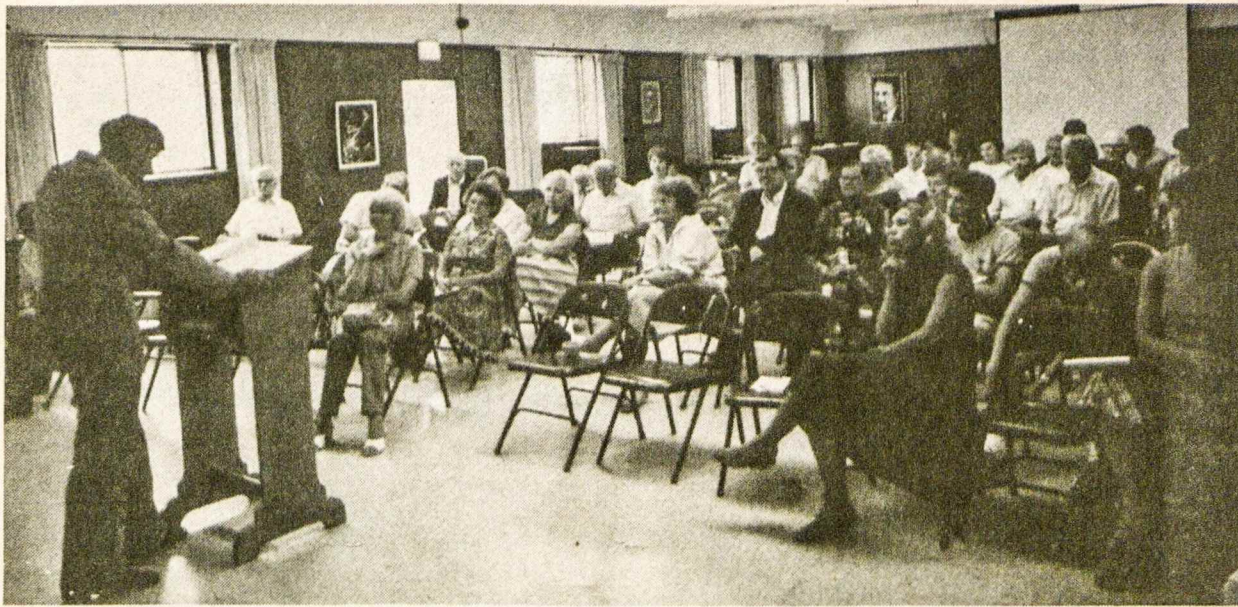
Kai atsilankys surašinėtojas, patikrinkite ar jo įrašyta informacija surašinėjimo lape yra tiksli. Jei ne, pataisykite ir patikrinkite pakeitimus.

Jei nebūsime namie, surašinėjimo lapas bus jums paliktas. Jei reikalingi pataisymai, padarykite juos ir išsiųskite surašinėjimo lapą kaip galima greičiau atitinkamame ir iš anksto apmokėtame voke, kuris yra pridėtas prie surašinėjimo lapo. Papildomų informacijų teiraukitės vietinėje įkainojimo įstaigoje (assessment office).



Ministry
of
Revenue

Vertimas padarytas šio laikraščio iš Pajamų ministerijos parūpinto teksto.



Mokytojų stovykloje Dainavoje š. m. rugpjūčio 4-11 d.d. Paskaitą skaito A. P. BAGDONAS. Nuotr. V. Matulaitis

Ir mokytojai stovyklavo

Dalyvavo 68 mokytojai, būrys vaikų ir jaunimo. Dalis stovyklautojų nemokėjo lietuvių kalbos

V. MATULAITIS

Devynioliktą kartą lietuviai mokytojai susirinko 1985 m. rugpjūčio 4 d. į Dainavos stovyklavietę visai savaitei. Šiais metais suvažioavo ne tik mokytojai, bet ir jaunimas — dalyvių vaikai bei jaunuoliai. Be to, buvo naujas mėginimas pritraukti ir lietuviškai nekalbančius. Jų atvažioavo vienuolika: tai suaugę, susirūpinę lietuvių kalbos bei kultūros pažinimu. Jie buvo stropiausi studentai: nuolat mokėsi lietuviškai kalbėti su mokytojo Br. Krokio pagalba, mokėsi lietuviškų šokių Jadvygos Matulaitienės šokių ratelyje, domėjosi lietuviškų rankdarbių gaminiu Jadvygos Kregždienės būrelyje. Jie atvyko į Dainavą iš Kalifornijos, Tekso, Niujorko, Bostono ir iš kitur.

Vadovai ir būreliai

Iš viso stovyklavo 109 asmenys: 15 vaikų iš 7 šeimų, 15 jaunuolių, 11 nemokančių lietuviškai (speciali grupė) ir 68 suaugusieji mokytojai bei svečiai. Iš Kanados buvo nuvykę trys mokytojai iš Toronto ir vienas iš Londono.

Vyriausia stovyklos vadovė Rūta Udrinė švelniai ir kukliai tvarkė visą stovyklos veiklą. Tyliai, kruopščiai ir tvarkingai Danutė Doveinienė visus aprūpino nakvynėmis ir kitais reikalais. Komendantas Juozas Masilionis prižiūrėjo, kad būtų vykdoma dienos programa, nors kartais su "Pranešimas numeris pirmas" kai kam nelabai patiko. Ukio reikalus tvarkė Paulius Banionis. Jonas Kavaliūnas, švietimo tarybos pirmininkas, stovyklavo visą laiką ir buvo šios stovyklos pagrindinis organizatorius.

Stovyklautojai galėjo pasirinkti atskirus būrelius, ku-

rie jiems labiau tiko: lietuvių kalbos, maldos, rankdarbių, tautinių šokių, kanklių, choro, kulinarijos bei sporto. Vaikai turėjo savo atskirus vadovus, kurie su jais žaidė, mokėsi, maudėsi. Rytais būdavo bendros paskaitos, o po pietų pertraukos susirinkdavo atskiruose būreliuose.

Religinis auklėjimas

Sekmadienį, rugpjūčio 4, vakarop visiems susirinkus, buvo atliktas stovyklos atidarymas, kuriame dalyvavo vysk. Paulius Baltakis, OFM, kun. dr. P. Celiešius ir kun. P. Daurgintis, atlaikydami sekmadienio Mišias. Po Mišių vysk. P. Baltakis, OFM, supažindino stovyklautojus su religine jaunimo veikla. Jaunimą esą reikia supažindinti su religinėmis idėjomis ir leisti jas laisvai pasirinkti. Prievarta nežadina meilės.

Lynoianti diena ir vakarienės metu nesukėlė linksmesnės nuotaikos. Dar ir pirmadienį lijo pusę dienos. Sporto vadovas Br. Keturakis visus mankštino salėje. Po Mišių ir pusryčių buvo pradėtos paskaitos.

Aldona Milmantienė — "Tikybės dėstymas lituanistinėje mokykloje". Ji kalbėjo apie dabartinę be Dievo gyvenamą aplinką, kuri trukdo — sunaikina jaunuoliui pasirinkti idėjinį bei religinį gyvenimą, apie mokyimo priemones, vadovėlius. Vysk. P. Baltakis, OFM, paryškino jaunų šeimų organizuotus būrelius prie parapijų bei kai kurių šeimų rėmuose.

Mokyti žaidžiant

Audronė Skrupskelienė — "Kaip pagerinti priešmokyklinio amžiaus vaikų kalbos mokėjimą". Jauna darželio mokytoja tiesiog žaidžiančiai mo-

ka gražiai vaikams vadovauti. Iš savo šeimos ir aplinkos patyrimo patarė kuo daugiau su vaikais kalbėti pilnais sakiniais. Lietuvių kalbą mokyti pirmiau, o tik vėliau vietos kalbą. Geriau, jei vaikai išmoks mažiau, bet taisyklingai. Kasdien vaikui duoti naujų žodžių iš aplinkos. Leisti vaikams kuo daugiau kalbėti; pvz. mergaitė kalba su lėlėmis, su paveikslukais. Ji pademonstravo su pakviesta iš salės mergaite Baltija Udryte. Lektorė išėmė iš kišenių tris atsitiktinius paveikslukus: katę, varlę ir skruzdėlę. Baltija pirmiausia pasikalbėjo su kiekviena iš jų, o paskiau — visas kartu sujungė bendra pasaka. Jos ilgą pasakojimą teko nutraukti. Ir retas kuris mokytojas taip greitai ir tiek daug sugebėtų apie tuos tris paveikslukus pasakyti, kaip tai padarė 10 metų amžiaus Baltija Udrytė.

Kiekvienam mėnesiui skirti kitas temas: virtuvė, prekės, šventės... Lėlės moko, lėlės bara, juokiasi... Dainelės padeda geriau įsiminti žodžius. Ji siūlė naudoti net anglių kalbos dainelių melodijas su lietuviškais žodžiais. Pagaideavo, kad mokinių tėvai ateitų į klases ir ką nors įdomaus, naujo parodytų — pamokyti. Jie yra gabūs, ir su mokytojo pagalba gali sudominti vaikus.

Niujorko Apreiškimo parapijos vargonininkas muzikas Viktoras Ralys susikvietė norintius dainuoti. Jis su humoro, švelniai, bet tvirtai pradėjo mokyti atskirais akordais be žodžių, ir tik akordams susiliejus, įvedė žodžius. Pirmą dieną buvo 38 dainininkai, o vėliau dar daugiau prisidėjo.

Po vakarienės jauni ir suaugusieji pasidalino savo talentais su visais stovyklautojais. Gita Lišauskaitė (vos 14 metų) labai gražiai, laisvai ir sumaniai vadovavo vakaro programai: vaikučiai padainavo, Darius Udris pagrojo smuiku, Darius Juška — cello, pasirodė mergaičių choras, buvo deklamacijų. Pirmo pasirodymo programa buvo nelauktai gera.

Satyra Lietuvoje

Antradienio saulėtą rytą visus pralinksmino. Po mankštos, Mišių ir pusryčių vyriausiųjų grupė susirinko salėje. Stasė Petersonienė kalbėjo tema — "Satyra dabartinėje okupuotos Lietuvos literatūroje". Palyginimui ji paminėjo kažkieno posakį, kad viena minutė juoko yra lygi dviem kg morkų. Pirmoji satyra Lietuvoje pasireiškė liaudies pasakojimuose, dainose, visoje tautosakoje. Tai buvo sakininė satyra. Dažnai lietuvis juokiasi pro ašaras. Literatūroje su satyra pasireiškė Donelaitis, kun. Strazdelis, dr. V. Kudirka ir kiti. Dabar Lietuvoje yra 99% ekonominių juokų. Juokų žurnalas "Šluota" leidžiamas nuo 1934 metų. Juokuose randami ir nauji lietuviški žodžiai, pvz. maudinukai (maudy-mosi kostiumai), lūpdažiai ir kiti. Didelė "Šluotos" dalį užima ne tiek juokai, kiek skundai dėl blogų kelių, patarnavimų, apsilaidimų. Dabar ten galima juoktis iš visko, bet negalima paliesti komunistų ir jų partijos. Už tai tuoj būtų daug nemalonių bei bausmių. Lektorė paskaitė iš daugelio autorių knygų įdomių juokų. Žymesniesiems autoriams leidžiama paliesti ir kai kuriuos politinius įvykius. (Nukelta į 9-tą psl.)

Širdies smūgio ištiktas, 1985 metų liepos 17 d. Tillsonburgo ligoninėje mirė dr. Bronius Povilaitis, palikdamas dideliame nuilūdimė žmoną Moniką, seseris ir brolius Lietuvoje bei kitus gimines Amerikoje ir Kanadoje. Jis buvo gimęs 1907. IX. 5 Diržių k., Žeimelio vls., Lauksodžio par., Šiaulių aps., vyriausias sūnus penkių vaikų ūkininko šeimoje. Iš pat jaunystės būsimasis mokslų daktaras Bronius nepasižymėjo dideliu fiziniu stiprumu ir, kaip jis pats sakydavo, „jaunystėje buvau sirgęs įvairiomis ligomis ir ligėlėmis“. Todėl tėvai jam dar jaunam esant buvo nusprendę, kad jis ūkiui perimti nėra pakankamai stiprus. Tokiu būdu ūkį iš tikrųjų paveldėjo už jį jaunesnis brolis.

Mokslo keliu

Pradžios mokyklą Bronius lankė gimtajame Diržių k., o gimnaziją baigė Linkuovoje. Kaip ir daugelyje tuometinių šeimų labai didelis, ypač motinos, noras buvo turėti sūnų kunigą. Dažnai Broniaus motina apie šį reikalą kalbėjusi, bet didesnio spaudimo nedariusi. Tokiu būdu Bronius pats svarstė, kur reiktų pasukti savo gyvenimą. Po ilgų svarstymų jis nusprendė važiuoti į Žemės ūkio akademiją Dotnuvoje. Sėkmingai išlaikė įstajamuosius konkursinius egzaminus ir buvo priimtas tikruoju studentu į 1925 m. rudens semestrą. Studijuoti sekėsi gana gerai ir jau 1927 m. pabaigoje buvo pasamdytas Bendrosios žemdirbystės laboratorijoje (katedroje) jaunesniu laborantu. Tose pareigose būsimasis mokslininkas išbuvo iki baigė išlaikyti visus kursus ir išlaikė diplominius egzaminus.

Dirbdamas Bendrosios žemdirbystės laboratorijoje, jaunas agronomas buvo pastumtas į naują darbo sritį — sėklinės medžiagos kokybės tyrimą, nes tuo metu Sėklų kontrolės stotis kaip tik buvo Bendrosios žemdirbystės laboratorijos žinioje. Čia jam buvo proga arčiau pažinti priemonės ir metodus sėklinės medžiagos kokybei nustatyti. Ir vėliau, kai Žemės ūkio akademijai pasidarė per sunku ir nepatogu šį darbą tęsti bei toliau vystyti, Žemės ūkio ministerija 1938 m. Sėklų kontrolės stotį perkėlė į Kauną ir jos direktorium paskyrė Povilaitį. Jis tai stočiai sėkmingai vadovavo iki 1941 m.

Povilaitis savo diplominį darbą parašė iš tyrimų dobilų sėklinės medžiagos, kuri tais laikais buvo importuojama iš užsienio. Diplomauto agronomo vardą Povilaitis gavo 1930 m. Nuo sekančių metų buvo pakeltas vyresniojo asistento, o 1934 m. buvo paskirtas lektorium žemdirbystės pagrindų kurso namų ūkio sekcijos studentams. Tą kursą jis skaitė iki 1940 m. rudens.

Okupacijos metais

Pirmąją rusų okupaciją Povilaitis praleido Kaune, tęsdamas darbą Sėklų kontrolės stotyje ir jai vadovaudamas iki vokiečių-rusų karo 1941 m. bei vokiečių okupacinio dalinių atėjimo į Kauną. Vokiečiai okupavus Lietuvą ir pašalinus laikinąją Lietuvos vyriausybę, Žemės ūkio akademiją, kaip ir daugelis kitų institucijų, turėjo persitvarkyti ir, svarbiausia, papildyti mokomąjį personalą, nes keletas profesorių buvo išvežti į Sibirą, kiti liko Rusijoje nuvykę įvairiais tarnybiniais reikalais. Profesorių taryba 1941 m. rudenį išrinko Povilaitį Specialiosios žemdirbystės katedros vedėju su docento titulu. Jis tose pareigose išbuvo iki 1944 m. rudens ir pasitraukimo į Vakarus.

Į Vakarus

Sunkius praėjo kelius ir daug vargo pakėlė Povilaitis, besitraukdamas į Vakarus. Dar neišvykus iš Kretingos, buvo vokiečių paimtas ir nuvežtas į pafronte prie Telšių kasti apkasų. Iš ten jam pasisekė pabėgti — pėsčias nukeliavo keletą šimtų kilometrų ir atsirado Rytrūsiuose. Iš čia laimingai pasiekė Berlyną. Apirūpinęs reikiama pasibėgėlių dokumentais, nukeliavo į Saksoniją ir gavo darbą Quedlinburgo miestelyje vienoje sėklininkystės firmoje. Čia

A. a. dr. Broniaus Povilaitio kelias nuo tėvynės Lietuvos iki svetingosios Kanados



A. a. dr. BRONIUS POVILAITIS, miręs 1985 metų liepos 17 dieną

jis sulaukė Vokietijos kapituliacijos ir amerikiečių okupacinio dalinių atvykimo į Quedlinburgą 1945 m. balandžio 19 d.

Po neilgo amerikiečių kariuomenės valdymo visa sritis atiteko anglams ir galiausiai čia atsikraustė rusai. Tokiu būdu visiems lietuviams vėl teko bėgti toliau į Vakarus. Daugumas iš jų pasuko į Turinijos provinciją, Goetingeno miestą. Besibaigiant vasarai, Povilaitis įstojo į Goetingeno universitetą daktaro laipsniui gauti žemdirbystės srityje. Tačiau jam neilgai teko studijuoti Goetingeno universitete, nes pabėgėlių organizacijoms pasisekė išreikalauti iš D. Britanijos užsienio reikalų ministerijos, leidimą steigti Hamburgio mieste Baltiečių universitetą (Baltic University). Povilaitis buvo pakviestas dėstyti Specialiąją žemdirbystę žemės ūkio fakulteto studentams. Vėliau jis buvo paskirtas žemės ūkio fakulteto dekanu.

Kanados link

Susidėjus sąlygoms, Povilaitis buvo paprašytas atstovauti lietuviams „Baltic Advisory Council“ prie vyriausios britų karinės vadovybės. Jis nepaliko Baltiečių universiteto ir toliau skaitė paskaitas, tačiau žemės ūkio fakulteto dekanas pareigas perleido dr. Jonui Vengriui.

Po kiek laiko Baltiečių universitetas gavo šešias stipendijas iš Kanadoje, Montrealyje įsteigtos Lady Davis Foundation, Baltiečių universiteto mokomojo personalo nariams atvykti į Kanadą ir ten įsikurti. Fondas apmokėjo kelionę iš Europos, parūpino vieneriems metams darbovietę, daugiausia universitetuose, ir tiems metams per universitetą davė nebologą stipendiją. Kiekviena Baltiečių universiteto tautybė — lietuviai, latviai ir estai gavo po dvi tokias stipendijas. Lietuvių stipendijos buvo paskirtos Povilaitiui ir a.a. Steponui Kaičiui. Povilaitis paskyrimo vietą buvo McGill universiteto Žemės ūkio fakultetas, Macdonald College, agronomijos katedroje.

Nors principe priėmimas ir buvo gautas, tačiau reikėjo praeiti visas Kanados imigracijos komisijas, jų tarpe ir sveikatos. Čia kuriam laikui ir buvo reikalingi užkluves, tačiau po pakartotinių patikrinimų pasirodė esant pakankamai geros sveikatos. Tokiu būdu 1949 m. kovo 15 d. Povilaitis pasiekė Kanados krantus, Halifaxo uostą, ir sekančią dieną gavo „Landed immigrant“ teises. Taip ir prasidėjo gyvenimas Kanadoje, vėl iš naujo siekiant mokslo šio krašto universitetuose ir užsitikrinant mokslininko poziciją su Kanadoje gimusia ir išsimokslinusi jauna žmonių.

Ir vėl studijos

Jau anksčiau pasižymėjęs dideliu darbštumu ir kantrybe, Povilaitis išlaikė reikiamus kursus, specializuodamasis augalininkystės, selekcijos ir genetikos srityse, iš-

laikė reikiamus egzaminus, parašė privalomus magistro ir doktorato darbus ir 1951 m. gavo magistro, o 1954 m. filosofijos daktaro laipsnius.

Gavęs reikiamus šio krašto mokslinius laipsnius, jis liko McGill universitete tolimesnėm studijom. Kartu buvo agronomijos ir genetikos skyrių asistentu, toliau tęsdamas pradėtus mokslinius tyrimus dobilų citogenetikos srityje, kol pasitaikė gera proga gauti darbą Kanados žemės ūkio ministerijos tyrimų žinybos bandymų stotyje Delhi, Ont. Povilaitis šį darbą pradėjo 1957 m. ir buvo atsakingas už genetinius cigaretinio tabako tyrimus.

Savo darbe Povilaitis daugiausia laiko skyrė teorinei ir atities perspektyvų srčiai, sudarydamas sąlygas jaunesniems Delhi tyrimų stoties mokslininkams tęsti jo pradėtą darbą praktikoje dar daugelį metų jam išėjus į pensiją ir naudotis jo padėtais pagrindais genetiniame ir citogenetiniame tabako augalo kokybinių savybių pažinime. Tai, žinoma, reiškė didelį prestižą Delhi bandymų stočiai kitų paties mokslinių tyrimų centrų tarpe Šiaurės Amerikoje ir kituose kontinentuose. Jo mokslinės paskaitos ir paskelbti moksliniai straipsniai igalino kilti tarnyboje.

Jaunas pensininkas

Tačiau šiam gabiam mokslininkui neilgai teko dirbti taip pamėgtą darbą, nes Kanados valdžios tarnautojai, sulaukę 65 metų amžiaus, turi išeiti į pensiją, nežiūrint jų pajėgumų. Ši dėl amžiaus žmonių diskriminacija, pagal naująją konstituciją ir jos papildomas taisykles, nustatančias piliečių teises ir laisves, bus atšaukta netolimoje ateityje. Taigi ištarnavęs vos 15 metų ir pačiame moksliniame stiprumė, 1972 m. rugsėjo 5 d. Povilaitis turėjo palikti mokslinį darbą Žemės ūkio ministerijoje. Išėjęs į pensiją jis dar bent trejetą metų dirbo kaip patarėjas vienoje iš didžiausių Kanadoje cigaretinio tabako bendrovių, vadovaudamas jų eksperimentiniams tabako veislių tyrimams.

Moksliniai darbai

Per savo ilgą mokslinę karjerą Lietuvoje, Vokietijoje ir Kanadoje Povilaitis yra paskelbęs eilę straipsnių. Iš jų Lietuvoje 1931-1940 m. laikotarpį — 12 mokslinių straipsnių. Kanadoje anglų kalba — 30 mokslinių straipsnių pagal mokslinius tyrimus, atliktus Delhi bandymų stotyje ir McGill universitete. Kanadoje lietuvių kalba — 10 straipsnių įvairiomis biologinėmis temomis. Nuo pat pirmojo „Lietuvių Enciklopedijos“ tomo jis buvo žemės ūkio skyriaus redaktorius. Taipgi Kanadoje 1979 m. jis parašė knygą „Žemės ūkio akademija“. Joje pateikiama medžiaga apie aukštosios žemės ūkio mokyklos — žemės ūkio fakulteto steigimą ir jos gyvavimą iki 1944 m., t. y. įskaitant dvi Lietuvos okupacijas — rusų ir vokiečių.

Ūkis laisvės laikotarpyje

Staigi mirtis pasiėmė Povilaitį, ką tik užbaigusį rašyti

didelį veikalą — „Lietuvos žemės ūkis 1918-1940 metais — jo raida ir pažanga“. Tai plačios apimties studija, liečianti visas Lietuvos žemės ūkio šakas. Jis keletą metų rinko medžiagą įvairiose lietuviškoje medžiagoje turinčiose bibliotekose. Daug medžiagos jam pasisekė surinkti iš privačių šaltinių. Esame tikri, kad knyga bus atspausdinta ir išleista, kaip jis ją buvo planavęs. Juk tai visų jo kolegų, studentų ir visų geros valios lietuvių įsipareigojimas dr. Br. Povilaitiui pagerbti. Šis veikalas gal bus vienintelis, nes niekas kitas tokio darbo išvijoje gal nebegalės atlikti, o sovietų okupuotoje Lietuvoje išleidžiamos knygos nepriklausomos Lietuvos gyvenimą vaizduoja žeminančiai ir klaidingai. Vos keletą dienų prieš savo mirtį jis lankėsi Čikagoje, kur susitarė su Agronomų sąjunga dėl knygos išleidimo. Kiek žinoma, vieną knygos rankraščio kopiją jis paliko Juozui Masilioniuviui pataisyti lietuvių kalbą ir susitarė su Morkūno spaustuve Čikagoje dėl knygos spausdinimo. Galia, kad šis darbštus mokslininkas, profesorius ir nuoširdus visuomenininkas nebegalėjo sulaukti paskutinės knygos pasirodymo, kurią yra dedikavęs savo žmonai Monikai.

Atsiminimai

Taipgi Povilaitis rankraštyje paliko kitą didelį veikalą, kurį gal būtų tęšęs ir toliau. Veikalas pavadintas „Įvykiai, žmonės ir aš pats“. Jame autorius plačiai aprašo įvykius Lietuvoje, Kanadoje savo gyvenamojo laikotarpio metu. Ten daug rašoma apie sutiktus žmones, gimines, draugus, pa-

Viename parke 50 Šveicarijų

Kanados pašto valdyba išleido pašto ženklą \$2.00 vertės paminėti parko Banff 100 metų sukaktį. Jis buvo pradėtas parduoti pašto įtaigose 1985 m. birželio 21 d. Pašto ženklai spausdinami lapuose po 50, tačiau Banff p. ženklų lape yra tik 25.

Banffo parke yra daug ežerų, iš kurių kanadiečiams geriausiai pažįstamas yra Moraine ežeras, prisiglaudęs „Dešimties viršūnių“ slėnyje, nes jo piešinys išspausdintas ant 20 Kanados dolerių banknoto. Visą meno darbą atliko dail. George Weber, o tipografinį darbą — William Tibbles.

Nuo 1979 m. Kanada pradėjo leisti pašto ženklus su valstybinių parkų vaizdais. Iki šiol jau yra išleista šių parkų pašto ženklai: Fundy (1.00), Glacier (1.00), Kluane (2.00), Point Pelee (5.00) ir Waterton Lakes (1.50).

Tyrinėtojai nustatė, jog pirmieji gyventojai į Banff vietovę atvyko apie 9000 m. prieš Kristaus gimimą. Kootenay, Assiniboine ir Cree indėnų gentys ten gyveno jau istoriniais laikais. Hudson-Bay kailių pirklys ir tyrinėtojas Fisher savo raštuose 1792 m. pirmą kartą paminėjo Banffo vietovę. Ji nepasiekė iki 1883 m., kai buvo nutiestas geležinkelis į vakarus. Atradus šiltes mineralinių vandenų šaltinius, plaukiančius iš „Sulphur Mountain“ kalno, susidomėjimas Banffo vietove padidėjo, ir 1885 m. lapkričio 28 d. buvo patvirtintas pirmo valstybinio parko įsteigimas. Tada parkas užėmė apie 26 kv. km. Sekančiais — 1886 m. parko ribos buvo praplėstos, ir jo plotas buvo jau 676 kv. km. Dabar Banffo parkas užima 6.641 kv. km. Jame yra nuostabių kalnų, miškų, ežerų, didžiolių meškos, elniai, laukinės avys (Big-horn Sheep). Jo gamtos vaizdai yra garsūs pasaulyje nepaprastu savo grožiu.

Banffo parko centras yra „Banff Springs“ viešbutis, kuris atrodo kaip europietiška pilis, pastatyta geležinkelio bendrovės (CPR). Garsus geležinkelio tiesimo inžinierius William Cornelius van Horn, kuris nutiesė Kanados geležinkelį į vakarus, pastebėjo: „Jeigu negalite eksportuoti gražios gamtos, turite importuoti turistus“. Reklamuojant Banffo parką užsienyje, jis buvo pavadintas „Penkiasdešimt Šveicarijų viename parke“.

1887 m. birželio 23 d. įsigaliojo įstatymas — „Rocky Mountains Act“ kuriuo buvo įsteigtas pirmas valstybinis parkas. 1930 m.



P. LUKOŠEVIČIUS

žįstamas, mokslininkas ir šiaip įvairių tautybų sutiktus individus, kuriuos jis per savo gyvenimą buvo sutikęs keliaudamas per šį pasaulį.

Visuomeninėje veikloje

Nuo pat jaunystės Povilaitis buvo ateitininkas ir aktyvus jį veikloje. Ateitininkų sendraugijų pakviestas, turėjo skaityti paskaitas apie prezidentą Stulginskį ir prėlata Krupavičių ateitininkų sendraugijų stovykloje Kennebunkporte pas Tėvus pranciškonus. Jam mirus abi paskaitos bus perskaitytos rengėjų.

Būdamas aktyvus Delhi Šv. Kazimiero parapijos narys, dalyvavo Londono vyskupijos sinode, atstovaudamas pasauliečiams imigrantų sielovadoms komisijoje. Povilaitis buvo išrinktas į pirmąją Kanados lietuvių katalikų centro valdybą ir keturias kadencijas išbuvo antruoju vicepirmininku. Jis taipgi aktyviai reikėsi Lietuvių katalikų mokslo akademijos veikloje, skaitydamas paskaitas gamtos mokslų sekcijoje, daugiausia iš genetikos srities.

Šalia grynai katalikiško pobūdžio organizacijų, jis aktyviai jungėsi į Kanados Lietuvių Bendruomenės veiklą ir ilgus metus buvo krašto tarybos nariu bei Delhi apylinkės valdybų nariu. Povilaitis savo įnašais rėmė Kanados lietuvių fondą. Lietuvių politinių partijų veikloje jis reikėsi Lietuvių ūkininkų sąjungoje ir buvo centro valdybos vicepirmininku.

Mielas, Broniaui, supylėme tau kapą lietuvių kapinėse Mississaugoje. Ilsekis ramybės šalia kitų savo brolių lietuvių, kuriuos taip nuširdžiai mylėjai.

parko vardas buvo pakeistas į „Valstybinį Banffo parką“. 1880 m. Kanada buvo dinamikoje stadijoje — kūrėsi valstybė nuo Atlanto vandenyno iki Pacifiko. Tiesiamas geležinkelis turėjo jungti visas provincijas. Pagal min. pirm. Macdonaldo planą, viskas turėjo tarnauti krašto vystimui. Dabar Kanadoje yra 28 parkai. Visų parkų plotas užima 25.900 kv. km. K. K.

ALFRED FRANZKEIT

Aš – vertėjas

Skaityk, svajok, kentėk,
Į bedugnes žiūrėk
Lyg pats krentą į jas –
Ten tavęs nesuras . . .
Užjauk, suprask, išvark,
Kita kalba ištark,
Iškėd gilius jausmus –
Bet ne tavo tai bus . . .

O ašaros vanduo
– ar aš nebe asmuo? –
per svetimus veidus . . .
Nenušluostytas bus –

Aš pamatysiu tai,
Atsikvėpsiu giliai,
Ir laimė didelė
Atsiskleis kaip gėlė.

Skaičiai, svajonės, kenčiau . . .
Nebenoriu daugiau!
Dabar kiti supras,
Naują laimę suras.

V. Vokietija,
1985.VI.26

VYTAUTAS KASTYTIS

Prieš keturiasdešimt metų Grįšiu suvedžiotųjų išvyti!

Mano žemė daugelį kryžių,
Daug koplyčių, daug dievų,
Neraduk, mergelę, grįšiu,
Grįšim vasarą abu.

Šaltas rudeninis gruodas,
Dargana piktai kieta.
Pasidžiaugt buitim neduoda
Pamotės ranka.

Iškratyš kraičio skrynios
Atvestinėms seserims,
Mūsų Lietuvą tėvyne
Rūpesčiai užkims.

Privižiau pilnas dvaras
Suvedžiotųjų piršlių.
Geria, šoka, pyksta, baras –
Ligi rytmečio antrų gaidžių.

Po kiekvienu lauko kryžium
Gyvas vargo sopulys.
Neradok, mergelę, grįšiu
Suvedžiotųjų išvyti! . . .
Narvikas, Norvegija,
1945 m. vasario 12 d.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

A.a. prof. Juozas Žilevičius, 94 m. amžiaus, mirė Baltimorėje 1985 m. rugpjūčio 5 d., palaidotas rugpjūčio 8 d. New Jersey, dalyvaujant tik šeimos nariams. Velionis yra žymus lietuvių muzikos kompozitorius ir ištvermingas kultūrinio gyvenimo organizatorius. Gimė 1891. III. 16. Jerubaičių vds., Plungės vls., Telšių aps. Pirmuosius žingsnius muzikoje pradėjo pas N. Sasnauską. Vargoninkaudamas mokėsi muzikos Varšuvoje (vasaromis), Petrapilyje, kur baigė muzikos konservatoriją. Kurį laiką dėstė Vitebsko muzikos konservatorijoje. Grįžęs 1920 m. į nepriklausomą Lietuvą, ėmėsi organizuoti muzikinį, teatrinį bei kultūrinį gyvenimą Kaune, vėliau — Klaipėdoje. Į JAV-bes atvyko 1929 m. ir apsigyveno Elizabethe, N.J. Vargoninkaudamas lietuvių parapijoje, rūpinosi lietuvių kultūrinio gyvenimo organizavimu JAV-se, dainų šventėmis (jis buvo pirmosios dainų šventės pradininkas ir Lietuvoje 1924 m.), buvo jų dirigentu. Velionis reikėsi ir kaip muzikologas — su-telkė gausų muzikos archyvą ir jį įkurdino Lietuvių jėzuitų namuose Čikagoje. Spaudoje daug rašė muzikinius klausimais. Yra palikęs nemažai savo kūrybos — apie 400 vienetų.

Bankstown Lietuvių namuose liepos 24 d. buvo suauktas lietuvių dailininkų draugijos steigiamasis susirinkimas. Įsteigta dailininkų ir tautodailininkų draugija LACA (Lithuanian Art & Craft Association). Draugijos pirmininke išrinkta G. Kazokienė, sekr. L. Kraucevičiūtė, išd. Jas. Palaitienė. Draugijos nariai numato puoselėti lietuvių meną, organizuoti parodas, demonstruoti tautodailės meną įvairiomis progomis. Sekantis susirinkimas numatytas rugpjūčio 26 d. tuose pačiuose namuose.

Sol. Lilija Šukytė, Kanadoje užaugusi, baigusi dainavimo mokslo ir ten pradėjusi solistės karjerą, persikėlė V. Vokietijon, kur pasižymėjo kaip pirmieji operos solistė. Dabar ji perina į pedagoginį darbą. Šiuo metu ji dėsto dainavimą Graco universitete, Austrijoje, nors dar reikiams ir kaip solistė Miuncheno operejo.

Kun. Kazimieras Bėkšta, salezietis misijonierius, dirbantis su Amazonės indėnais Brazilijoje, paruošė tukanų kalbos elementarių, kurį išleido Brazilijos švietimo ministerija.

Aldona Veščūnaitė, gyvenanti Australijoje, išleisdino eilėraščių rinkinį „Aidinčios upės“. Nedideliame (74 psl.) leidinyje eilėraščiai suskirstyti į skyrius: „Dienų saulės“, „Niuanasai“, „Nesudrumsti ežerai“, „Laiko erdvė“. Rinkinyje gražiai išleistas Čikagoje Algimanto Mackaus knygų leidinio fondo, apipavidalintas taip pat Australijoje gyvenančio grafiko Viktoro Simankevičiaus. Tiražas — 500 egz. Spausdinta M. Morkūno spaustuvelyje.

„Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ VII tomą, skirtą paminėti šv. Kazimiero 500 mirties metinėms, išleido Lietuvos kronikos sąjunga Čikagoje. Leidinys apima 50-59 „Kronikos“ numerius ir apima 741 psl. Aplankas ir iliustracijos — seselės Mercedes. Tiražas 5000 egz. Išspausdintas vysk. P. Baltakio, OFM, rekomendacinis žodis „VII tomą pasitinkant“ ir kun. prof. P. Rabikausko įvadinis straipsnis apie šv. Kazimierą jų sukakties proga. Straipsnis pavadintas „Šventasis Kazimieras — vilties nešėjas“, į kurį yra nukrypsintos Lietuvos tikinčiųjų akys. Labai kruopščiai sudarytas asmenų ir vietovių vardynas, apimantis 107 psl. Jis palengvins naudojimąsi šiuo vertingu ir dailiai išleistu leidiniu. Jo redaktorius nepažymėtas. Lietuvos kronikos sąjungai pirmininkauja ir „Kronikos“ leidyba atskirais tomiais lietuvių ir kitomis kalbomis rūpinasi kun. K. Kuzminkas. Leidinio kaina nuostabi pigi — tik \$7.00 (kietais viršeliais ir su aplanku).

Algirdas Landsbergis išleisdino naują 3 veiksmų dramą „Vaikai gintaro rūmuose“. Šis veikalas 1981 m. laimėjo JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos dramų konkurso premiją. Išleido „Ateities literatūros fondas“ Čikagoje, remiamas a.a. M. Cieminio — režisieriaus ir dailininko bičiuliu. Aplankas — Vytauto O. Virkau. Dramoje yra tik 8 veikėjai, kurių 6 — jaunimas 13-17 metų amžiaus.

Algirdas Landsbergis išleisdino naują 3 veiksmų dramą „Vaikai gintaro rūmuose“. Šis veikalas 1981 m. laimėjo JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos dramų konkurso premiją. Išleido „Ateities literatūros fondas“ Čikagoje, remiamas a.a. M. Cieminio — režisieriaus ir dailininko bičiuliu. Aplankas — Vytauto O. Virkau. Dramoje yra tik 8 veikėjai, kurių 6 — jaunimas 13-17 metų amžiaus.

Narkūnų piliakalnio slautus su-tvirtino ir naujus laiptus įrengė Utenos rajono laboratorinių elektros krosnių gamyklos kraštotyriminkai, vadovaujami Aloyzo Uborevičiaus. Dabar jie renka šį piliakalnį liečiančias istorines žinias, legendas, padavimus.

Dailėtyrininkė Irena Vaišvilaitė Maskvos M. Lomonosovo universitete apgynė kandidatinę disertaciją „Baroko formavimasis Lietuvos dailėje“. Disertacijoje nagrinėjamos baroko stiliaus atsiradimo ir raidos problemos Lietuvoje, pagrindinių dėsnių skiriančių vietinių dailininkų kūrybą. Disertacijoje peržvelgtos ankstyvojo baroko Lietuvoje chronologinės ribos, atskleista nemažai lig šiol nežinotų kūrinių.

P. Mataitis Rūmšiškėse, Lietuvos liaudies buities muziejaus klijomo teatre, paruošė naują spektaklį „Mano kanklės paaugusios . . .“ Medžiaga jam surinkta Prienų rajono Skriaudžių apylinkėse. Šis Suvalkių miestelis yra pagarsėjęs senomis kankliavimo tradicijomis. Kanklės garso ten gyvenęs Pranas Puskunigis, mokes jomis groti apylinkės kaimų gyventojos. Naujame liaudies muzikos teatro spektaklyje skamba senovinės suvalkiečių liaudies dainos, paties P. Puskunigio kūrinių su kanklių palyda.

Literatūrinė Antano Jonyno premija įsteigė Lietuvos aktų draugija ir Lietuvos rašytojų sąjunga. Ji skiriama už geriausią debiutą prozoje. Pirmuoju laureatu tapo Antanas Ramonas, pernai išleidęs novelių rinkinį „Šiaurės vėjas“.

Vilniaus universiteto filologijos fakulteto merginų choras, baigiantis mokslo metams, surengė du koncertus. Su universiteto kamerinės muzikos ansambliu merginų choras atliko S. Moniuskos, G. F. Hendelio, A. Vivaldžio, J. S. Bacho kūrinius.

Radviliškio rajone darbą baigė dešimtoji kalbos faktų rinkimo ekspedicija, kuriai vadovavo Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto atstovai. Ekspedicijos dalyviai užrašė apie 50.000 įvairios kalbinės medžiagos vienetų, 8.800 vietovardžių, 7.200 žodžių, kurie papildys tarmės kartoteką. Užpildyta apie 10.000 dialektologinių anketų. Tokias bendras ekspedicijas nuo 1976 m. rengia Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto, Lietuvos paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos. Lig šiol ekspedicijos surinkta 337.000 kalbos vienetų. Šiame dideliame rinkinyje yra apie 83.000 vietovardžių ir 94.000 asmenvardžių.

XIII-ji tradicinė liaudies meno paroda liepos 13-14 d.d. įvyko Vilniuje, Pilies skersgatvyje. Dalyvavo 168 menininkai iš įvairių Lietuvos vietovių su 367 darbais. Pirmą sykį į šią parodą įsijungė ir šešios dailės studijos — trys iš Vilniaus, po vieną iš Kauno, Klaipėdos ir Panevėžio.

M. Glinkos muzikos festivalyje Smolenske dalyvavo simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras su dirigentais J. Domarku ir G. Rinkevičiumi, solistais — P. Stravinsku (fortepijonas), E. Kuskinu (triba) ir A. Ančerėvičiumi (fagotas).

Istorijos instituto etnografijos skyrius didelį dėmesį skiria lietuviškam kaimui, jo pastatams ir tradicijom. 1981 m. buvo išleista monografija apie Suvalkiją. Netrukus knygynuose pasirodys monografija apie Žemaitiją. Baigiamą ruošti monografija apie dabartinę Aukštaitijos ir Dzūkijos kaimą. Jos autoriai — V. Kulikauskienė, M. Miliūnienė, A. Vyšniauskaitė ir S. Gutautas su fotografu ir dailininkais liepos mėnesį lankė daugelyje Aukštaitijos ir Dzūkijos rajonų. Monografijai buvo fotografuojamos tipišiausios bei gražiausios tų rajonų sodybos, trobesiai, gyvenamųjų namų vidaus įrenginiai. Istorijos instituto etnografijos skyriaus vedėjas V. Morkūnas jau daug metų renka medžiagą apie žvejybos verslą Lietuvos upėse, ežeruose, Kuršių mariose. Etnografė R. Merkienė lanko audėjas, kurių daugiausia yra Dzūkijoje. L. Kazlauskienė beveik pusę savo amžiaus yra paskyrusi bitėms. J. Morkūnienė renka medžiagą apie kaimo vežimus bei jų gamintojus. Žymūs kraštotyrimininkas V. Milius, apvaikščiojęs vandens malūnus Žemaitijoje, dabar domisi kaimo kapinaitėmis ir antkapiniais paminklais. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:	
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/4%
Antradieniais 10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2%
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų	9 %
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 2 metų	9 1/2%
Penktadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų	9 1/2%
Šeštadieniais 9-1	spec. tarp. s-ta	7 1/2%
Sekmadieniais 9-12.30	taupomąją s-tą	7 %
	depozitų-čekių s-tą	6 %
	DUODA PASKOLAS:	
	asmenines nuo	11 %
	mortgicinius nuo	9 1/4% - 11 1/2%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicinius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybę pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 536-5936 ir 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investicijose nuo aukso iki valstybinių laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų. MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

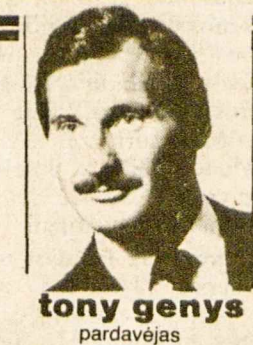
LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYtuvą (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šliaučiūnėi



Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirinkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Genyui tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

an independent member broker

"RE/MAX professionals inc."

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863



Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate
Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Ir mokytojai stovyklavo

(Atkelta iš 6-to psl.)

Nelietuvius lietuviškai

Dr. Steven Young — "Lietuvių kalbos kirčiavimas ir santykiai tarp baltų ir slavų kalbų". Jis buvo įdomus visiems, nes jis nelietuvius, o tik kalbų mokslininkas, išmokęs lietuvių kalbą. Jis 9 mėnesius studijavo kirčiavimą Vilniaus universitete ir tarp lietuvių praktiškai. Daug mokytojų domėjosi jo kalba ir norėjo ilgiau su juo pakalbėti, bet jis skubėjo tarnybos reikalais.

Stebėjau Jadvygos Matulaitienės tautinių šokių repetitiją. Kai kurie mėgino šokti pirmą kartą (lietuviškai nekalbantys), ir jiems nebuvo lengva. Tačiau baigiantis pamokai, jau žinojo kada, kur ir kaip sukis.

Lietuviškasis švietimas

Jonas Kavaliūnas — "Šio meto lietuviško švietimo padėtis ir problemos". Išanalizavęs praėjusių penkerių metų mokinių, mokytojų skaičius bei mokslo lygį, rado, kad mokinių skaičius mažėja ir mokslo lygis silpnėja. Reikia daugiau dėmesio kreipti į silpnai ar visai nekalbančius lietuviškai.

Birutė Jasaitienė, grįžusi iš Pietų Amerikos lietuvių lankymo, papasakojo apie jų gyvenimą, veiklą ir naujas pastangas išlikti lietuviams.

Trečiadienį po rytinės gimnastikos buvo Mišios už visus lietuvius mirusius mokytojus. Buvo paminėti — A. Rinkūnas, A. Rugytė, V. Ramonas-Ramonauskas.

Juozas Plačas kalbėjo, kaip sužadinti mokinių aktyvumą lietuistinėse pamokose.

Apolinaras P. Bagdonas — "Ilgas krikščionybės kelias į aiškią žemę". Artėjant 600 metų Lietuvos krikščionybės sukakčiai buvo labai įdomiai peržvelgta kardo — ugnies ir kalbos prievartos naudojimas krikščionybės įvedimo laikotarpį.

Kulinarijos būrelis, vadovaujamas Stefanijos Stasiūnės, išmoko ir iškepė skanių bulkių, kurias visi stovyklautojai suvalgė per naktpiečius (prieš eidami miegoti).

Vaidžajuostės

G. Penikas parodė 2 valandų ilgumo vaidžajuostę iš šių metų gegužės mėn. kelionės į Vilnių, Kauną, Trakus, Druskininkus. Matėme muziejus, galerijas, šventoves, parkus bei kitas vietas ir Kryžių kalną, kuriame po trečio kryžių nugriovimo vėl yra apie 30.000 naujų kryžių. Vėliau dar rodė ir kitas vaidžajuostes. Tikrai puikūs vaizdai. Vien dėl jų buvo verta į dainavą atvažiuoti.

Dienos darbai

Ketvirtadienis. Kaip kiekvieną rytą taip ir ši kun. P. Celiešius ir kun. P. Daugintis atnašavo Mišias ir įdomiai praktiškai religines mintis pasakė per trumpą pamokslą.

Po pusryčių Juozas Masilionis apžvelgė prof. Antano Salio raštus. Jis plačiau palietė nelietuvintus pavardes bei vietų pavadinimus. Jei dabar mes nesuprantame kurio nors pavadinimą, tai dar nereikia, kad tai būtų svetimas lietuvių kalbai žodis. Tai gali būti senos tarmės arba seniai nevarojamas lietuviškas žodis, o gal vėliau iškreiptas buvusių kartų.

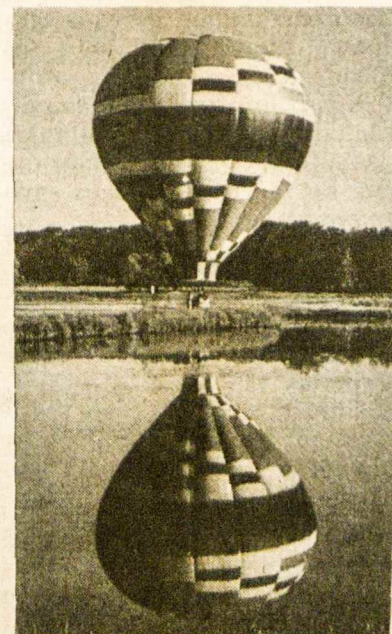
Sofija Jonynienė — "Lietuvių kalbos mokymas nemokantiems lietuviškai". Ji supažindino su esamomis mokslo priemonėmis, metodais ir skatino kreipti didesnę dėmesį tokiems mokiniams.

Po pietų pertraukos, kaip ir kasdien, visi susirupavo į būrelius. Užkylėdau į Jadvygos Kregždienės vadovaujamą rankdarbių klasę. Apie tuzinas dalyvių narstė žymeles (juostelės tautiniais raštais išnarstomos audekė), ruošė kalėdinius šiaudinukų papuošimus, mezgė įvairių kilpelių papuošimus, darė atvirukus iš džiovintų lapų ir kt. Tuo dėmėjosi ir nelietuviškai kalbančiosios. Vėliau šis būrelis suruošė gražią parodėlę valgyklos salėje.

Maldos už Lietuvą būrelis, vadovaujamas A. P. Bagdono, aiškinosi įvairius religinius klausimus bei meldėsi už Lietuvą.

Nusileido balionai

Po vakarienes visi susirinko kitoje pusėje Spyglio (ežero vardas) lauko programai, kuriai vadovavo Gita Liškauskaitė. Jauna, bet labai puikiai vadovavo. Išskirtinas Dariaus Udrio dirigavimas visiems patiko. Besibaigiant lauko programai, pamatėme virš medžių atskrendantį didžiulį (apie 20 m aukščio) balioną su žmonėmis. Jis nusileido prie pat Dainavos pastatų. Daug lauko dalyvių nubėgo prie baliono. Tuo tarpu ir antras balionas atskrido. Lėkdamas per ežerėlį, savo priekaba siekė vandenį, kuriame atsispindėjo balionas, ir buvo matyti lyg du balionai virš ežero. Balionų savininkai ilgai kilnojo stovyklautojus į orą virš medžių, iš naujo paimdami vėl 4-5 smalsuolius. Vėliau vakare susiklostė savo balionus ir nuvažiuojo automobiliais. Visiems buvo maloni staigmena. Prieš savaitę toje apylinkėje balionų mėgėjai turėjo šventę, kurioje dalyvavo net 52 balionai. Vienas balionas kainuoja apie 20.000 dol.



Balionas, nusileidęs mokytojų ir jaunimo stovykloje Dainavoje

Kitos paskaitos ir pramogos
Jolita Kavaliūnaitė parodė daug gražių skaidrių iš savo kelionės Prancūzijoje ir Šveicarijoje.

Penktadienį Ramunė Račkauskienė, Mokslo priemonių centro vadovė, supažindino stovyklautojus su paruoštomis mokslo priemonėmis dėstomų dalykų temomis.

Andrius Anušis kalbėjo tema — "Lietuvės politiniame gyvenime ir ką jis gali pasiekti". Aš buvau išvykęs kitais reikalais, tai šios paskaitos pagrindines mintis man perdavė L. Šileikienė. Lektorius ragino visus lietuvius dalyvauti politikoje. Lietuvių mokyklų mokinius, skautus bei ateitininkus pratinti rašyti laiškus senatoriams, kongresmanams. Politikai kreipia dėmesį į ranka rašytus laiškus, o padauginę laiškus ir tik pasirašytų neskaito ir išmeta. Visi pritarė siūlymui, kad mokyklose būtų įvesta politinio auklėjimo pamoka.

Rimantas Damijonaitis aiškino mokytojams skaitytuvų (kompiuterių) pritaikymą lietuistinėse mokykloms. Jis yra padaręs lietuviško raidymo programą, pagal kurią galima viską rašyti taisyklingai lietuviškai.

Kiekvieną vakarą, išskyrus pirmą, nes tada lijo, susidra-

ydavo stovyklautojų grupelės vakaro pasivaikščiokimui su dainomis bei įvairiais pokalbiais. Visa tai labai gražiai aidėjo per Spyglio ežerą ir kartu suartino dainuojančius. Dienos metu po pietų daug stovyklautojų maudėsi švarame Spyglio vandenįje ir kaitinosi saulėje. Kai kurie duonos trupiniai prisiviliodavo pulkelį žuvų prie liepto. Jau nimas ištėsi valtimis.

Gaminamos vaidžajuostės

Šeštadienį po pusryčių Marija Smilgaitė pademonstravo vaidžajuostę naudojimą lietuistinėse auklėjimose. Pedagoginis institutas Čikagoje gavo \$50,000 paramą iš valdžios ir įsigijo vaidžajuostės gaminti aparatūrą. Dabar jau yra paruoštos 68 vaidžajuostės dėstomų dalykų temomis ir kitokios. Ji parodė vieną vaidžajuostę, kurioje buvo daugelio temų iškarpos: lietuvių k., istorijos, geografijos, liaudies meno, žymesnių žmonių gyvenimo veiklos ir k. Kiekviena mokykla bei atskiros šeimos gali užsisakyti. Tai labai gera mokslo priemonė.

Paskutinis vakaras

Įdomiausia visos savaitės dalis buvo stovyklos užbaigimo vakaras. Formalioje programos dalyje buvo sudarytas garbės prezidiumas iš vadovų. Kiekvienas paskaitininkas bei būrelio vadovas buvo apdovanotas gražiomis gėlėmis, o stovyklos vadovė Rūta Udrinė ir administratorė Danutė Doveinienė gavo specialias dovanas. Sugiedojus Lietuvos himną, Gita Liškauskaitė pradėjo meninę programą.

Ypač gražiai pasirodė stovyklautojų choras, vadovaujamas Viktoro Ralio. Su chorą solo dainavo Tadas Rūta ir Vida Duobaitė. Malonu buvo klausyti kanklininkų, vadovaujamų Ramos Būblytės, kurių tarpe buvo viena, nekalbanti lietuviškai. Įsiterpė vaikučių pasirodymas. Vida Duobaitė pagiedojo solo, akompanuojama pianinu V. Ralio. Pastarasis pianinu ir 13 metų Darius Udris labai gerai pagrojo smuiku. Mokytojo Br. Krokio grupė (nemokantys lietuvių k. studentai) paskaitė lietuviškai eilėraščių ir susilaukė nuosirdaus plovimo. Vida Duobaitė pagiedojo "Ave Maria", palydima V. Ralio. Pastarasis pianinu (iš gaidų) ir Darius Juška (jaunuolis, be gaidų) smuiku pagrojo Bacho kūrinių. Tautinių šokių mokytoja J. Matulaitienė paskaitė eilėraščių "Aguonėlė", o jos šokių grupė pašoko "Aguonėlė". Tuo eilėraščių publiką supažindino su būsimu šoku. Ji taip įvedė ir kitus šokius. Kai kurie nemokantys lietuviškai šoko pirmą kartą. Publika ir šokėjai buvo labai linksmi nusiteikę.

Visiems sugiedojus "Lietuva brangi", prasidėjo vaišės ir šokiai. Daug svečių buvo atvykę iš Detroito ir kitur. Programa buvo labai gerai paruošta.

L. Elmantas iš Londono surengė vakarą padojant stovyklos laikraštį "Prošvaistė" (22 puslapių), kuris buvo įteiktas kiekvienam stovyklautojui.

Sekantį rytą po pusryčių vienas po kito atsisveikino ir palinkėjo sugrįžti sekančiais metais.

Mielam mūsų choristui

A+ LEONUI VALIUKUI
palikus šį pasaulį

jo žmonai PETRONELEI, dukrom — ONUTEI ir ZITAI,
kitiems giminėms bei artimiesiems reiškiam gilią
užuojautą —

Muz. J. Govėdas ir
Lietuvos kankinių parapijos choras

A+ A
JONUI ADOMAIČIUI
mirus,

jo žmonai ALBINAI, sūnui, dukrai, žentui, vaikiaičiams
ir giminėms reiškiam nuosirdžią užuojautą bei kartu
liūdime —

Salomėja ir Klemas Kareškos
Marytė ir Juozas Rybiai

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/4% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
9 % už 1 m. term. indėlius
9 1/2% už 2 m. term. indėlius
9 1/2% už 3 m. term. indėlius
9 % už pensijų planą
7 1/2% už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:
už asmenines paskolas nuo 11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11 %
3 metų 11 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 1/4%
(variable rate)

AKTYVAI virš 44 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicinius iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgiciniai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
[staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų]

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6
Alfonas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas (kainojimas nuosavybės dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west
Islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

RUNNYMEDE-ANNETTE, trijų aukštų, 11 kambarių, 3 prausyklių namas. Tinkamas nuomojimui, dvigubas garažas. Labai gražiai prižiūrėtas. Kaina — \$159,000.

HIGH PARK DUPLEKSAS, puikus, skoningai atremontuotas dviejų butų namas. Atskiri įėjimai ir šildymai. Naujai ir šviesiai užbaigtas rūšys, dvigubas garažas, centrinis vėsinimas. Arti požeiminio. Kaina — \$224,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

- Turime lietuviškų skilandžių, sūrų ir kitų maisto gaminių
- Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.

Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,
tel. 279-4371)

Vaziuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošūnas

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:

531-1191

namų 537-2291



A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storus stiklo. Taip pat (dedame aliuminines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakyką. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"



SKAITYTOJAI PASISAKO

"DAINAVOS" ĮSTEIGIMAS

Rašau vien dėl to, kad "nepasirašiusi" negalvojo nepasirašyti, bet tik per apsirikią buvo praleista pavardė. Visur ir visda pasirašau, todėl ir dabar noriu, kad žinotumėt, kas ta "nepasirašiusi" buvo.

Esu Birutė Čaplikaitė-Kozičienė, kuri buvau kvietusi p. Adomavaičių į chorą, kuri kvietė p. Radzevičiūtę perimti chorą ir vadovauti sokiams. Stefanią Radzevičiūtę buvo mano mokytoja jau Lietuvoje ir kai ji atvyko į Hanau stovyklą, "griebėm" ją vadovauti pirmajam ansambliui. Izabelė Savickaitė-Zmuidzinienė žino apie pradinį Hanau ansamblių ne iš pasakojimų — ji buvo viena pirmųjų dainininkių (puikus altas!).

Atrodo, kad Jums nepatinka nei "Lietuvių Enciklopedijos" žinios, nei Adomaitienės, nei Zmuidzinienės, nei mano atsiminimai. Atseit, visa yra tik "nugirsti pasakojimai". Gaila, tuo metu asmeninio dienoraščio nevedžiau, valdybos protokolų neturiu (jei išvis tokie pradžioje buvo), tikslų datų neturiu. Man tai yra beprasmiška ir visiškai šiandien nesvarbu.

Jūsų pasakymas, kad p. Jonušas neperėmė nieko iš ankščiau buvusio choro, skamba gana juokingai: kiek žmonių dainavo pirmuosiuose choruose ir pas p. Jonušą? Jūs pirmuosiuose choruose nedainavot, tai gal Jums sunkoka ir žinoti... O dėl privilegijų? Kas apie jas iš viso kalbėjo? Nors jų vis tiek buvo — gavom po ekstrą dvį poras batų kai "ansamblio dalyvės". Nepamenu šiandien — iš UNRRROS ar Raudonojo Kryžiaus.

Dėl Frankfurto studentų nuomos nepakeičiu — buvau viena iš jų. Pradžioje ir aš lankydavau repetijas tik savaitgaliais (iki egzaminų). Tą patvirtinti gali ir p. Dzirvonas (gaila, nėra p. Jonušas). Tiesa, p. Jonušas ketė kartų privachuose pokalbiuose buvo minėjęs, kad lengviau vadovauti policijos orkestrui nei mėgėjų chorui... Kas su tuo gali nesutikti?

Kartoju: koks šiandien skirtumas, kas įsteigė Dainavą? Jūs, p. Daniliūnai, laikykite "Dainavos" įsteigimo data krikštynas, kai ansamblis buvo pavadintas "Daina-

va", kitiems gi liks Hanau ansamblio įsteigimas nuo to laiko, kai dainavom ir šokom skersvejuose, lietui plaunant mūsų nuo šokio prakaituotus veidus. P. Dzirvono, Jūsų, p. Krasauskienės, p. Stočkaus, p. Smilgos ir dar daugelio kitų nuopelnai "Dainavai" yra labai dideli. Neatimkite tačiau nuopelnų ir iš kitų (Adomavaičius, Radzevičiūtės, Adomaičio). Ir vėl primenu ano straipsnio žodžius: be tų pirmųjų kregždžių gal nebūtų išsivysčiusi ir konkurencija, varžybos, kurios privėdė prie puikaus ansamblio "Dainava". Tebegyvuoją "Dainava"!

Birutė Čaplikaitė-Kozičienė

KAS KALTAS?

Britanijos Londono "TŽ" skaitytojai sako, kad esu kaltas už netvarką, kuri buvo aprašyta "TŽ" 1985 m. 22 nr., skyriuje "Lietuviai pasaulyje". Žinutės gale rašoma: "Nusiskundžiama, kad šiuo metu neįmanoma paskelbti nei tikro narių skaičiaus, nei izdo apyvartos, nes tvarkingų duomenų nėra knygoje nuo 1982 metų".

1981 m. pradžioje buvau išrinktas to skyriaus valdybon. 1981-2 metų valdybą sudarė pirm. M. Barėnienė, sekr. S. Kasparas, izd. S. Bosikis. Bet... 1982 m. kovo 13 d. DBLS centro valdyba mane išmetė iš narių. Žinoma, aš nebegalėjau būti nei to skyriaus, nei valdybos nariu. M. Barėnienė atsištatydino. Centrinį skyrių perėmė tvarkyti centro valdyba. Mes centrinį skyrių perdavėm tvarkingai, visas vedamas knygas ir bylas palikome Lietuvių namuose. Už netvarką mes neatsakome.

Dabar, po trejų metų, rašoma, kad nežinomas narių skaičius, nei pinigų suma. Su šia žinute iškyla kitas klausimas, būtent tas skyrius buvo atstovaujamas metiniuose suvažiavimuose 1983-4-5 metais? Pagal Prekybinių bendrovių įstatymus, kiekvienas skyrius kiekvienais metais prieš suvažiavimą turi pateikti savo narių sąrašą, kad skyrius galėtų būti atstovaujamas suvažiavime. Ir kaip suvažiavimo mandatų komisija to ne saikėjo, kad skyrius neturi nei valdybos, nei sąrašų?

Stasys Kasparas



Toronto "Atžalyno" tėvų komiteto narės, uoliai dirbusios "Vilniaus" paviljone tautybių savaitės — Karavano metu. Iš kairės: D. Bonner, A. Podsadeckienė, J. Macijauskienė, M. Lapinskienė, D. Sysak, V. Grenkė, pirm. J. Vitkūnienė, A. Cirušienė, I. Burt, M. Pargauskienė

"Atžalynas" šių metų Karavane

Kanados lietuvių kolonijos turi savo tautinių šokių grupes, o didesnės — net po dvi. Toronte veikia "Gintaras" ir "Atžalynas". Pastarasis vėliau atsirado. Šokėjai paprastai suskirstomi į tris grupes: mažieji — nuo 4 metų amžiaus, paaugliai (vidurinioji grupė) ir vyriausieji. Norint vadinti ansambliu, dar reikia muzikos ir dainos. Kitos etninės grupės, ypač ukrainiečiai, turi tokio pobūdžio programas tautybių savaitės metu. Pas mus retai praktikuojama sujungti visas tris me-

tro šakas, nors publika tai labai patraukia. Paruošti tinkamą dainų grupę prieš šokių būty per daug darbo mūsų jauniems instruktoriams, bet reikia tikėtis, kad ateityje bus mėginama. Turėtų prisidėti vyresnės kartos me-

nininkai ir paruošti tokią jaunimo dainininkų grupę. Bet ir vėl kliūtis — nedaug mūsų tautinių šokių melodijų turi dainos žodžius. Toronto "Gintaras" sugėbė sudaryti 8-9 dainininkų grupę šalia tautinių šokių, bet jie jos dainuoja tada, kai šokėjai ilsisi. Grupėi akompanuoja tie patys taut. šokių muzikantai. Pasiekimas puikus — teikia įvairumo.

Šiameiniame "Vilniaus" paviljone Toronte programą atliko "Atžalynas", įjungė visas tris grupes šokėjų. Jų geri muzikantai (du akordeonai, būgnas ir vargonėliai) sulaukė daug komplimentų iš publikos. Pirmosios dvi jaunųjų grupės atliko programą 4-6 val., per likusią vakaro dalį, šokėjų vyriausioji grupė. Patys mažieji dar nedaug mėno parodė, bet

žiūrovai entuziastiškai juos sutiko vien dėl to, kad dar tokie maži ir tuo įdomūs. Bet vyriausioji grupė šiemet labai puikiai pasirodė, nes jie buvo pasirinkę įdomius (matyt, naujai stilizuotus) šokius. Sunku patikėti, kad jaunimas turėdamas daugybę įvairių pramogų, vis dėlto atliekamu nuo savo pareigų laiku vakarais taip puikiai, vikriai, išmoko atlikti tuos sudėtingus šokius. Jų tautinių drabužių margumas ir judesių vikrumas žavėjo žiūrovus — ne tik lietuvių, bet ir kitus. Kas aplankė daugelį kitų Karavano paviljonų, pripažino, kad lietuvių buvo beveik pats geriausias, išskyrus ukrainiečių paviljonus, kur šoka kazokiškus šokius ne mėgėjai, bet profesionalai. Vis dėlto "Vilnius" laimėjo trečią vietą už meninę programą. Garbė "Atžalynui"!

Paviljone pagyrimai buvo girdimi iš visų pusių, ne vien dėl meninės programos, bet ir kulinarijos "išradimų", kuriais lietuvis pasižymėjo. Visų dalyvavusių organizacijų moterys prikepė visokių įdomių pyragų, kuo kiti paviljonai nepasizymė. Ir ko ten nebuvo? Keletas šakocių (raguolių), grybų, ežių šėima, beržo šakų, ašunlapių tortai (Napoleonai) ir daugybė įvairių skanėstų. Jei žmonės mokojo po dole-rius už delno dydžio pyrago gabaliuką, tai reiškia, kad buvo puikiai pagaminta.

Teko būti "Atžalyno" organizacijai paskirtą vakarą, kai bufetą organizavo šokėjų tėvų komitetas, kuriam priklausė ne tik šokėjų tėvai, bet ir artimieji, ypač močiutės.

Šių dienų patys jauniausieji šokėjai — daugiausia iš mišrių šeimų; taip pat ir tėvų komitetas iš tokio pat mišinio. Džiugu matyti, kad sukūrė mišrias šeimas, vaikams paaugus, jaungiasi prie lietuvių. Didelės reikšmės turi senesnieji tėvai, ypač motinos, kurios stengiasi padaryti "Atžalyno" grupę patrauklią ne tik mažiems šokėjams, bet ir jų tėvams. Šiuo metu tėvų komitetui vadovauja p. Vitkūnienė, kuri suorganizavo ir Karavano bufetą "Atžalyno" tėvų vardu. Ji daug darbo ten yra įdėjusi. Reikia tikėtis, kad ir toliau dirbusis, nes beveik pustuzinis jos vaikėlių ten sėkmingai šoka.

Visų padėka priklauso mieloms lietuvaiteis-instruktorėms, kurios savo kantrybę ir laiką aukoja, mokydamas jaunuosius šokėjus. Pastarieji, atvesti į pirmą repetiją, dažnai neturi jokio supratimo apie šoki, o per keletą mėnesių jau ir pamatome juos "trepsint" scenoje pagal muzikos taktą. Patys mažieji visada lietuvių žiūrovų gražiai vertinami, nes džiugu, kad mūsų tautinių šokių menas dar bus tęsiamas ir ateityje, nors šokėjai bus tik pusiau lietuviai.

Vaikai, nekalbantys lietuviškai, labai sunkiai pritaupa prie grupės, bet jei išlaiko vienerius ar dvejus metus, tai jau beveik tikra, kad pasiliks ir taps šokėjais. Dažniausiai nulemia tėvų pastangos, jeigu jie tikrai stengiasi įrodyti vaikams, kad išmokę tų šokių turės daug malonumų — išvykas į kitas kolonijas, ypač kitus kraštus, ir pan. Tai paskatina ir mažesnius reguliariai lankyti repetijas.

Karavano pabaigoje "Atžalyno" tėvų komitetas, visoms mokytojoms-instruktorėms įteikė po puokštę puikių gėlių — gelsvų rožių. Tai padėka už jų didelį darbą, mokant mūsų vaikus tautinių šokių.

Jei "Atžalynas" ir toliau taip tobulės, tai sekantį kartą laimės pirmą premiją už tautinius šokius. Dalyvė

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ontario opozicijos vadas Frank Miller pasitraukė iš savo pareigų kaip konservatorių partijos vadas ir tuo nutstebino visuomenę. Jis tik prieš 8 mėnesius buvo išrinktas partijos vadu, trejetą mėnesių buvo provincinės vyriausybės premjeru, bet pralaimėjo rinkimuose ir tapo opozicijos vadu. Spaudos konferencijoje jis pareiškė padaręs išvadą iš visų ligšiolinių nesėkmių. Ypač lėmusi nesėkmė pačioje partijoje — pasireiškė nesutarimo ženklai. Prisidėjo ir visuomenės nuotaikos — kritusi parama konservatorių partijai. Apklausa agentūros "Environics Research Group Ltd." duomenimis, šiuo metu už konservatorius pasisakė 29%, už liberalus — 47%. Į klausimą, kuris iš partijų vadų būtų geriausias premjeras, tik 12% Ontario gyventojų pasisakė už Millerį. Konservatorių partijos vadovybė jau rūpinasi naujo vado rinkimais, kurie numatomi š. m. lapkričio mėnesį. Manoma, kad vėl kandidatuos L. Grossmanas ir D. Timbrellis, kurie buvo stipriausi kandidatai į partijos vadus praėjusiuose rinkimuose.

Kanados provincijų premjerai posėdžiavo rugpjūčio 20-21 d.d. Niufaundlandijos provincijos sostinėje St. John's ir svarstė daugiausia ekonominius klausimus. Jie sutarė prašyti federacinę vyriausybę daugiau lėšų provincijoms, su laikyti federacinės vyriausybės planą darbu sudarymui, nes daug kur duplikuojasi su provinciniais planais, nevaržyti Kanados dolerio — leisti svyravimą laisvoje rinkoje (Skandinavijos valiutos nuvertimas pakenkė Kanadai). Buvo svarstyta ir Pietų Afrikos boikoto klausimas, bet bendro sutarimo nepasiekta. Visi sutiko papeikti rasinę "aparteidą" politiką, bet tik 6 provincijos pritarė ekonominėms

sankcijom, būtent atsisakyti vyno importo iš P. Afrikos. Taip pat premjerai negalėjo sutarti dėl laisvos prekybos su JAV-mis. Tai minčiai daugiausia priešinosi Ontario premjeras D. Petersonas, motyvuodamas galima žala Ontario provincijai, kurioje yra sutelkta didžioji dalis Kanados pramonės. Jisai siūlė neskubėti, klausimą gerai išstudijuoti. Kiti devyni premjerai, ypač Alberto P. Lougheed, siūlė kuo greičiau pradėti derybas su JAV vyriausybe, nes gali būti per vėlu. JAV-bės rengiasi apriboti importą iš Kanados. Esą federacinė Kanados vyriausybė turi pradėti derybas nedelsiant.

Žmogaus teisių gynėjas — McGill universiteto profesorius Irwin Cotler, kaip Kanados delegacijos narys, turėjo dalyvauti Tarptautinės teisi-ninkų komisijos konferencijoje Maskvoje 1984 m. lapkričio mėnesį, bet Sov. Sąjungos vyriausybė prieš pat išvažiavimą pranešė neduosianti vizos. Motyvas nebuvo nurodytas. Pats I. Cotleris mano tai įvyko dėl to, kad jis yra Anatolijaus Ščaranskio advokatas, 1979 m. dalyvavęs Sov. Sąjungoje tarptautinėje politinių mokslų konferencijoje ir iš ten išstremtas. Mat jis bandė padėti Sov. Sąjungos žydams. Kanados vyriausybė oficialiai protestavo prieš tokį sovietų elgesį, bet tai padėtis nepagerino. Ši informacija tik dabar pasiekė viešumą.

Dabartinė Kanados vyriausybė, susilaukianti vis daugiau priekaištų dėl ministerių piktnaudžiavimo savo pozicijom, ypač dėl draugų bei giminių protegavimo, ruošia naujas taisykles, privalomas visiem ministeriam. Min. pirm. B. Mulrone pareiškė, kad rudenį bus priimti nauji įstatymai tuo reikalu bei naujos taisyklės.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: **5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA**

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US \$

Pavardė, vardas

Adresas

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduoju ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- išdengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

RE/MAX

west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303

Toronto, Ontario M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

(įstaigos) **(416) 762-7393**

namų **248-9458**

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:

(įstaigos) **(416) 231-4138**

namų **848-0234**

ASMENIŠKOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams į Lietuvą siųsti reikalai stabilizavosi. Dabar galima pasiųsti daug vertingų ir naudingų dovanų savo artimiesiems Lietuvoje.

Pasiunčiame ir jūsų dovanas arba priimame užsakymus geros rūšies prekėms už prieinamą kainą.

SUDAROME TESTAMENTUS, administruojame nuosavybes, išpūpiname Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, PERSIUNČIAME PALIKIMUS (LIETUVŲ PRAKTIŠKIAUSIUS, NAUDINGIAUSIUS IR TINKAMIAUSIUS PAVELDĖTOJUI BŪDU).

Dėl visų smulkių informacijų ir patarimų prašome rašyti:

Z. Juras,

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.

Telefonas 01 460 2592.

1985
metų

ekskursijos

į **VILNIŲ** ir į kitus Europos miestus

- | | |
|----------------------|-----------|
| 4. Rugpjūčio 21 - 29 | \$1739.25 |
| 5. Rugsėjo 4 - 13 | \$1612.25 |
| Rugsėjo 4 - 19 | \$1912.25 |
| 6. Spalio 3 - 11 | \$1421.25 |

Visos kainos — kanda-
diškais doleriais. Į šias
kainas įskaityta: lėktu-
vas, viešbučiai, maistas,
pervežimai, ekskursija į
Kauną, mokesčiai ir
drauda.

Grupės 1, 3 ir 5 lydesiu aš pats. Norintiems nupirksi automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniui ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

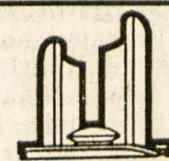
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.



TORONTO MIESTAS

**Atmatų išvežimo tvarkaraštis
1985 m. rugsėjo 2, pirmadienį,
Darbo šventė**

1985 m. rugsėjo 2, pirmadienį, atmatos nebus išvežamos.

Reguliarus pirmadienio (rugsėjo 2 d.) atmatų išvežimas bus atliktas rugsėjo 3, antadienį.

Reguliarus antradienio (rugsėjo 3 d.) atmatų išvežimas bus atliktas rugsėjo 4, trečiadienį.

Rugsėjo 4, trečiadienį nebus išvežami nei laikraščiai, nei sunkūs daiktai.

Palaikykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui trečiadienį, rugsėjo 11 d.

PASTABA: Toronte yra 16 stiklinių ir metalinių indų perdirbimo sandėlių. Gegužės mėnesį buvo surinkta 328 tonos laikraščių, 30 tonų stiklų ir 5 tonos skardinių dėžučių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 947-7742.

R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

DRESHER INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — **V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ** ir **RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ**

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652

* GAISSO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

TORONTO

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių šventė — parapijos atlaidai bus rugsėjo 22, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos — 4 v.p.p., po jų — procesija su Švenčiausiuoju į kapines. Iškilmės dalyvaus vysk. P. Baltakis ir teiks Sutvirtinimo sakramentą. Ta proga jam rengiamas priėmimas — vakarienė Anapilio salėje. Bilietai (\$15 asmeniui) bus gauti nuo rugsėjo 8 d.

— Sutvirtinimui besirengiančių vaikų tėvų susirinkimas — rugsėjo 8, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių.

— Rengiasi tuoktis — Vida Jasinevičiūtė su Gregory R. Davey; Raimundas Petronis — su Simone J. Manteufel.

— Parapijos choras veiklos sezoną pradeda rugsėjo 15, sekmadienį su 11 v.r. pamaldomis. Kviečiami įsijungti nauji nariai. Po pamaldų — repeticija bei pasirošimas parapijos atlaidams.

— Kun. K. Kaknevičius išvyko dviem savaitėm atostogų. Sekmadieniais jį pavaduoja kun. E. Putrimas. Rudenį jis grįš Romon tėti teologinių studijų. Šią savaitę jis talkina ateitininkų stovyklą JAV-se.

— Parapijai paaukėjo \$50 A. Draugelis.

— Mišios rugsėjo 1, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Adolfą Ilmonį, 11 v.r. — už a.a. Joną Birgiolą; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Adamą Kaliukevičių, 11 v.r. — a.a. Feliksą Noreiką.

Išganytojo parapijos žinios

— Rugsėjo 1 d. pamaldas 11.15 v.r. laikys kun. P. Dilys.

— Moterų draugijos susirinkimas — rugsėjo 8 d. po pamaldų Editos Šernienės bute (2169 Prince John Blvd., Mississauga, Ont., tel. 823-4768).

— Marijos Marciénės laidotuvių metu suaukota parapijai \$400.

— Parapijos biuletenis rugsėjo mėn. bus dalinamas rugsėjo 1 d. po pamaldų.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje rugpjūčio 22 d. buvo priimtos dvi narės — Danutė Skukauskaitė ir Dana Pevcevičius.

— Valdyba paskyrė \$583.33 KLB Toronto apylinkės įrengto "Vilniaus" paviljono nuomos išlaidoms padengti. \$100 paskirta "Boys and Girls Club of Canada".

— Per KLB Toronto apylinkę gauti Deschenes komisijos apklausoje kompleksai. Jie yra su segti; galima pasiskaityti LN posėdžių kambaryje.

— Ligoniai: p.p. Dūda, Dūdienė, Pečiulienė, Vyšniauskas, Mikalauskas, Palčiauskas, Šermukšnis, Vaitkus.

Atsisveikindami su a.a. Leonu Valiuku, artimieji draugai ir pažįstami aukėjo Kanados lietuvių fondui: \$25 — J. Šarūnaitis, I. J. Širskis, H. A. Stepačaitis; \$20 — P. Balysys, J. Dambaras, A. Grigonis, A. Kuraitis, S. Remeikaitė, L. Rudaitis; \$10 — V. Bačėnas, P. Gulbinskas, O. Indrelė, V. Simanavičius, A. Vaičiūnas, K. Lukošius; \$5 — J. Tamulionis.

A. a. Onos Radzevičienės laidotuvių proga giminės ir draugai aukėjo Kanados lietuvių fondui: \$25 — V. V. Dargiai; \$20 — S. D. Rukšos, V. Gaškienė, A. Valiūnas, A. Balsienė, Ed. Valiūnas, S. Šileikienė; \$15 — A. S. Sakai; \$10 — A. S. Grigaliūnai.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia drabužių ir kitų daiktų išpardavimą š. m. rugsėjo 14 d. "Vilnius" Manor rūmuose iš kiemo pusės. Prašome aukoti daiktus ir pristatyti juos į pensininkų namus arba skambinti tel. Damburui 536-1433 arba Gustainiui 769-1599 — daiktai bus paimti.

"Vilniaus" rūmų gyventojai pasirašo peticiją valdžiai nekelti nuomos. Bus išsiųstineta visiems partijoms atstovams.

Kas norėtų "Vilniuje" apsigyventi, prašom skambinti 762-1777 ir įsirašyti laukiančių eilėn. Tuščių butų nėra, pasitaikys — išnuomojama greitai.

"Vilniaus" rūmuose kiekvieno mėnesio pirmą šeštadienį, 5 v.p.p., laikomos Mišios. Šių pamaldų dalyviai yra dėkingi Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Aug. Siimanavičiui, kuris padovanojo si Fatimos Mergeles Marijos statulą.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms ponoms ir panelėms už tai gražiai man suruoštą mergvakarį.

Ypatinga padėka šio vakaro organizatorėms — A. Lukošūnienei ir G. Vyšniauskienei. Buvau nustebinti pradžiuginčiai Jūsų visų nuoširdumu bei gražiomis dovanomis, skirtomis man ir Algiiui. Šį malonų vakarą visuomet prisiminsime.

Jums dėkingi,

Debbie ir Algis Tumosa

A. a. Karolio Lukošiaus atminimui Stefanija Mašalaitė-Gamp paaukėjo "Tėviškės žiburiams" \$20.

Prisikėlimo parapijos žinios

Uždaro rekolekcijos moterims bus Mary Lake rekolekcijų namuose, King City, lapkričio 29 — gruodžio 1 d.d. Norinčios šiose rekolekcijose dalyvauti prašomos užsiregistruoti pas J. Marcinienę 759-8118 ar pas L. Senkevičienę 233-7321.

— Ruošiasi tuoktis: Mindaugas Macas su Dallyce Maguire.

— Susituokė: Rūta Norvaišaitė su Domenico Silvaggio; Linas Cipijauskas su Carol-Anne McKay.

— Pakrikštyti: Viktorija-Loreta, Kristinos ir Jauniaus Bakevičių dukrelė; Patrick-Kęstutis, Adelės (Čepontytės) ir Anthony Horgan sūnus; Melissa ir Heather, Stephan ir Josephine Macerinskų dukrelės.

— Nuo rugsėjo 8 d. sekmadienį vakarinės Mišios vėl bus 7 v.

— Parapijai paaukėjo: dr. K. A. Ambrozaičiai \$100, I. V. Biskiai \$50, L. Kunnapuu \$50.

— Mišios rugsėjo 1, sekmadienį, 8.30 v.r. specialia intencija, 9.30 v.r. už a.a. Eleną Griškenienę, 10.15 v.r. — už a.a. Igną Juzukonį, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už a.a. Mariją Enzinienę.

PADĖKA

Už mums suruoštą mergvakarį nuoširdžiai dėkojame organizatorėms — A. Benetienei, M. Radzevičienei, N. Zakarienei; rengėjoms, viešioms ir visoms, kurios negalėjo dalyvauti. Asmeniškos ir bendros dovanos bus didelė pagalba vedybiniam mūsų gyvenime. Ačiū labai.

Gloria D. Andrea Paulius Karauskas

A. a. Prano Kerberio atminimui vietoj gėlių T. Z. Zaleskiai paaukėjo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. a. Onos Radzevičienės atminimui vietoj gėlių T. Z. Zaleskiai paaukėjo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. a. Jono Adomaičio atminimui vietoj gėlių Marytė ir Juozas Rybiai paaukėjo "Tėviškės žiburiams" \$25.

A. a. Teofilės Kaušienės atminimui sesuo Konstancija Kazemėkaitė paaukėjo "Tėviškės žiburiams" \$25.

A. a. Marytės Marciénės atminimui E. A. Bočkai paaukėjo "Tėviškės žiburiams" \$20.

KLF A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondo komisija rugpjūčio 1 d. posėdyje nutarė apmokėti už mokslą po \$420 vyksiančioms tiems į PLJS-gos ryšių centro surengtą lituanistikos seminarą: Marijai Abromaitytei, Rimui Prakupui (abu iš Toronto), Marytei Rudytei (iš Sudburio), o Lilijai Mikalėnaitėi, gyv. Brazilijoje ir lankančiai mokytojų seminariją, paskirti stipendiją \$300.

Iš okupuotos Lietuvos pas savo gimines Toronto lankosi keletas asmenų. Yra taip pat atvykusių pas savo gimines lietuvių iš Suvalkų trikampio.

Skautų veikla

• Toronto "Šatrijos" tuntas nuoširdžiai dėkoja Kanados lietuvių fondui už metinę pašalpą \$300.

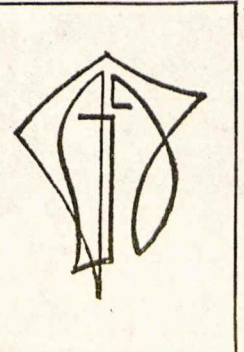
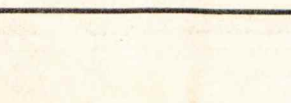
• Rugsėjo 9 d., 7 v.v., skautų būkle šaukiamas posėdis visų Romuvoje stovyklavusių vadovų ir ūkio personalo. Bus peržvelgta praėjusios stovyklos eiga ir aptariami ateinančių metų stovyklos reikalai.

• Romuvos stovyklavietei paaukėjo po \$100: dr. G. ir M. Skriniskai, archt. N. ir V. Lečiai, dr. V. ir B. Kvedarai. Nuoširdus ačiū.

• Kanados lietuvių fondui už finansinę pagalbą "Rambynio" tuntu ir Romuvos stovyklavietei skautiškas ačiū.

D. Barzdžiūtė

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954



Kviečiame dalyvauti Ateitininkų Jubiliejiniam Kongrese

rugpjūčio 30 — rugsėjo 2, Čikagoje

DR. EIMUTIS J. BIRGIOLAS

perkelia savo dantų kabinetą
į naujas patalpas nuo

1985 metų rugpjūčio 6 dienos.

Naujas adresas: 2373 Bloor St. W., Toronto,
Ont. M6S 1P6. Telefonas (416) 763-5677

Pacientai priimami pagal susitarimą

DR. STASYS V. DUBICKAS

perkelia savo dantų kabinetą į
naujas patalpas nuo

1985 metų rugpjūčio 6 dienos.

Naujas adresas: 2373 Bloor St. W., Toronto,
Ont. M6S 1P6. Telefonas (416) 763-5677

Pacientai priimami pagal susitarimą

A+A

PRANUI KERBERIUI

mirus,

žmoną ALĘ, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame —

Anapilio moterų būrelis

A+A

PRANUI KERBERIUI

mirus,

mūsų mielai choristei jo žmonai ALYTEI KERBERIE-
NEI bei visiems artimiesiems nuoširdžiai užuojautą
reiškia ir kartu liūdi —

Muz. J. Govėdas ir

Lietuvos kankinių parapijos choras

Mylimai mamytei, močiutei ir uošvei

a. a. VALERIJAI PACEVIČIENEI

mirus Lenkijoje,

jos dukrai — BIRUTEI M. STANULIENEI ir šeimai
reiškiame gilią užuojautą —

J. J. Biliūnai

A. P. Tuskeniai

A. B. Šidagiai

J. D. Švedai

K. Stasytis

PADĖKA

Mano didelio skausmo ir liūdesio valandoje,
mirus mano brangiai sesutei

Teofilei Kaušienei,

dėkoju: klebonui kun. J. Staškui, kun. K. Kaknevičiui už maldas koplyčioje prie karsto, šventovėje ir prie kapo, dr. A. Pacevičiui, lankiusiam ją namuose ir ligoninėje, sol. V. Verikaitiui už gražų giedojimą šventovėje ir kapuose, karsto nešėjams, šeiminiškai B. Stanulienėi už taip gražiai paruoštus pietus bei po nioms už pyragus ir visiems, palydėjusiems ją į amžino poilsio vietą. Dėkoju visiems, kurie lankė ją dar esant gyvai ligoninėje ir jai mirus taip gausiai lankiusiems laidotuvių namuose. Dėkoju už užprašytas šv. Mišias, už atlystas gėles, užuojautas spaudoje. Ačiū visiems artimiesiems už didelę pagalbą ir rūpestį, padėjusiems man laidotuvių tvarkyme. Niekados nepamiršiu jūsų visų nuoširdumo ir manęs užjautimo.

K. Kazemėkaitė ir visa giminė

Latvijos konsulas dr. E. Upe-
nieks atsiuntė "TŽ" informaci-
ją apie latvio kompozitoriaus
Talivaldžio Keninio sukurtą
giesmę — kantatą "Gloria", ku-
rią žymusis Mendelsohno cho-
ras buvo pasirodęs atlikti
Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II lan-
kymosi metu Toronte, bet ne-
pavyko. Dabar Mendelsohno
choro vadovas dr. Elmer Iseler
minėtą kūrinį yra įjungęs į
1986-87 m. repertuarą. Taip
pat šis kūrinys numatomas at-
likti latvių dainų šventėje 1986

m. Kartą jis jau buvo atliktas
Guelpho muzikos festivalyje
prieš keletą metų. Pažymėtina,
kad "Gloria" kompozitorius,
kurdamas šią giesmę — kanta-
rią žymusis Mendelsohno cho-
ras, naudojo slapto lietuvai-
tės laišku, dramatiškai vaiz-
duojančiu savo pergyvenimus
Sibire. Tai atspindi ir kom-
pozitoriaus kūrinį.

Mendelsohno choras yra vienas
didžiausių pasaulyje. Jis
1977 m. koncertavo Vilniuje,
Rygoje ir Taline.



MONTREALQUE

Tautos šventės minėjimą ren-
gia LK Mindaugo šaulių kuopa
rugsėjo 8 d. Iškilmingos Mišios
bus AV šventovėje 11 v.r., o po to
minėjimas bus tęsiamas AV salė-
je. Paskaitą skaitys St. Jokubaitis
iš Toronto. Organizacijos kvie-
čiamos dalyvauti su vėliavomis.
Minėjimo pelnas skiriamas Tau-
tos fondui.

Montrealio arkivyskupas P. Gre-
goire dėkoja parapijoms, kuni-
gams, organizacijoms ir visiems
kitiems, kurie prisidėjo aukomis
prie popiežiaus kelionės išlai-
dų. Dabar visos išlaidos jau ap-
mokėtos. AV parapija tam tikslui
pasituntė \$600, parapijos kunigai
\$100.

Kristinai Kličiūtei, šį rudenį
ištekančiai už Andriaus Gustai-
nio, draugės suruošė staigmenis
vaisės išlaidos 16 d. jos tėvų
namuose. Visos linksmos pra-
leido vakarą. Kristina gavo gražių
dovanų.

A. a. Kazimieras Janulionis
(Charles Yanulionis), 83 m. am-
žiaus, po ilgesnės ligos mirė rug-
pjūčio 12 d. Po pamaldų AV šven-
tovėje palaikai sudėginti Cote

des Neiges krematoriume rugpjū-
čio 15 d. Liūdi velionies našlė
Marija Latvytė-Janulionienė, sū-
nus su šeima bei kit artimieji. B. S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Karš-
tas ir tvankus rugpjūčio oras, saus-
ros metas išvargino žmones ir iš-
džiovino gamtą. Savaitėi baigian-
tis, miestas išretėja-ištuštėja, o
Laurentidų kalnuose pilna vasarotų,
prie ežerų ežerėlių, kurių
ten gausu. Sekmadieniais ir pa-
rapijoje mažiau žmonių. — Kele-
tas parapijiečių buvo Lietuvoje,
matė dainų šventę. — Iš atostogų
grįžo ir klebonas St. Šileika. Pa-
rapijos komitetas gerai prižiūri
ir tvarko parapijos reikalus. Jam
pirmininkauja Z. Valinskas. Sk.

Mirus a.a. Stasiui Morkūnui ar-
timieji ir draugai aukėjo Kanada-
dos lietuvių fondui: \$100 — J. O.
Šeidžiai, J. Purlulis, V. Skaisgi-
ris; \$50 — A. J. Blauzdžiūnai, A. G.
Dasiai; \$35 — J. A. Daniliauskai;
\$30 — V. K. Kartanai; \$25 — A. L.
Tapper; \$10 — J. Meliauskas, J. Va-
liulis, J. Dalmotas, J. Gražys, A.
Knystautienė, J. Pakulis, V. Kerbe-
lis, St. Ališauskienė, B. Staške-
vičius.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355



PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. \$1,000.00	Nekilnojamo turto,
1 metų 9 %	asmenines ir
Terminuotus indėlius:	prekybines.
1 metų 8.75%	Paskolos
180 — 364 d. 8.50%	mirties
120 — 179 d. 8.25%	atveju
60 — 119 d. 8 %	draudžiamos
30 — 59 d. 7.75%	iki \$10,000
Taupomosios sąskaitos:	
specialios 6.25%	
su draudimu 6 %	
kasdieninis % 5.75%	
Čekių sąsk. 5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč. 9.00 — 3.00	
Ketvirtadieniais 12.00 — 8.00	4.00 — 8.00
Penktadieniais 10.00 — 6.00	2.00 — 6.00

Daugiakultūrė Peel taryba
drauge su kabelinės televizijos
10-ju kanalu rengia naujo
filmo rodymą Mississaugaus
miesto rotušės posėdžių sa-
lėje (1 City Centre Dr.). Š. m.
rugsėjo 13, penktadienį, 7.30
v.v. Filmas vaizduoja imigra-
ciją į Peel apygardą. Jis paga-
mintas Tim Feher su Ontario
kultūros bei pilietybės minis-
terijos parama.

WILLOWDALE-YONGE-FINCH
rajonė, netoli požeminio traukinio,
York universiteto ir Seneca College,
išnuomojamas 1-me aukšte pilnai
apstatytas kambarys su pilnomis
virtuvės naudojimo privilegijomis
ir atskiru šaldytuvu. Yra vie-
ta automobiliiui. Pageidaujama ne-
rūkanti moteris arba studentė.
Skambinti tel. (416) 221-9648 arba
363-1642 Toronte.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka
stalius, plytelių dėjimo, vonių,
tualetų ir prausyklų įrengimo dar-
bus už prieinamą kainą. Skambinti
tel. 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMAS vienas ar du
kambariai ir virtuvė arba visos
aukštas — 3 kambariai, virtuvė,
balkonas, atskira prausykla netoli
Prisikėlimo šventovės. Skambinti
vakarais tel. 532-6453 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus stalius
darbus, taiso senus ir stato naujus
namus už prieinamą kainą. Skam-
binti tel. 534-3882 Toronte.

JIEŠKOMA MOTERIS prižiūrėti
mano arba savo namuose dvejų me-
tų berniukui nuo rugsėjo 3 dienos.
Skambinti tel. 769-2321 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto
ir stalius darbus, lauko ir vidaus
dažymus, valau grindų kilimus ir
sofas (steam cleaning) pigia kaina.
Skambinti po 7 val. vakaro tel.
532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-
KA mediciniškas pooperacinis gy-
dymas. Patarimai asmeniniams ir
šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T.
N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

ŠIŲ METŲ NATŪRALUS BICIŲ
MEDUS pristatomas į namus. Skam-
binti 534-6803 arba 822-6651.

ESU 30 METŲ, mokytoja, gera
šeimininkė. Jieškau gyvenimo
draugo. Rašyti "TŽ" administraci-
jos adresu, užrašant ant voko "Mo-
kytoja".

LIETUVIS, 59 metų amžiaus nori
susipažinti su moterimi panašaus
amžiaus. Atsakymas ir paslaptis
garantuota. Rašyti, įdedant nuot-
rauką "TŽ" adresu ir pažymėti ant
voko "Jam".

EUROPEAN

CATERING

Gaminamas maistas visom
progom, parūpinama salė, muzika, gė-
lės, sutvarkomi gėrimų (baro) reika-
lai. Skambinti bet kuriuo laiku:
Antanas Gataveckas tel. (416) 239-
4496 Toronte.

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Balai, vestuvės, sužadėtuves, pa-
rengimai namuose ir laidotuvių
pusryčiai. Skambinti pirmadieniais,
antradieniais, trečiadieniais ir
vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256
arba 279-6864 Toronte.

LIEUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE.
MENIŠK